Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

Cahier 2022-10

Woon- en pleegbuurten van geregistreerde jeugdcriminaliteit

De samenhang met buurtkenmerken en de veranderingen die zich daarin voordoen over de tijd

Wetenschappelijk onderzoek- en kennisinstituut voor het ministerie van Justitie en Veiligheid

Cahier 2022-10

Woon- en pleegbuurten van geregistreerde jeugdcriminaliteit

De samenhang met buurtkenmerken en de veranderingen die zich daarin voordoen over de tijd

N. Tollenaar
J. Broere
A.M. van der Laan

Cahier
De reeks Cahier omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft.

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van WODC Repository.

Inhoud

	Samenvatting	**6**
1	**Inleiding**	**12**
1.1	Onderzoeksvragen	12
1.2	Theoretisch kader	13
1.2.1	De buurt en sociale desorganisatie	13
1.2.2	De buurt als gelegenheid	15
2	**Methode**	**16**
2.1	Geregistreerde jeugdcriminaliteit en buurten	16
2.2	Bronnen	17
2.2.1	Geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten	17
2.2.2	Persoonskenmerken	19
2.2.3	Individu kenmerken koppelen aan buurtkenmerken	19
2.2.4	Buurtkenmerken	20
2.3	Operationalisatie jeugdcriminaliteit	23
2.3.1	Onderzoeksvragen 1 en 2: de onafhankelijke variabele in univariate analyses	23
2.3.2	Onderzoeksvraag 3: de onafhankelijke variabele in bivariate en multipele regressieanalyse	27
2.4	Analyses	27
2.4.1	Onderzoeksvragen 1 en 2: Lorenz-curves	28
2.4.2	Onderzoeksvraag 3: Samenhang buurtkenmerken met geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten tussen buurten en binnen buurten over de tijd	29
3	**Resultaten**	**31**
3.1	Landelijke aantallen geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten	31
3.2	Top-20%, top-10% en top-1%-pleeg- en woonbuurten	33
3.3	Top-1%-pleegbuurten registraties jeugdcriminaliteit	39
3.4	Top-1%-woonbuurten jeugdige verdachten	41
3.4.1	Top-1% absolute aantallen verdachten	42
3.4.2	Top-1% verdachtendruk in 2019	44
3.4.3	Top-1% verdachtendruk in 2016-2019	46
3.4.4	Kenmerken top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten	49
3.5	Pleeg- en woonbuurten in de G4	51
3.6	Samenhang buurtkenmerken met geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten	53
3.6.1	Correlaties	54
3.6.2	Verschillen binnen en tussen buurten en jeugdcriminaliteit	55
3.6.3	Veranderingen binnen pleegbuurten over de tijd	58
4	**Slot**	**60**
4.1	Resultaten	60
4.2	Beperkingen	66
4.3	Conclusie	66
	Summary	**68**

	Literatuur	72
Bijlage 1	Samenstelling begeleidingscommissie	75
Bijlage 2	Extra tabellen hoofdstuk 2	76
Bijlage 3	Complete tabellen top-1%-buurten	79
Bijlage 4	Beschrijvende statistieken top-1%-woonbuurten 2016-2019	102
Bijlage 5	Lorenz-curves naar tijd en delicttype	103

Samenvatting

Jeugdigen in de leeftijd 12 tot en met 22 jaar zijn oververtegenwoordigd in de criminaliteitsstatistieken. Landelijk is in zes jaar tijd het aantal registraties van een misdrijf waarbij een jeugdige is betrokken met een kwart afgenomen. In 2014 waren er landelijk ruim 70.200 politieregistraties van een of meerdere misdrijven waarbij een jeugdige was betrokken. In 2019 is dit teruggelopen tot 53.200. Ook het aantal jeugdige verdachten is in de periode gedaald van 62.800 in 2014 naar 46.200 in 2019. Deze landelijke dalende trend kan anders uitpakken op lokaal niveau. Bijvoorbeeld, in sommige wijken of buurten is er geen afname of zelfs een stijging van het aantal door de politie geregistreerde misdrijven met een jeugdige verdachte.

In dit onderzoek is onderzocht of en waar op *buurt*niveau de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit zich concentreert, welke veranderingen zich daarin voordoen over de tijd en welke buurtkenmerken samenhangen met een dergelijke concentratie. Het gaat hierbij zowel om de buurten waar delicten door jongeren worden gepleegd, als de buurten waar jeugdige verdachten wonen. Onderzoek op buurtniveau sluit het dichtst aan bij wat in de criminologie bekend staat als analyses van hotspots. Er is specifiek ingegaan op de buurten in Nederland waar de geregistreerde jeugdcriminaliteit het meest voorkomt, namelijk de top-1% van buurten waar jeugdcriminaliteit zich concentreert. Tevens is onderzocht welke buurtkenmerken samenhangen met verschillen tussen buurten in geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten. Ook is nagegaan welke samenhang er is met veranderingen in buurtkenmerken die zich over de tijd voordoen. Het onderzoek richt zich op 12- tot en met 22-jarigen. Dit is de leeftijdsgroep waarop ook het jeugdstrafrecht van toepassing kan zijn (regulier voor 12 tot 18 jaar en conditioneel volgens artikel 77c Sr. voor 18 tot 23 jaar).

In criminologisch onderzoek naar geografische spreiding van (jeugd)criminaliteit worden verschillende verklaringen gegeven voor criminaliteit in woon- of pleegbuurten. Verklaringen naar woonbuurten van verdachten richten zich op structurele kenmerken van de buurt die onder andere voortkomen uit kenmerken van de bevolkingssamenstelling of veranderingen die zich daarin voordoen. Verklaringen voor pleegbuurten richten zich op kenmerken van de gelegenheden of situaties waar daders elkaar ontmoeten in verminderd toezicht. Het gaat dan bijvoorbeeld om uitgaansgelegenheden, winkelgebieden, maar ook pleinen of andere locaties waar toezicht ontbreekt of minder is. In deze laatste verklaring wordt de buurt meer als handelingscontext gezien en kunnen de kenmerken van buurten bijdragen aan een grotere kans op (jeugd)criminaliteit. Deze verklaringen staan bekend als respectievelijk de sociale desorganisatietheorie en de gelegenheidsbenadering. In het deel van het onderzoek waarin we ingaan op samenhangen zijn beide theoretische invalshoeken, voor de data toereikend was, onderzocht.

Methode

Om de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleeg- en woonbuurten te onderzoeken alsook de achtergrondkenmerken van buurten te betrekken, is gebruikgemaakt van landelijke registratiegegevens zoals beschikbaar bij het CBS. Er is gebruikgemaakt van de politieregistratie van incidenten en verdachten. Daaraan zijn

achtergrondgegevens van verdachten en kenmerken van buurten uit respectievelijk het stelsel van Sociaal-statistische Bestanden en de kerncijfers wijken en buurten van het CBS gekoppeld. De resultaten hebben betrekking op *alle in Nederland door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit*, in pleegbuurten, en jeugdige verdachten in hun woonbuurten over de jaren 2014 tot en met 2019. De buurtkenmerken betreffen het percentage huishoudens onder sociaal minimum, migratieachtergrond van inwoners, (sociale) huurwoningen, stedelijkheidsgraad, gemiddelde afstand tot school en het aantal bedrijfsvestigingen (horeca, winkels e.d.) alsook het aantal jeugdige inwoners in een buurt. Het gaat hier om gegevens die op landelijk niveau over meerdere jaren beschikbaar zijn. De analyse op populatieniveau, over meerdere jaren en met meerdere achtergrondkenmerken maakt het onderzoek uniek in z'n soort.

Om de concentratie van jeugdcriminaliteit te bestuderen is er gebruikgemaakt van Lorenz-curves over de periode 2014-2019. Met deze curves kan de scheefheid van de verdeling van jeugdcriminaliteit over alle buurten getoond worden. Dit gebeurt zowel voor de aantallen politieregistraties van misdrijven door jeugdigen in pleegbuurten als voor aantallen jeugdige verdachten in woonbuurten en per type delict.

Om te komen tot een top-1% van buurten met de meeste jeugdige verdachten, zijn enkele verschillende methoden toegepast. Dit is ook voor beleid belangrijk omdat het laat zien dat welke buurten tot de top-1% worden gerekend afhankelijk is van welke methode je hanteert. Er is gekeken naar de absolute aantallen van voorkomen van verdachten van jeugdcriminaliteit en de aantallen jeugdige verdachten zijn gerelateerd aan de bevolkingsaantallen. Ook is zowel de top-1% van een enkel jaar bekeken als de top-1% over de periode 2016-2019. De laatste geeft een beeld van de buurten die stabiel over de tijd zijn overgerepresenteerd in jeugdcriminaliteit.

Belangrijkste resultaten

De resultaten laten zich als volgt samenvatten.

De door politie geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten zijn sterk geconcentreerd in een beperkt aantal buurten. Die concentratie verandert weinig over de jaren, wel is er variatie naar type delict.

Op basis van het vergelijken van Lorenzcurves over alle registraties/verdachten en uitgesplitst naar delictsoorten blijkt het volgende over concentratie van jeugdcriminaliteit en jeugdverdachten.

- Er is sprake van concentratie van jeugdcriminaliteit in buurten. Ook al is de algehele jeugdcriminaliteit gedaald, de mate van concentratie verandert niet veel over de periode 2014-2019. Vermogenscriminaliteit gepleegd door jeugdigen en jeugdige verdachten van jeugdcriminaliteit zijn het meest geconcentreerd in specifieke buurten, terwijl wapencriminaliteit- en verdachten het minst geconcentreerd zijn, ofwel het meest gespreid over verschillende buurten;
- Bijna een kwart van de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit in 2019 wordt gepleegd in 1% van de 13.600 buurten in Nederland. Bijna twee derde van de geregistreerde jeugdcriminaliteit wordt gepleegd in 10% van de buurten;
- In 2019 woont 14% van alle jeugdige verdachten in 1% van de buurten met de meeste jeugdige verdachten. Meer dan de helft van de jeugdige verdachten woont in 10% van de buurten met de meeste verdachten.

In absolute aantallen is er vooral concentratie van top-1%-buurten in grote steden. Als rekening wordt gehouden met het aantal jongeren dat in een buurt woont, behoren ook veel buurten in dunbevolkte gebieden bij de top-1%.

Wanneer de verschillende definities worden toegepast om de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten te bepalen, valt het volgende op:

- De buurten die behoren tot de 1%-buurten met de hoogste absolute aantallen jeugdige verdachten in 2019 zijn merendeels (86%) buurten in dichtbevolkte gebieden, de (zeer) grote steden. Dat is niet verwonderlijk, omdat in de grote steden de buurten groter zijn en de buurten meer inwoners hebben dan in kleinere gemeenten. Daarom wordt ook rekening gehouden met het aantal verdachten per 1.000 jeugdigen in een buurt.
- De buurten die behoren tot de top-1%-woonbuurten met de meeste jeugdige verdachten per 1.000 12-22-jarigen liggen deels in grote dichtbevolkte gebieden in grote steden, maar deels ook in laagstedelijk en minder dichtbevolkt gebied. Van de top-1%-buurten met de meeste jeugdige verdachten per 1.000 inwoners betreft 32% grote, dichtbevolkte buurten. Tevens betreft 44% een buurt in laagstedelijk gebied, veelal (maar niet exclusief) het platteland. De concentratie van jeugdige verdachten is dus zeker niet een exclusief grote-stedenprobleem, wel in absolute aantallen, maar niet als rekening wordt gehouden met aantal jeugdigen dat in een buurt woont.

Kenmerken van top-1%-woonbuurten

Wanneer de top-1%-woonbuurten, gedefinieerd als de buurten met het hoogste aantal verdachten per 1.000 inwoners van 12 tot en met 22 jaar, wordt vergeleken met de gemiddelde buurt in Nederland, valt het volgende op voor een top-1%-woonbuurt:

- er wonen gemiddeld 2,5 keer minder (jeugdige) inwoners;
- er bevinden zich 3 keer meer verdachten en er zijn 3,3 keer meer registraties van jeugdcriminaliteit;
- het percentage huishoudens onder het sociale minimum is 2 keer zo groot;
- het percentage woningen in het bezit van een woningcorporatie is 1,7 keer zo groot;
- het percentage inwoners van Turkse, Surinaamse, Antilliaans/Arubaans en Marokkaanse migratieachtergrond is 1,5 tot 3 keer groter.

Top-1%-buurten over de tijd matig stabiel, maar er zijn ook nieuwkomers en afvallers

- De buurten met het hoogste aantal jeugdige verdachten per 1.000 leeftijdgenoten zijn over de tijd matig stabiel. Er zijn ook nieuwkomers en afvallers. Van de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten in 2019, blijkt de helft gedurende meerdere jaren (2016 tot en met 2019) tot deze top-1% te behoren. Ook hier blijkt dat een groot deel (42%) van deze structurele top-1%-buurten zich in de grote steden bevindt, alsook dat bijna de helft (48%) een buurt in een gemeente die weinig of niet-stedelijk is.

Het vaststellen van de top-1%-buurten is sterk afhankelijk van de methode

Welke specifieke buurten tot de top-1% van gepleegde criminaliteit of jeugdige verdachte inwoners gerekend kunnen worden, verschilt naar gelang of dit berekend wordt in absolute aantallen, aantallen per 1.000 jeugdige inwoners of de periode waarover gekeken wordt. Dit betekent dat met het bepalen van deze buurten geen

'harde' uitspraken gedaan kunnen worden. Daar waar analyses op kleine geografische eenheden relevant zijn om problematiek specifiek te signaleren, bijvoorbeeld voor *hot spot policing* (Braga & Weisburd, 2010) is voorzichtigheid geboden om op basis van analyses op buurtniveau grootschalige preventieve beleidsimplicaties te trekken. Voor dat laatste zouden mogelijk ook grotere geografische eenheden als wijken kunnen worden bestudeerd.

In de G4 liggen pleegbuurten vaker in stadscentra met winkelcentra en uitgaansgelegenheden en woonbuurten van jeugdige verdachten in de periferie

- In de G4-gemeenten liggen pleegbuurten met de meeste jeugdcriminaliteit vaker in stadscentra met winkelcentra en uitgaansgelegenheden, terwijl de woonbuurten met de meeste jeugdige verdachten meestal in de periferie liggen. Dit is niet verwonderlijk, want buurten waar zich relatief veel winkelcentra, uitgaansgelegenheden of andersoortige bedrijven bevinden zijn minder vaak woonbuurten maar bieden wel gelegenheid tot het plegen van delicten.

Buurtkenmerken die op landelijk niveau geregistreerd worden, bieden maar beperkte bijdrage aan de verklaring van (veranderingen in) geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleeg- en woonbuurten.

- Er werden meer verbanden gevonden die samenhingen met verschillen in jeugdcriminaliteit tussen buurten dan met verschillen binnen buurten over de tijd.
- Buurtkenmerken die op landelijk niveau geregistreerd worden, bieden maar een beperkte verklaring voor (veranderingen in) geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleeg- en woonbuurten. Dit kan komen doordat we belangrijke buurtkenmerken missen, en/of doordat de kenmerken van de individuele jeugdigen en de daarmee samenhangende sociale omgeving belangrijker zijn dan buurtkenmerken.
- Het buurtkenmerk mannen van 12-22 jaar hangt altijd samen met zowel politieregistraties van jeugdcriminaliteit, jeugdige verdachten en met verschillen in geregistreerde jeugdcriminaliteit tussen als veranderingen daarin binnen buurten. De sterkste samenhang is te vinden met de aantallen verdachten tussen buurten: naarmate het aantal jonge mannen in een buurt toeneemt, neemt ook de geregistreerde jeugdcriminaliteit toe.
- Aantallen registraties in pleegbuurten laten een verband zien met de gelegenheidskenmerken aantal winkels, horeca en uitgaansgelegenheden en met de omgevingsadressendichtheid (stedelijkheid) en het percentage inwoners van Antilliaans/Arubaanse migratieachtergrond (bij alle kenmerken geldt dat hoe meer, hoe meer registraties).
- Veranderingen in aantallen registraties binnen pleegbuurten over de tijd laten een verband zien met percentages inwoners met een Turkse migratieachtergrond en hangen slechts zwakker samen met het aantal bedrijfsvestigingen handel en horeca.
- Verschillen tussen woonbuurten in aantallen verdachten hangen samen met het percentage huishoudens onder het sociaal minimum, het percentage inwoners van Turks, Marokkaanse en Antilliaans/Arubaanse migratieachtergrond (hoe hoger het percentage, hoe hoger het aantal jeugdige verdachten). Er is ook een samenhang met het percentage inwoners van niet-westerse migratieachtergrond (hoe lager het percentage, hoe hoger het aantal jeugdige verdachten).
- Veranderingen binnen woonbuurten in aantallen verdachten hangen samen met veranderingen in het percentage woningen onder het sociaal minimum, en veranderingen in het percentage inwoners met een Marokkaanse, Surinaamse,

Antilliaans/Arubaanse (een toename in deze percentages leidt tot een toename in het aantal jeugdige verdachten) en niet-westerse migratieachtergrond (een toename in dit percentage leidt tot een afname in het aantal jeugdige verdachten).

Kenmerken van buurten (zowel van de inwoners als de fysieke kenmerken) wijzen vooral op verschillen tussen buurten, maar kunnen veranderingen over de tijd in geregistreerde jeugdcriminaliteit minder goed duiden. Verschillen tussen woonbuurten van jeugdige verdachten zijn vooral gerelateerd aan kenmerken van buurtbewoners, verschillen tussen pleegbuurten hangen vooral samen met gelegenheidskenmerken als winkels, horeca en uitgaansgelegenheden. Veranderingen die zich in buurtkenmerken over de tijd voordoen hangen nauwelijks samen met veranderingen in geregistreerde jeugdcriminaliteit of jeugdige verdachten. Dit kan deels komen omdat hier enkel reeds beschikbare registratiegegevens op landelijk niveau zijn gebruikt, die maar een beperkt aantal relevante variabelen bevatten.

Concluderend

De door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit en bijbehorende aantallen jeugdige verdachten is in het afgelopen decennium afgenomen, maar anno 2019 zijn er nog steeds buurten waar de geregistreerde jeugdcriminaliteit zich concentreert.
Deze top-1%-buurten met relatief de meeste jeugdige verdachten in 2016-2019 bevinden zich in dezelfde verhouding in grote steden en in niet- of weinig stedelijke gebieden. Over de tijd doen zich wel veranderingen voor in welke buurten tot de top-1%-buurten behoren. Wanneer wordt gekeken naar de top-1%-buurten over een periode van vier jaar (2016 tot en met 2019), blijkt de helft van de top-1%-buurten in deze periode overeen te komen met de top-1% van buurten enkel in 2019. De relatief beperkte mate van overlap tussen de top-1% op basis van één jaar en op basis van vier jaar is toe te schrijven aan de afnemende jeugdcriminaliteit, mogelijke instabiliteit in het aantal jeugdige inwoners in een buurt en herindelingen van buurten. Zowel vanuit wetenschappelijk oogpunt als vanuit het oogpunt van opsporing, zoals *hot spot policing* is het wenselijk kleine geografische eenheden zoals buurten en hun kenmerken te onderzoeken. Voor een meer algemene (preventieve) beleidsaanpak is echter een focus op grotere geografische eenheden zoals wijken mogelijk te prefereren, hoewel daarbij wel vager wordt waar nu zich specifiek welke problemen concentreren en waarop de beleidsaanpak zich dan moet richten.

Verder is onderzocht welke buurtkenmerken samenhangen met woon- en pleegbuurten en veranderingen die zich daarin voordoen over de jaren 2014 tot en met 2019. Het gaat daarbij om kenmerken van buurten en bewoners, en niet om kenmerken van de jeugdige verdachten. De buurtkenmerken blijken vooral te wijzen op verschillen *tussen* buurten, maar deze relaties zijn niet sterk. Veranderingen over de tijd in geregistreerde jeugdcriminaliteit in buurten lijken slechts beperkt samen te gaan met veranderingen die zich voordoen in buurtkenmerken over de tijd. De bevindingen bieden beperkt bevestiging voor de gelegenheidsbenadering en de sociale desorganisatietheorie als verklaring voor welke buurtkenmerken samenhangen met geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten in pleeg- en woonbuurten en veranderingen die zich daarin over de tijd voordoen. Conform constateringen in eerder onderzoek is de buurt vooral een handelingscontext waarbij specifieke kenmerken van de buurt het mogelijk maken om delicten te plegen maar niet zozeer een ‘oorzaak’ van jeugdcriminaliteit zijn. Het gaat niet zozeer om de kenmerken van een buurt, maar

mogelijk eerder om kenmerken van een jeugdige verdachte en van zijn of haar sociale omgeving als (delinquentie door) familie of vriendengroep.

1 Inleiding

Sinds 2007 neemt de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit in Nederland af. Ook door jongeren zelfgerapporteerde delinquentie ligt in de jaren 2015-2020 lager dan in de periode daarvoor (Van der Laan, Beerthuizen & Boot, 2021). Er is landelijk sprake van een afname in de door politie geregistreerde criminaliteit. Daarbij is er echter sprake van variatie tussen woon- en pleegbuurten in deze ontwikkelingen (Broere, et al., 2021; Sleutjes & Beerthuizen, 2018). Door het ministerie van Justitie en Veiligheid is inzicht gevraagd in die buurten waar het plegen van criminaliteit door jeugdigen zich concentreert evenals in die buurten waar de jeugdige verdachten wonen en wat de kenmerken van die buurten zijn. In dit onderzoek geven we een beeld van zowel de buurten waar criminaliteit door jeugdige verdachten gepleegd wordt als van de buurten waar de jeugdige verdachten van die gepleegde delicten wonen. Het doel is om inzicht te krijgen in welke buurtkenmerken samenhangen met door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit in zowel de pleeglocatie als de woonbuurten van verdachten.

1.1 Onderzoeksvragen

In dit onderzoek worden concentraties en ontwikkelingen in buurten waar jeugdige verdachten wonen en delicten plegen beschreven. Het gaat hierbij om woonbuurten van jeugdige verdachten van een door de politie geregistreerd misdrijf in de leeftijd van 12 tot en met 22 jaar. Omdat de woonbuurt niet dezelfde buurt hoeft te zijn als waar jeugdige delicten plegen, wordt ook ingegaan op de buurten waarin jongeren delicten plegen. De eerste onderzoeksvraag luidt:

1 Wat zijn de verschillen tussen pleeg- en woonbuurten van geregistreerde verdachten van jeugdcriminaliteit in 2019?

Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid is er de vraag wat de top-1%-buurten zijn waar de meeste jeugdige verdachten wonen in Nederland. De tweede onderzoeksvraag luidt:

2 Wat is de top-1% van buurten waar de meeste jeugdige verdachten van een misdrijf wonen in de periode van 2016 tot en met 2019?

Verder zullen verschillen in de mate van jeugdcriminaliteit tussen buurten worden geduid door de samenhang met verschillende buurtkenmerken te onderzoeken. De derde onderzoeksvraag luidt:

3 Welke buurtkenmerken hangen samen met het aantal door de politie geregistreerde incidenten van jeugdcriminaliteit in de periode 2014 tot en met 2019?[1]

[1] In deze onderzoeksvragen kijken we naar een langere periode om zowel de lange-termijnontwikkeling te beschrijven als het effect van buurtkenmerken stabiel te kunnen schatten. Het bleek niet mogelijk om de jaren voor 2014 te gebruiken, omdat sleutelvariabelen 90% ontbrekende waarden hadden in de periode 2011 t/m 2013.

Onderzoeksvraag 3 wordt opgedeeld in twee deelvragen. De eerste deelvraag is:

3a Welke buurtkenmerken van de *pleeg*buurten van jeugdige verdachten hangen samen met de ontwikkelingen in de geregistreerde jeugdcriminaliteit op buurtniveau in de periode 2014 tot en met 2019?

De tweede deelvraag is:

3b Welke buurtkenmerken van de *woon*buurten van jeugdige verdachten hangen samen met het aantal door de politie geregistreerde verdachten van jeugdcriminaliteit op buurtniveau in de periode 2014 tot en met 2019?

1.2 Theoretisch kader

In het onderzoek naar geografische spreiding van (jeugd)criminaliteit worden verschillende verklaringen gegeven voor criminaliteit in woon- of pleegbuurten. Verklaringen naar woonbuurten van verdachten richten zich op structurele kenmerken van de buurt die onder andere voortkomen uit kenmerken van de bevolkingssamenstelling of veranderingen die zich daarin voordoen. Verklaringen voor pleegbuurten richten zich op kenmerken van de gelegenheden of situaties waar daders elkaar ontmoeten in verminderd toezicht. Het gaat dan bijvoorbeeld om uitgaansgelegenheden, winkelgebieden, maar ook pleinen of andere locaties waar toezicht ontbreekt of minder is. In deze paragraaf bespreken we zeer beknopt twee theoretische invalshoeken, de sociale desorganisatietheorie en de gelegenheidsbenadering. Deze invalshoeken leveren kenmerken van buurten op die volgens de literatuur zijn gerelateerd aan jeugdcriminaliteit. In het empirische hoofdstuk 3 wordt onderzocht of enkele van die buurtkenmerken (hieronder cursief weergegeven) die voor alle buurten in Nederland gemeten kunnen worden ook in Nederland samenhangen met het jeugdige verdachten in woon- en pleegbuurten.

1.2.1 De buurt en sociale desorganisatie

Een theoretische verklaring voor criminaliteit in woonbuurten is de sociale desorganisatietheorie of de herformulering van Sampson en Groves (1989) daarvan als een sociale organisatietheorie. Sociale organisatie verwijst naar het vermogen van gemeenschappen (zoals buurtbewoners) om gedeelde waarden te hebben, informele sociale controle uit te oefenen (bijvoorbeeld op tienergroepen in de buurt) en gezamenlijk problemen op te lossen. De tegenhanger daarvan, sociale desorganisatie, verwijst naar het onvermogen van een gemeenschap om gedeelde waarden tussen buurtgenoten te hebben en effectieve sociale controle uit te oefenen.
De centrale causale aanname is dat sociaaldemografische kenmerken van een buurt kunnen leiden tot sociale instabiliteit en verminderde informele sociale controle. Sociale instabiliteit wordt gekenmerkt door zwakke informele banden tussen buurtgenoten, de aanwezigheid van groepen jongeren zonder supervisie en beperkte deelname van buurtgenoten aan informele buurtorganisaties. Dit gaat gepaard met gebrekkige informele sociale controle in een buurt. Daardoor worden buurtgenoten en passanten er niet van weerhouden om delicten te plegen (Sampson & Groves, 1989). Dit kan in buurten tot uiting komen in bijvoorbeeld mensen die lastig gevallen worden op straat, openbaar drank- en drugsgebruik, vandalisme en algemene fysieke verloedering van de buurt (Steenbeek & Hipp 2011), maar ook meer ernstige vormen van geweldscriminaliteit of drugscriminaliteit. In buurten waarin sprake is van sociale

desorganisatie en op straat tienergroepen rondhangen, zal naar verwachting ook een hogere mate van criminaliteit onder volwassenen worden ervaren (Sampson & Groves, 1989).

Buurtkenmerken die bijdragen aan sociale instabiliteit en verminderde informele controle zijn buurten met veel *huishoudens met een lage sociaaleconomische status* (lage inkomens), hoge mate van *culturele heterogeniteit*, gebroken gezinnen, een hoge verhuismobiliteit en *stedelijkheidsgraad* (Steenbeek & Hipp 2011; Rovers, 1999; Sampson & Groves, 1989). In de buurten met deze kenmerken zijn de bewoners minder goed in staat gedeelde waarden te krijgen en te houden, informele sociale controle uit te oefenen of buurtproblemen op te lossen. Bijvoorbeeld omdat mensen minder de kennis (over bijvoorbeeld hoe lokale instituties functioneren), sociale relaties en middelen hebben om problemen op te lossen. Culturele heterogeniteit kan ervoor zorgen dat bewoners van een buurt minder gedeelde normen hebben. Dit kan bijvoorbeeld komen door aanpassingsproblemen en culturele barrières. Verder zijn er door hoge verhuismobiliteit minder kansen voor de vorming van sociale netwerken. Daarnaast zijn het vaak de huishoudens met hogere sociaaleconomische status die vertrekken uit deze wijken, waardoor potentieel positieve rolmodellen en invloeden de buurt weer verlaten. Stedelijkheidsgraad tot slot, zou aldus de theorie bindingen van bewoners met andere bewoners in de buurt verzwakken. Meer stedelijke gebieden bieden anonimiteit en daardoor minder toezicht van bijvoorbeeld ouders of buurtbewoners.

Een ander kenmerk van buurten die vanuit sociale desorganisatie een rol kan spelen in de verklaring van (jeugd)criminaliteit in buurten is het *woningaanbod* (Pauwels, 2007). Het woningaanbod in een buurt wordt indirect gerelateerd aan concentratie van jeugdige verdachten die in een buurt wonen (Pauwels, 2007). Het woningaanbod bepaalt voor een belangrijke mate hoe de sociaaldemografische samenstelling van een buurt eruitziet. Personen met een lagere sociaaleconomische status hebben een kleinere keuze uit het woonaanbod en zullen zich daarom concentreren op plekken met goedkopere woningen of sociale huurwoningen. In sommige buurten wonen door het woningaanbod relatief meer kwetsbare personen dan in andere buurten. Huishoudens die er economisch op vooruitgaan verhuizen uit minder populaire buurten, naar meer populaire buurten. Het resultaat is dat relatief veel huishoudens met een laag inkomen zich concentreren in specifieke buurten (zie Steenbeek & Hipp, 2011). Daarbij komt dat het woonoppervlakte van sociale huurwoningen relatief klein is. Jongeren die opgroeien in een grote gezinssituatie in een huis met een relatief klein woonoppervlakte spenderen relatief veel tijd buitenshuis en op straat (Grove et al., 1979). Hierdoor is er minder toezicht van de ouders, dan wel van buurtbewoners. Zo wordt er een verband gevonden tussen relatief grote gezinnen in relatief kleine huizen en jeugdcriminaliteit in een buurt (Rovers, 1997).

De sociale-desorganisatietheorie is een Amerikaanse theorie waarvoor in meerdere internationale studies empirisch bewijs is gevonden (Pratt & Cullen, 2005). In Nederland of Vlaanderen is maar beperkt onderzoek gedaan waarin de hele theorie op crimineel gedrag is getoetst, zeker waar het jeugdcriminaliteit in woonbuurten betreft (Rovers, 1997; Pauwels, 2007). Uit een enkele studie waarin de theorie is onderzocht, blijkt een cyclisch proces waarbij wanorde in buurten een hoge verhuismobiliteit tot gevolg heeft. Dat heeft weer negatieve gevolgen op de veiligheid in een buurt (Steenbeek & Hipp, 2011). Andere onderzoekers vinden dat het niet zozeer de achterstand in de woonwijk zelf is die effect heeft op criminaliteit van jeugdige buurtbewoners, maar dat het vooral gaat om de relatieve welvaart van buurten die

in de nabije omgeving van de woonbuurt liggen (Vogel, Hoeben & Bernasco, 2020). Weer anderen menen dat buurtkenmerken (waaronder dus ook de bevolkingssamenstelling in een buurt) wijzen op verschillen tussen buurten in criminaliteitsniveaus van jongeren, maar dat van die buurtkenmerken zelf *geen causale invloed* uitgaat op individueel crimineel gedrag van jongeren (Rovers, 1997; Pauwels, 2007). Pauwels et al. (2012) constateren dat de buurt en de (bevolkings)kenmerken daarvan niet zozeer als bepalend voor het ontstaan van criminaliteit moeten worden gezien. De buurt biedt eerder een handelingscontext voor gedrag van jongeren, waarbij specifieke kenmerken van die buurt het mogelijk maken om delicten te plegen. Vanuit dat perspectief kan een buurt door haar kenmerken vooral gelegenheid bieden tot meer of minder criminaliteit.

1.2.2 De buurt als gelegenheid

Deze laatste constatering brengt ons bij het gelegenheidsperspectief als verklaring voor jeugdcriminaliteit in buurten, en dan specifiek voor jeugdigen in de leeftijd van het voorgezet onderwijs. De centrale aanname in de gelegenheidsbenadering is dat criminaliteit wordt gepleegd in die situaties waar gemotiveerde daders en slachtoffers in de afwezigheid van adequaat toezicht samenkomen (Cohen & Felson, 1979). Daarbij zijn er voor jeugdigen specifieke situaties te noemen die bevorderlijk zijn voor het plegen van criminaliteit (Osgood et al. 1996; Anderson & Osgood, 2004). Het betreft situaties waarin jongeren zogenoemde ongestructureerde vrijetijdsactiviteiten doorbrengen, zoals rondhangen op straat of pleinen, in winkelcentra of uitgaansgelegenheden.[2] In buurten rond stadscentra wordt door jeugdigen veel criminaliteit gepleegd. Het merendeel wordt veroorzaakt door personen die niet in deze stadscentra wonen (Bernasco, 2011), maar daar wel hun vrije tijd doorbrengen. Winkels, restaurants, bars en uitgaansgelegenheden en andere voorzieningen maken mogelijk dat er op specifieke momenten grote groepen mensen, zowel potentiële daders als slachtoffers, aanwezig zijn en het toezicht beperkt is. Dit samenspel biedt gelegenheden voor vandalisme, vermogensdelicten, maar ook voor conflicten (geweld), drugsdeals e.d. Winkels en horeca zijn vaak geschikte doelwitten evenals mensen die daar komen, en bieden dus de juiste omstandigheden voor het begaan van een delict (Brantingham & Brantingham, 1995; Kinney, Brantingham, Wuschke, Kirk, & Brantingham, 2008).
Ook in Nederlands onderzoek is bevestiging gevonden voor het gelegenheidsperspectief als verklaring voor jeugdcriminaliteit. Op locaties waar jeugdigen relatief veel tijd spenderen buiten hun woonadres is een verhoogde kans op criminaliteit (Bernasco, 2011). Het gaat dan over locaties of situaties die vallen binnen hun routine-activiteiten en waarin toezicht afwezig of minimaal is. Denk hierbij aan vrijetijdsactiviteiten zoals rondhangen op straat, in *uitgaansgelegenheden of winkelcentra*, evenals aan activiteiten tijdens de route van huis naar school. Omdat daders bekend zijn met plekken waar ze vaker komen, is de drempel lager om daar een delict te begaan. Niet alleen is de school een potentiële pleeglocatie, in buurten met scholen zijn ook belangrijke routes van en naar een school toe (Bernasco, 2011). Verder is ook een duidelijke samenhang gevonden tussen delinquent gedrag en tijd doorbrengen met vrienden in situaties waar toezicht ontbreekt, zoals publieke en semipublieke ruimtes als parken, winkelcentra of sport en spelgebieden (Weerman et al., 2015; Hoeben & Weerman, 2016).

[2] Het is de vraag of de gedachte van ongestructureerde vrijetijdsactiviteiten ook opgaat bij oudere leeftijdsgroepen dan minderjarigen. Vanuit de gelegenheidsbenadering wordt immers ook een grote rol toegedicht aan het aspect toezicht. In veel situaties waarin jongeren ongestructureerd kunnen rondhangen, zoals winkelcentra of pleinen is vaak ook toezicht aanwezig. In dit onderzoek gaan we hier echter niet verder op in, al is het maar omdat hierover geen gegevens op landelijk niveau beschikbaar zijn.

2 Methode

In dit hoofdstuk wordt de gehanteerde methodologie beschreven. Eerst beschrijven we wat wordt verstaan onder 'door politie geregistreerde jeugdcriminaliteit' en wat onder de eenheid 'buurten'. Vervolgens worden de in dit onderzoek gebruikte bronnen beschreven. Daarna wordt ingegaan op de operationalisering van jeugdcriminaliteit. Tot slot volgt de analysemethode.

2.1 Geregistreerde jeugdcriminaliteit en buurten

In dit onderzoek wordt de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit op buurtniveau onderzocht, zowel in woon- als pleegbuurten. Jeugd is gedefinieerd als jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 22 jaar. Dat is de leeftijdsgroep die in aanmerking kan komen voor sanctionering volgens het jeugdstrafrecht (voor 18- tot 23-jarigen geldt in de regel het commune strafrecht, maar onder specifieke voorwaarden het jeugdstrafrecht; artikel 77c Sr.). Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen minderjarigen (12- tot 18-jarigen) en jongvolwassenen (18- tot 23-jarigen). Criminaliteit is gedefinieerd als door de politie geregistreerde incidenten met een misdrijf. Overtredingen blijven buiten beschouwing.

De geografische eenheid van onderzoek is de buurt, waarbij de landelijke indeling van het CBS naar buurten gebruikt wordt. Een CBS-buurt is het laagste regionale niveau waarvan openbare kerncijfers bekend zijn. Buurten zijn homogener van aard dan wijken, omdat deze op hun functie zijn ingedeeld (zie verderop). Deze keuze voor het laagst mogelijke regionale niveau correspondeert ook met de aanbeveling vanuit de ruimtelijke criminologie, hoewel daarin bij voorkeur naar een nog lager niveau, namelijk straten of delen van straten wordt gekeken (Weisburd, Morris & Grof, 2009). Ook met betrekking tot gerichte opsporing van jeugdcriminaliteit door de politie kan een focus op kleinere geografische eenheden relevant zijn, al is het maar omdat dan schaarse middelen efficiënter ingezet kunnen worden (het zogenoemde '*hot spot policing*'; zie Braga, 2010). Een beperking van een laag analyseniveau is dat een groot aantal buurten weinig of geen jeugdcriminaliteit heeft. Dit speelt in meerdere mate bij buurten met lage aantallen jeugdigen.

Een buurt is, aldus het CBS, een 'onderdeel van een gemeente, dat op basis van historische dan wel stedenbouwkundige kenmerken homogeen is afgebakend. Homogeen wil zeggen dat één functie dominant is, bijvoorbeeld woonfunctie (woongebied), werkfunctie (industriegebied) of recreatieve functie (natuurgebied). Functies kunnen echter ook gemengd voorkomen' (CBS, 2022a). Daarnaast spelen ook andere zaken zoals natuurlijke of niet-natuurlijke begrenzingen, zoals rivieren of wegen, een rol waar een buurt begint of ophoudt. Boven het niveau van buurten zit het niveau van wijken, waarbij een wijk uit een of meer buurten bestaat. Een wijk is vervolgens weer onderdeel van een gemeente (CBS, 2022a).

Een gemeente is in principe vrij om de wijk- en buurtindeling te bepalen en bepaalt dus zelf ook hoe groot een buurt is. Wel kan het CBS hierin adviseren (CBS, 2022b). Onder meer deze vrijheid kan ervoor zorgen dat de grootte van de buurt een zeer grote variatie kan vertonen tussen gemeenten. Daarnaast zorgt de gemeentelijke

verantwoordelijkheid voor haar eigen buurten er ook voor dat door herindeling buurten in de loop van de jaren kunnen worden samengevoegd.

2.2 Bronnen

Voor dit onderzoek wordt gebruikgemaakt van bronnen uit het Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden (SSB) van het CBS (Bakker, Van Rooijen & Van Tor, 2014). Ten eerste gaat het om een door het CBS bewerkte versie van de Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de politie. Het BVH biedt onder andere gegevens over incidenten en verdachten van jeugdcriminaliteit. Ten tweede gaat het om bronnen waarin kenmerken van Nederlandse buurten zijn opgenomen. De bronnen uit het SSB bevatten informatie over *alle* jeugdigen, voor zover die zijn ingeschreven in de basis-personenregistratie van een gemeente, en over alle buurten in Nederland. Daarmee hebben de gegevens betrekking op de volledige populatie jeugdige verdachten en buurten in de jaren 2010 tot en met 2019. Omdat we enkel over complete achter-grondkenmerken kunnen beschikken vanaf 2014 vanwege verandering in registraties van buurtkenmerken, beperken wij de periode in dit rapport tot 2014-2019 (zie hier-voor de paragraaf 'buurtkenmerken').

2.2.1 Geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten

De geregistreerde criminaliteit wordt in dit rapport geoperationaliseerd als registraties in de BVH waarin een of meerdere incidenten (misdrijven) voorkomen.
In het CBS-BVH-bestand zijn alle door de politie geregistreerde misdrijven in de jaren 2014 tot en met 2019 met ten minste één jeugdige verdachte opgenomen. Enkel incidenten waarbij een bekende verdachte in de leeftijd van 12 tot en met 22 is geregistreerd, zijn in dit onderzoek meegenomen. Het gaat om jeugdige verdachten waarvan een woonplaats in Nederland bekend is. Een incident valt in het BVH onder een registratienummer. Informatie over het incident betreft o.a. om welke verdachten het gaat, wat voor type misdrijf er is gepleegd en waar het incident heeft plaats gebonden (op buurtniveau).

In dit onderzoek zijn de *registraties* van incidenten als teleenheid gebruikt. Hiermee wordt voorkomen dat er op buurtniveau dubbeltellingen komen in het aantal mis-drijven waarbij meerdere verdachten bij betrokken zijn. Die misdrijven worden in dit onderzoek 1 keer geteld.[3] *Een registratie kan meerdere incidenten bevatten voor dezelfde persoon, maar kan ook meerdere personen per incident hebben in het geval er meerdere daders bij een incident zijn betrokken*.
In totaal waren er 473.745 incident-verdachtencombinaties in 2014 tot en met 2019 waarbij jeugdige verdachten betrokken waren (figuur 2.1). Dit betekent dat er ook sprake is van dubbele incidenten in dit bronbestand. Bij het maken van de analyse-bestanden worden deze in de op één na laatste stap ontdubbeld tot unieke registra-ties. Dit moet apart gebeuren voor het *pleeg*buurtbestand en het *woon*buurtbestand.

In dit onderzoek gaat het over kenmerken van pleeg- en woonbuurten van geregis-treerde jeugdcriminaliteit. Daarom worden de analyses naar pleegjaar enerzijds op

[3] Deze werkwijze is anders dan in de CBS-politiecijfers. Daar worden incidenten geteld. Dat betekent dat als bij 1 misdrijf meerdere daders zijn betrokken dit als meerdere incidenten wordt geteld. Dat geeft op buurtniveau geen adequaat beeld van het aantal misdrijven. Vandaar dat hier voor registraties is gekozen. Daarnaast is een reden om niet voor incidenten te kiezen dat voor 2018 niet betrouwbaar ontdubbeld kan worden voor meervoudig daderschap of mededaderschap. Dit komt omdat een incident voor die periode geen uniek volgnummer had. Na 2018 heeft ieder incident zijn eigen registratienummer gekregen.

registratieniveau naar pleegbuurt gedaan zodat de incidenten naar kenmerken van pleegbuurt kunnen worden bepaald. En anderzijds op het niveau van verdachten naar woonbuurt zodat de kenmerken van woonbuurten kunnen worden onderzocht. Dit betekent dus dat de teleenheden voor pleeg- en woonbuurt verschillen.

Zowel voor de pleeg- als woonbuurten geldt dat niet voor alle door de politie geregistreerde incidenten waarbij een jeugdige betrokken is in de registraties informatie beschikbaar is. Zo ontbreken in sommige registraties bijvoorbeeld gegevens over een pleegbuurt,[4] zijn gegevens van verdachten niet te koppelen aan een RIN (*random* identificatienummer, een CBS-versleuteling van het Burgerservicenummer), zijn woongegevens onbekend of is de pleegdatum onbekend.

In figuur 2.1 staat weergegeven welke aantallen verdachten-incidenten na verschillende stappen overbleven voor uiteindelijke analyses. In de aggregatiestappen worden: (1) incidenten teruggebracht naar aantallen registraties; dit gebeurt door te aggregeren naar registratienummer, pleegbuurt en pleegjaar;[5] en (2) incidenten teruggebracht naar aantallen verdachten per woonbuurt per jaar; dit gebeurt door te aggregeren naar RIN, woonbuurt en pleegjaar.

Uiteindelijk zijn er voor alle jaren 2014 tot en met 2019, 472.083 registraties waarvan de pleegbuurt bekend is, en 432.882 verdachten-incidentcombinaties[6] waarvan de woonbuurt van een verdachte bekend is.

In de laatste stap zijn de aantallen registraties en verdachten geaggregeerd naar een jaar/buurt-bestand. Deze zijn nodig voor de analyse van de top-1%-buurten en voor de multipele regressieanalyses. In totaal hebben de ruim 362 duizend registraties van incidenten met een misdrijf in de jaren 2014 tot en met 2019 en de ruim 287 duizend verdachten betrekking op 77 duizend pleegbuurt-jaarcombinaties en woonbuurt-jaarcombinaties.

[4] De pleegbuurt ontbreekt over diverse soorten delicten, maar twee delictcategorieën waarbij de pleegplaats disproportioneel veel ontbreekt, is softdrugs. Dit 24,8% van de gevallen waarbij pleegplaats ontbreekt. Andere grotere categorieën zijn rijden onder invloed (8,5%), verkeersmisdrijf overig (8,6%).

[5] Als er meerdere incidenten op dezelfde registratie staan is het delicttype van het eerstgenoemde delict leidend.

[6] Als een verdachte binnen eenzelfde jaar meerdere registraties heeft omdat hij op meerdere buurten woonde ten tijde van plegen van de feiten, wordt deze verdachte meerdere keren per jaar meegenomen. Dit is nodig om geen onderschatting van het aantal verdachten in sommige buurten te krijgen.

Figuur 2.1 Aantallen observaties in het onderzoek

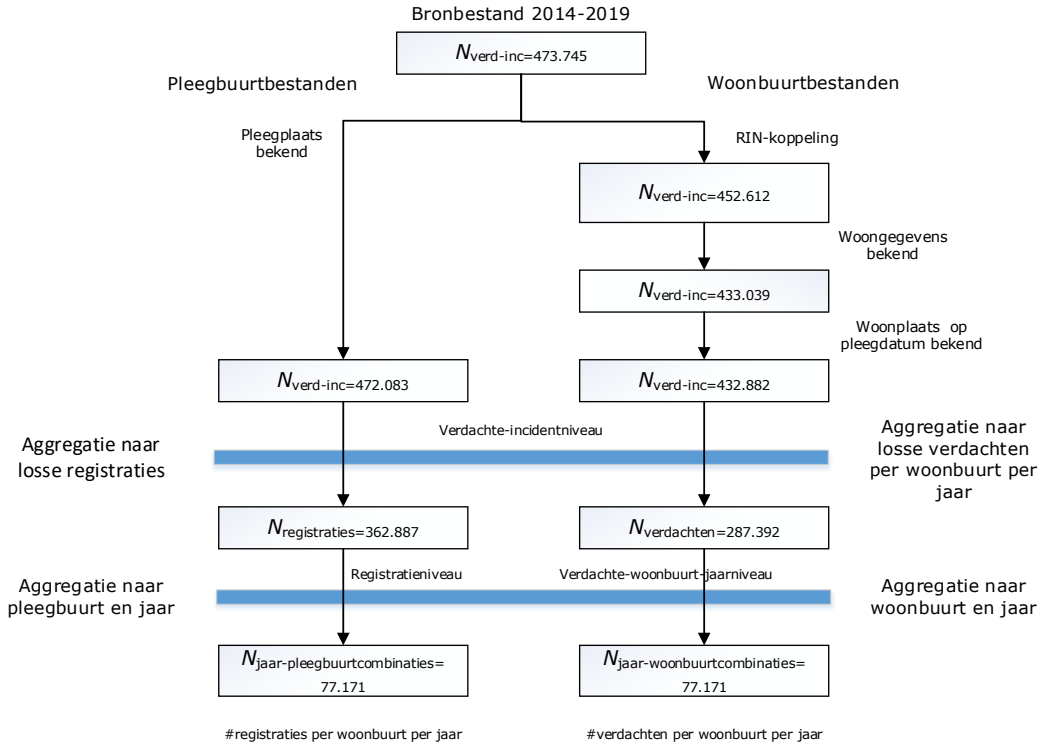

Vervolgens zijn aan het pleeg- en woonbuurtbestand verschillende andere bestanden uit het SSB gekoppeld.

2.2.2 *Persoonskenmerken*

Om persoonskenmerken aan registraties van jeugdige verdachten te koppelen, is gebruikgemaakt van de GBAPERSOONSTAB. Dit bestand geeft informatie over demografische kenmerken van alle ingeschreven inwoners van Nederland in de basisregistratie personen, BRP (voorheen de gemeentelijke basisadministratie genoemd). Niet-ingeschreven personen (zoals illegaal verblijvende personen) ontbreken. Specifiek gebruiken we informatie over geslacht en leeftijd van de jeugdigen in Nederland om variabelen te definiëren op buurtniveau die relevant zijn voor dit onderzoek.

2.2.3 *Individu kenmerken koppelen aan buurtkenmerken*

Om de individuele kenmerken te koppelen aan buurtkenmerken is de GBAADRESOBJECTBUS gebruikt. Met dit bestand kunnen (geanonimiseerde) adresgegevens worden gekoppeld van alle personen die ingeschreven staan in de BRP. Op basis van het adres en het tijdstip is bepaald wie wanneer in welke buurt woont. Voor dit onderzoek zijn de naar buurtniveau geaggregeerde incidentengegevens gekoppeld aan buurtkenmerken uit de bestanden van de kerncijfers wijken en buurten.

2.2.4 *Buurtkenmerken*

Buurtkenmerken zijn de onafhankelijke variabelen in de analyses en worden gekoppeld uit de bestanden kerncijfers wijken en buurten van het CBS. Dit zijn openbare bestanden op buurtniveau die door het CBS ter beschikking worden gesteld (CBS, 2022c). We onderscheiden buurtkenmerken die indicatoren zijn van sociale desorganisatietheorie en van de gelegenheidsverklaring. Omdat hier gebruik wordt gemaakt van bronnen op landelijk niveau met gegevens over een periode van zes jaren, gaat het om heel globale of grof gemeten indicatoren die tevens maar een beperkte selectie zijn van indicatoren voor de concepten uit de theorieën.[7]

Indicatoren vanuit sociale desorganisatie zijn:
- percentage huishoudens onder sociaal minimum;
- percentage inwoners met een migratieachtergrond,[8] te weten inwoners met:
  - Turkse migratieachtergrond;
  - Marokkaanse migratieachtergrond;
  - Surinaamse migratieachtergrond;
  - (voormalig Nederlands) Antilliaans/Arubaanse migratieachtergrond;
  - westerse migratieachtergrond;
  - overige niet-westerse migratieachtergrond;
- percentage huizen in bezit van woningcorporatie ([sociale] huurwoningen);
- stedelijkheidsgraad.[9]

Buurtkenmerken uit het SSB die een indicator zijn van de gelegenheidsbenadering zijn:
- gemiddelde afstand tot school;
- aantal bedrijfsvestigingen, handel en horeca in een buurt.

[7] Er zijn in de bestanden meerdere buurtkenmerken beschikbaar die indicatoren zijn van de concepten van de theoretische perspectieven. De correlatie tussen vergelijkbare buurtkenmerken is hoog. Daarom kunnen niet alle variabelen meegenomen worden in de analyses. Een manier is om latente variabelen te gebruiken. Deze zijn echter minder concreet waardoor de resultaten ook lastiger te interpreteren zijn. Omdat een doel van dit rapport is om zo concreet mogelijk te kijken naar kenmerken van buurten in relatie tot jeugdcriminliteit is gekozen voor één indicator per cluster relevante variabelen. Dit werd deels statistisch gestuurd (d.w.z., de sterkste voorspeller van de cluster variabelen) evenals inhoudelijk (de sterkste voorspeller omvatte vaak aspecten van meerdere indicatoren). Voor sociaaleconomische aspecten van huishoudens kan gekozen worden uit, onder andere, aandeel van bewoners naar opleidingsniveau, aandeel van inwoners naar inkomen (in kwintielen), gemiddeld inkomen en percentage huishoudens rond of onder sociaal minimum. Hier is gekozen voor percentage huishoudens rond of onder sociaal minimum, omdat het zowel wat zegt over het inkomen van inwoners (aandeel met een relatief laag inkomen) evenals dat het inkomen ontoereikend is volgens sociale standaarden. Voor sociaaleconomische aspecten van een buurt gerelateerd aan de beschikbare woningmarkt kan gekozen worden uit, onder andere, gemiddelde woningwaarde, percentage ééngezinswoningen ten opzichte van totale woonaanbod, percentage koop- en huurwoningen ten opzichte van totale woonaanbod en aantal huizen in bezit van woningcorporaties. In dit geval is gekozen voor de indicator aantal huizen in bezit van woningcorporaties, omdat deze variabele kenmerken van alle andere (deels) heeft: huurwoningen veelal van relatief lage waarde bedoeld voor bewoners met een relatief beperkt inkomen. Voor sociaaleconomische aspecten van huishoudens kan gekozen worden uit, onder andere, aandeel van bewoners naar opleidingsniveau, aandeel van inwoners naar inkomen (in kwintielen), gemiddeld inkomen en percentage huishoudens rond of onder sociaal minimum. Hier is gekozen voor percentage huishoudens rond of onder sociaal minimum, omdat het zowel wat zegt over het inkomen van inwoners (aandeel met een relatief laag inkomen) evenals dat het inkomen ontoereikend is volgens sociale standaarden.

[8] In voorlopige analyses is getracht culturele heterogeniteit als verklarende variabele op te nemen, geoperationaliseerd als de Gini-coëfficiënt gebaseerd op de proporties van de verschillende migratieachtergronden. Deze bleek echter minder sterk verklarend te zijn dan de losse percentages van de migratieachtergronden, waardoor we voor de laatste variabelen hebben gekozen.

[9] De stedelijkheidsgraad is een indeling in vijf categorieën van de omgevingsadressendichtheid. De omgevingsadressendichtheid (OAD) van een adres is het aantal adressen binnen een cirkel van één kilometer rond dat adres. Per blok van 500 bij 500 meter wordt de OAD uitgerekend voor een (mogelijk fictief) adres in het midden van dat blok, en vervolgens toegekend aan alle adressen in dat hele blok.

Tevens wordt in de analyse meegenomen het aantal jeugdigen dat in een buurt woont als het:

- aantal mannen in de leeftijd 12 tot en met 22 jaar.

De statistische eenheden waarover wordt gerapporteerd verschillen per buurtkenmerk. Jeugdige verdachten en inwoners zijn gemeten in absolute aantallen. Dit geldt ook voor bedrijfsvestigingen. Huishoudens onder sociaal minimum, personen met migratie-achtergrond en huizen in bezit van een woningcorporatie in percentages (percentages) en afstand tot school in een buurt als een gemiddelde. Voor stedelijkheid geldt een vijfpuntsschaal: van niet stedelijk (d.w.z., gemiddeld minder dan 500 adressen per vierkante kilometer; zoals een plattelandsomgeving) tot zeer stedelijk (d.w.z., gemiddeld 2.500 of meer adressen per vierkante kilometer, zoals bijv. een dicht-bevolkte woonwijk).
De beschrijvende statistieken voor deze kenmerken zijn weergegeven in tabel 2.1. Daarin wordt voor buurten in Nederland de ontwikkeling van de buurtkenmerken over de jaren 2014 tot en met 2019 gegeven in termen van gemiddelden en medianen. Om de tabel leesbaar te houden zijn standaarddeviaties weggelaten,[10] maar er is uiteraard enorme variatie tussen buurten ten opzichte van deze gemiddelden.

[10] Zie hiervoor tabel B2.1 in bijlage 2.

Tabel 2.1 Gemiddelde en mediane buurtkenmerken voor 2014-2019, voor alle buurten in Nederland

	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
Totale aantal buurten (N_{max})	12.005		12.237		12.822		13.208		13.305		13.594	
	M	Med.	M	Med.	M	Med.	M	Med.	M	Med.	M	Med.
Aantal inwoners	1.400,3	665	1.379,2	665	1.322,9	675	1.292,5	680	1.290,6	685	1.270,6	680
Aantal inwoners 12-22	186,7	87	183,5	85	160,2	78	171,5	87	170,5	87	167,2	86
Aantal man 12-22	95,3	45	93,7	44	81,8	40	87,7	44	87,1	45	85,4	44
Aantal jeugdige verdachten	8,2	4	7,6	3	6,7	3	6,2	3	5,9	3	5,8	3
Aantal politieregistraties met een jeugdige verdachte	11,3	5	10,7	5	9,3	4	8,6	4	8,4	4	8,5	4
% huishoudens onder sociaal minimum	6,9	5,7	5,9	4,6	6,1	4,7	6,2	4,8	6,0	4,7	5,8	4,5
% inwoners met een migratieachtergrond												
Turkije	1,9	1,0	1,2	0,0	1,2	0,0	1,3	0,0	1,3	0,0	1,3	0,0
Marokko	1,6	0,0	1,0	0,0	1,2	0,0	1,2	0,0	1,2	0,0	1,2	0,0
Suriname	1,4	1,0	1,0	0,0	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,2
Vml. Nederlandse Antillen/Aruba	0,7	0,0	0,5	0,0	0,6	0,0	0,6	0,0	0,6	0,0	0,6	0,0
Westers	7,9	7,0	8,3	7,1	8,7	7,4	8,8	7,5	8,9	7,6	9,0	7,7
Overig niet-westers	4,0	3,0	2,8	1,6	3,2	1,8	3,5	2,0	3,7	2,2	3,9	2,3
% huizen in bezit van woningcorporaties	18,2	13,0	18,1	13,0	18,5	13,0	18,5	13,0	18,5	13,0	18,7	13,0
Mate van stedelijkheid (1-5)	3,8	4,0	3,7	4,0	3,6	4,0	3,6	4,0	3,6	4,0	3,6	4,0
Gemiddelde afstand tot scholen (in km)	1,1	0,8	1,1	0,8	1,2	0,8	1,1	0,8	1,2	0,8	1,2	0,8
Aantal bedrijfsvestigingen, handel en horeca	30,7	15,0	31,1	15,0	30,1	15,0	29,3	15,0	29,7	15,0	30,0	15,0

Noot: Gemiddelden en medianen zijn berekend op variërende aantallen ontbrekende gegevens. Voor de tabel inclusief standaarddeviaties, zie tabel B2.1 in bijlage 2. De buurtgrenzen zijn die van het desbetreffende jaar.

Uit de tabel is af te lezen dat in 2019 Nederland bijna 13.600 buurten[11] telde. Gemiddeld woonden er over alle buurten in Nederland 5,8 verdachten (mediaan 3) in de leeftijd 12 tot en met 22 jaar. Er zijn gemiddeld 8,5 (mediaan 4) politieregistraties van incidenten in een buurt die aan een jeugdige verdachte kunnen worden toegeschreven.
In de buurten woonden gemiddeld 1.270 (mediaan 680) inwoners, waarvan gemiddeld 167 (mediaan 86) tussen de 12 en 23 jaar waarvan ongeveer de helft man. In de buurten wonen gemiddeld meer inwoners met een westerse migratieachtergrond (gem. 9,0, mediaan 7,7) dan een andere migratieachtergrond. Gemiddeld heeft in een buurt in 2019 5,8% van de huishoudens een inkomen onder het sociaal minimum (mediaan 4,5%) en is 18,7% van de woningen in bezit van een woningcoöperatie (mediaan 13%). De gemiddelde buurt bevindt zich in bovengemiddeld tot hoog stedelijk gebied. Wat betreft gelegenheidskenmerken is de gemiddelde afstand in een buurt tot een school in 2019 1,2 kilometer (mediaan 0,8 km) en zijn er gemiddeld 30 winkel- of horecavestigingen in een buurt (mediaan 15). Bij al deze kenmerken merken we wel op dat het hier om de 'gemiddelde' buurt gaat, wat betekent dat er in werkelijkheid een substantiële variatie is tussen buurten op de verschillende buurtkenmerken.

Over de jaren 2014 tot en met 2019 is een toename te zien in het totale aantal buurten met 1,5 duizend. Ook is de gemiddelde bevolkingssamenstelling in buurten enigszins veranderd. Gemiddeld is het aantal inwoners afgenomen, hetgeen hoogstwaarschijnlijk te maken heeft met dat er netto meer kleinere buurten in de landelijke buurtindeling voorkomen. Deze daling is hetzelfde bij het aantal inwoners van 12 tot en met 22 en het gemiddeld aantal mannen van 12 tot en met 22.

Het gemiddelde aantal verdachten daalt met gemiddeld 3 verdachten. Ook is het gemiddeld percentage inwoners van Turkse, Marokkaanse en Surinaamse achtergrond afgenomen en is het gemiddeld percentage inwoners van westerse herkomst toegenomen. Het gemiddelde percentage huishoudens onder het sociaal minimum is sinds 2015 redelijk stabiel, maar lager dan in het jaar ervoor. Ook het gemiddeld percentage huizen in bezit van een woningcorporatie, de stedelijkheidsgraad, de gemiddelde afstand tot scholen en het aantal winkel, bedrijf of horecavestigingen laten een stabiel beeld zien over de tijd.

2.3 Operationalisatie jeugdcriminaliteit

2.3.1 Onderzoeksvragen 1 en 2: de onafhankelijke variabele in univariate analyses

Om de eerste twee onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden (de top-1%-woonbuurten en de verschillen tussen woon- en pleegbuurten) operationaliseren we jeugdcriminaliteit op buurtniveau op drie manieren. Deze operationalisering is afhankelijk van of het gaat om jeugdcriminaliteit in *pleeg*buurten of in *woon*buurten. We operationaliseren de geregistreerde jeugdcriminaliteit in absolute aantallen, om zo de omvang van het maatschappelijke probleem per buurt duidelijk te krijgen. Tevens operationaliseren we jeugdcriminaliteit in relatieve aantallen waarmee rekening wordt gehouden met het aantal jongeren dat in een buurt woont. Deze verschillende manieren van operationaliseren bieden ieder hun eigen perspectief op geografische jeugdcriminaliteit en hebben hun eigen voor- en nadelen.

[11] Buurten kunnen zeer sterk variëren in grootte. Hier dient in de interpretatie rekening mee te worden gehouden.

Ten eerste wordt gekeken naar het absolute aantal politieregistraties per *pleeg*buurt. Hiervoor is het aantal registraties dat door de politie is geregistreerd in een specifieke buurt geteld. Een dergelijke manier van jeugdcriminaliteit op buurtniveau operationaliseren geeft inzichten in waar criminaliteit plaatsvindt en zal meer inzicht geven in waar slachtoffers gemaakt worden en/of waar de politie meer druk ondervindt op handhaving.

Ten tweede wordt gekeken naar het absolute aantal jeugdige verdachten dat in een buurt woont (*woon*buurt). Dit perspectief geeft inzicht in waar verdachten wonen en niet enkel in de buurten waar zij actief zijn geweest. Wanneer er binnen een jaar bij een incident meerdere verdachten zijn betrokken en de verdachten in verschillende buurten wonen, tellen alle woonbuurten van die verdachten apart mee. Ook wanneer een verdachte binnen een jaar bij meer dan één incident of politieregistratie betrokken is, en op verschillende plekken heeft gewoond tijdens deze incidenten, wordt in alle woonbuurten die verdachte geteld.[12]

Ten derde wordt gekeken naar een relatieve maat voor verdachten in de woonbuurt aangezien het aantal inwoners in een buurt kan verschillen tussen buurten en over de tijd. De meest natuurlijke maat voor wijkproblematiek is het aantal jeugdige verdachten per 1.000 jeugdige inwoners, te noemen de relatieve verdachtendruk. Door rekening te houden met het aantal jeugdige inwoners in een buurt, kunnen deze onderling en over de tijd ook beter vergeleken worden. Deze relatieve maat is tevens minder afhankelijk van de grootte van een buurt, welke door gemeenten zelf bepaald wordt. Er zijn tussen gemeenten (grote) verschillen in de (land)oppervlakte van gebieden die ze tot een buurt rekenen. Zo heeft de gemeente Rotterdam bijvoorbeeld grotere buurten wat betreft gebied en populatie (gemiddeld 164 en mediaan 123 hectare met zowel gemiddeld als mediaan bijna 7.600 inwoners per buurt in 2019), dan sommige andere grote gemeenten, zoals bijvoorbeeld Amsterdam (gemiddeld 34 en mediaan 18 hectare en gemiddeld 1.882 en mediaan 1.720 inwoners per buurt).

Om de top-1% van buurten met de meeste geregistreerde jeugdcriminaliteit of met de meeste jeugdige verdachten te bepalen, zou de lijst van alle buurten kunnen worden geordend naar deze statistiek, en vervolgens de eerste procent van buurten kunnen worden geselecteerd. Echter, als we dit sec zouden doen, dan treden er problemen op met de stabiliteit van deze statistiek vanwege kleine aantallen jeugdige inwoners in buurten.

Bijvoorbeeld, dit stabiliteitsprobleem kan optreden als een buurt wordt meegenomen met maar tien jeugdigen waarvan er in een jaar maar één verdachte[13] is. In dit voorbeeld is het aantal per 1.000 jeugdigen dan direct 100 waardoor deze buurt in de top terechtkomt. Dit is onwenselijk, omdat dan het toevallig voorkomen van een enkele verdachte in zeer kleine buurten in grote mate de top-1% gaat bepalen, terwijl deze in een ander jaar weer verdwenen is omdat er toevallig dan geen verdachte is. Buurten waar structureel in verhouding meer verdachten zijn, komen dan ten onrechte niet in de top-1%.

Alleen buurten met een minimaal aantal jeugdige verdachten of het een minimaal aantal jeugdige inwoners worden daarom meegenomen in de top-1% bepaling.

[12] Van 2,6% van de verdachten binnen jaren zijn er meerdere registraties en meer dan 1 woonbuurt binnen het jaar.

[13] In het geval van een groepsdelict kunnen ook 2, 3, of 4 verdachten toevallig binnen een jaar tegelijk verdachte worden.

Hiervoor moet een afkapwaarde worden gedefinieerd voor welke buurten worden meegenomen.

Aanvankelijk lijkt het voor de hand te liggen om af te kappen op het aantal verdachten. Vanuit beleid en opsporing zou de aandacht kunnen zijn op die buurten waar minimaal een of enkele verdachten voorkomen. Het probleem met het selecteren van buurten op basis van het absolute aantal verdachten, is dat het aantal buurten dat van tevoren meetelt voor de top-1% in een jaar drastisch wordt beperkt en niet meer een landelijk beeld biedt. Immers, in het merendeel van de buurten in Nederland wonen geen of nauwelijks jeugdige verdachten. Dit wordt duidelijk als we de percentielen bekijken van de verdeling van verdachten over de buurten.

Wanneer er zou worden afgekapt op het aantal jeugdige inwoners in een buurt, heeft dit als informatie in zich hoeveel jeugdigen er in principe het risico lopen om in een specifieke woonbuurt verdachte te worden van een misdrijf. Het voordeel van het gebruik van het aantal jeugdige inwoners is dat er meer buurten met jeugdigen zijn dan buurten met jeugdige verdachten.

In tabel 2.2 staan de percentielen van de verdelingen van verdachten en inwoners weergegeven voor het jaar 2019.[14] Uit de tabel blijkt dat, mochten we buurten met minimaal tien jeugdige verdachten in een buurt selecteren, er minder dan 10% van de buurten in Nederland mee kunnen dingen naar de top-1%, oftewel meer dan 90% van de buurten valt vooraf al af. Aangezien we geïnteresseerd zijn in de top-1%-buurten in Nederland is een dergelijke selectie op voorhand niet wenselijk.

Tabel 2.2 Percentielen verdeling aantal verdachten en verdeling inwoners 12-22 jaar naar buurt in 2019* (*Nbuurt=13.594*)

Percentiel	Aantal verdachten 12-22 jaar in buurt	Aantal inwoners 12-22 jaar in buurt
10	0	5
20	0	16
30	0	32
40	0	54
50	1	86
60	2	128
70	3	185
80	5	267
90	8	419
100	148	3.323

* De percentielen over de periode 2016-2019 staan in tabel B2.2 in bijlage 2 en zijn zeer vergelijkbaar.

De verdeling van het aantal inwoners in de leeftijd van 12-22 jaar heeft geen last van een groot percentage buurten met een nultelling. Daarom kiezen we, om zo veel mogelijk buurten mee te tellen bij het vaststellen van de top-1%-buurten, voor een afkappunt op basis van het aantal jeugdige inwoners. Vervolgens kan dan blijken hoeveel jeugdigen er werkelijk verdachte zijn geworden in dat jaar.

[14] Op basis van het (beperkt) voorkomen van geregistreerde jeugdcriminaliteit zou in plaats van een buurtanalyse ook een wijkanalyse te overwegen zijn.

Om te bepalen waar dit afkappunt op het aantal jeugdige inwoners komt te liggen, zijn er twee criteria gekozen: de stabiliteit van de verdachtendrukstatistiek en de hoeveelheid buurten die nog in de vergelijking worden meegenomen. Hoe hoger dit afkappunt ligt, hoe stabieler de verdachtendrukstatistiek is. Echter, hoe hoger dit punt, hoe minder van de buurten in Nederland worden meegenomen in de vergelijking. Bijvoorbeeld, wanneer het afkappunt voor het includeren van buurten zou worden gelegd bij minimaal 100 jeugdige inwoners in een buurt, zou het aantal buurten dat tot de top-1% behoort heel stabiel zijn, maar deze top zou slechts betrekking hebben op minder dan de helft van de buurten in Nederland. Daarom willen we dit punt zo laag mogelijk hebben. Het komt dus neer op het maken van een compromis tussen deze twee criteria.

De top-1% kan sterk afhankelijk zijn van het gekozen afkappunt. Deze afhankelijkheid willen we zo ver mogelijk inperken. Dit doen we door te kijken hoeveel van de top-1%-buurten terugkomen als er minder jeugdige inwoners in een buurt worden toegestaan. Het ligt voor de hand om als uitgangspunt het totaalaantal buurten te definiëren als het aantal buurten dat minimaal 1 jeugdige inwoner heeft, omdat die buurten minimaal 1 potentiële verdachte hebben. In 2019 zijn dit 12.968 van de 13.594 buurten.[15] Dit betekent dat wanneer we de top-1% willen weten, we afgerond 130 buurten moeten selecteren.

Vervolgens wordt er als eerste stap een top-1% gedefinieerd op basis van minimaal 10 jeugdige inwoners. In figuur 2.2 wordt met de blauwe lijn aangegeven hoeveel van deze top-1% (*n=130*) op basis van woonbuurten met *minimaal 10 jeugdige inwoners* overblijft als de afkapwaarde in stappen wordt opgehoogd met 10 jeugdigen (de aantallen op de linkeras). In andere woorden, door de grens op te hogen vallen buurten uit de top-1% op basis van 10 jeugdige inwoners af en komen er nieuwe buurten bij. In de figuur wordt met de rode lijn weergegeven het percentage buurten dat werkelijk overblijft in de top-1%-vergelijking (de percentages op de rechteras).

Figuur 2.2 Bepaling top-1% bij afkappunten minimaal aantal inwoners en % van woonbuurten dat in de vergelijking wordt meegenomen

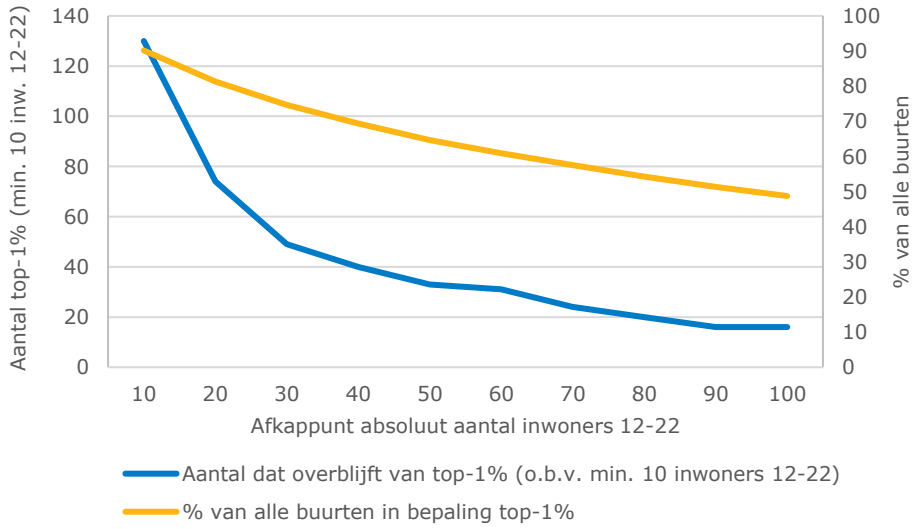

[15] Er zijn in 2019 dus bijna 1.000 buurten zonder jeugdige inwoners.

In de figuur zijn in de blauwe lijn twee knikken te zien. Er is te zien dat er een sterke afname is in het aantal buurten van de top-1% als het afkappunt wordt opgehoogd van 10 naar 20 en van 20 naar 30 jeugdige inwoners. Na een afkappunt van 30 jeugdige inwoners in een buurt neemt het aantal buurten dat behoort tot de top-1% weer minder sterk af. Het percentage van alle buurten dat nog wordt meegenomen in de vergelijking (de rode lijn) neemt gestaag af naarmate het afkappunt van het aantal jeugdige inwoners toeneemt. Als er wordt afgekapt op 10 jeugdige inwoners in een buurt, dan valt al bijna 10% van de buurten af, bij 20 is dit bijna 19% en bij 30 is dit inmiddels 25%.
Omdat het voor een landelijk beeld belangrijk is om zo veel mogelijk van de buurten met jeugdigen mee te nemen in de vergelijking, leggen we de grens op *minimaal 20 jeugdigen* in een buurt (de eerste knik in de blauwe curve). Inspectie van de aantallen verdachten in de gegevens liet zien dat er bij dit afkappunt geen buurten voorkomen in de top-1%-woonbuurten waarin er maar 1 jeugdige verdachte voorkomt. Om verdere instabiliteit uit te sluiten, wordt de top-1% eveneens bepaald aan de hand van vier jaar, te weten 2016 tot en met 2019. Voor de buurten uit 2016 tot en met 2019 wordt het aantal verdachten en het aantal jeugdige inwoners berekend als het gemiddelde over vier jaar. Om de kans op onthulling te voorkomen worden in de uiteindelijke top-1% tabellen geen aantallen jeugdige verdachten getoond, enkel of er minimaal 10 jeugdige verdachten wonen of niet.

De verdachtendruk wordt berekend voor het jaar 2019, alsook voor woonbuurten in de jaren 2016 tot en met 2019. In het eerste geval wordt de situatie in het meest recente jaar waarover gegevens zijn duidelijk. Het laatste doen we om te kunnen zien welke buurten er stabiel in de top-1% eindigen.

Het bovenstaande heeft betrekking op woonbuurten van jeugdige verdachten. Het vaststellen van de top-1% van pleegbuurten wordt geteld op basis van absolute aantallen. Idealiter zou ook hiervoor een relatieve maat worden berekend, maar dit moet dan per type delict worden vastgesteld. Bijvoorbeeld voor vermogensdelicten als winkeldiefstal zou je dit willen relateren aan het aantal winkels in een buurt. Het valt buiten de reikwijdte van dit onderzoek om dat ook te bepalen.

2.3.2 Onderzoeksvraag 3: de onafhankelijke variabele in bivariate en multipele regressieanalyse

Voor de derde onderzoeksvraag, welke kenmerken van pleeg- of woonbuurten hangen samen met jeugdcriminaliteit, is de afhankelijke variabele respectievelijk het absolute aantal registraties met een jeugdige verdachte per pleegbuurt of het absolute aantal jeugdige verdachten in een woonbuurt. We gebruiken hierbij de data over zo veel mogelijk jaren om te kijken welke variabelen over een zo lang mogelijke tijd een verklaring bieden voor jeugdcriminaliteit in pleeg- en woonbuurten, het gaat over de jaren 2014 tot en met 2019.

2.4 Analyses

We analyseren enerzijds de mate van politieregistraties op pleegbuurtniveau en anderzijds het aantal verdachten op woonbuurtniveau in de periode 2014 tot en met 2019. Als analyse-eenheid wordt de buurt gebruikt. Kenmerken van de buurt zijn herhaaldelijk gemeten over de tijd. In dit rapport is ervoor gekozen om de buurten qua indeling te laten zoals die in de verschillende jaren voorkomen. Omdat de

buurtindeling geregeld verandert als gevolg van gemeentelijke herindelingen, waardoor buurten verdwijnen en nieuwe buurten ontstaan is niet iedere buurt over alle jaren beschikbaar.[16] Ook kunnen buurtgrenzen veranderen, waardoor de vergelijkbaarheid van dezelfde buurt over de tijd enigszins aangetast kan worden.

2.4.1 Onderzoeksvragen 1 en 2: Lorenz-curves

Om onderzoeksvraag 1, wat is de top-1% van pleeg- en woonbuurten te kunnen beantwoorden rapporteren we Lorenz-curves. Een Lorenz-curve is een grafische representatie van de scheefheid van de verdeling van een kenmerk binnen een populatie. Deze curve is ontwikkeld om aan te tonen hoe welvaart en inkomen onevenredig verdeeld zijn binnen een populatie, maar kan ook voor andere gegevens gebruikt worden, zoals het voorkomen van criminaliteit binnen geografische eenheden. Binnen dit rapport wordt deze gebruikt om aan te geven hoe (verschillende typen) criminaliteit is (zijn) geconcentreerd in een aantal geografische eenheden.
Eerst worden alle buurten van hoog naar laag gesorteerd op het aantal registraties of verdachten. Vervolgens worden deze aantallen registraties gepercenteerd over het totaalaantal registraties of verdachten. Dan wordt op de x-as het percentage van de buurten weergegeven, terwijl op de Y-as het percentage registraties wordt weergegeven. In figuur 2.3 zijn twee fictieve voorbeelden gegeven: respectievelijk één perfect gelijkmatige verdeling en één ongelijke verdeling.

Figuur 2.3 Voorbeeld Lorenz-curve met perfect gelijkmatige verdeling en ongelijkmatige verdeling

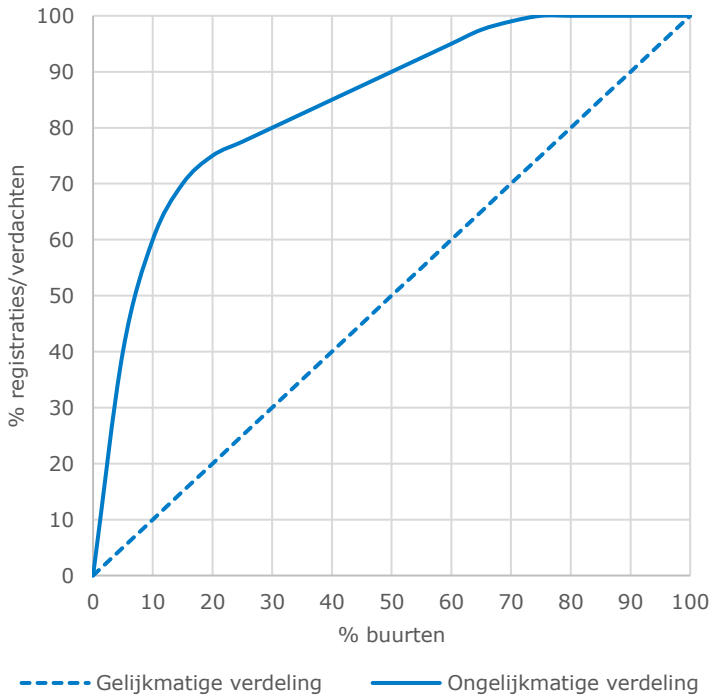

[16] Over de tijd treden veranderingen op in de registratie of geografie van de buurten, waardoor veranderingen in buurtkenmerken door de tijd heen niet gevolgd kunnen worden. Voorbeelden zijn veranderingen in gemeentelijke indeling, waardoor de naam van de buurten (in combinatie met gemeentenaam) en/of de buurtcode verandert. Oftewel, het hoeft niet altijd een geografische verandering te zijn, zoals oppervlakte van de buurt, waardoor een buurt verandert.

In figuur 2.3 wordt de perfect *gelijkmatige* verdeling gekenmerkt door de rechte diagonaal (stippellijn): 10% van de buurten betreft 10% van de politieregistraties waarbij een jeugdige betrokken is, 20% van de buurten betreft 20% van de geregistreerde jeugdcriminaliteit, enzovoort tot 100% van de buurten waar 100% van de geregistreerde criminaliteit waarbij een jeugdige is betrokken.

In figuur 2.3 wordt ook een *onevenredige* verdeling weergegeven met een curve (doorgetrokken lijn), waarbij het 100% percentage van geregistreerde jeugdcriminaliteit eerder op de 100% van de as ligt dan het 100% percentage van de buurten. Dit laatste kan voorkomen als in (ten minste) een aantal buurten geen enkele registratie van jeugdcriminaliteit is, of waar geen enkele verdachte woont (zie tabel 2.1 en 2.2). Dit kan komen doordat het aantal registraties/verdachten kleiner is dan het aantal buurten. Bijvoorbeeld, in een land met 10.000 buurten en 7.500 registraties van jeugdcriminaliteit, zijn er ten minste 2.500 buurten zonder een enkele registratie. Hierbij zou bij een verdeling van maximaal één registratie per buurt het 100% percentage van geregistreerde jeugdcriminaliteit al bereikt worden bij het 75% percentage van buurten. De gebogen diagonaal geeft aan dat een relatief klein aantal buurten relatief veel registraties/verdachten heeft, namelijk dat binnen 10% van de wijken 60% van de jeugdcriminaliteit is geregistreerd of verdachten woont. De ordening van buurten op de X-as is zo dat de buurten met de meeste registraties/ verdachten aan de linkerkant staan, waardoor de kleinste toename in aantal buurten (d.w.z., één enkele buurt erbij) voor de grootste verandering in percentage incidenten/ verdachten zorgt (d.w.z., de buurt met de meeste registraties/verdachten).
Naast de Lorenz-curves, zal van de buurten die de bovenste top-1% uitmaken beschrijvende statistieken over stedelijkheidsgraad, aantal inwoners en aantal inwoners in de leeftijd van 12-22 jaar worden gerapporteerd.

2.4.2 Onderzoeksvraag 3: Samenhang buurtkenmerken met geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten tussen buurten en binnen buurten over de tijd

Om de samenhang tussen verschillende buurtkenmerken en het aantal registraties van jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en het aantal verdachten in woonbuurten te onderzoeken (onderzoeksvraag 3), worden het bivariate verband tussen de buurtkenmerken en de multipele samenhang van de buurtkenmerken met de uitkomstvariabelen gerapporteerd. Voor de bivariate verband is de Pearson correlatie gebruikt. Observaties met ontbrekende waarden op variabelen zijn paarsgewijs uitgesloten.

Om onderzoeksvraag 3 te beantwoorden willen we inzicht in welke buurtkenmerken samenhangen met geregistreerde jeugdcriminaliteit of verdachten (*tussen* buurten), maar ook inzicht in veranderingen die zich binnen buurten voordoen over de tijd en de samenhang daarvan met veranderingen in geregistreerde jeugdcriminaliteit (*binnen* buurten). Daarom wordt, om de relaties van buurtkenmerken met het ruwe aantal registraties van jeugdcriminaliteit en het ruwe aantal verdachten over de gehele periode 2014 tot en met 2019 te onderzoeken, het between-within random effects model gebruikt (BWRE-model, Schunck, 2013). Dit multilevelmodel combineert de kenmerken van het fixed effects model en het random effects model (Dieleman & Templin, 2014; Bell, Fairbrother & Jones, 2019). Gegeven de data in dit onderzoek, schat een BWRE-regressiemodel tegelijkertijd de invloed van verschillen tussen de buurten (i.e. wat verklaart de verschillen tussen de buurten op het aantal registraties/ verdachten) en de invloed van kenmerken van de buurt die veranderen door de tijd (i.e. wat is de invloed van veranderende buurtkenmerken op het aantal registraties/ verdachten).

De tussenbuurteffecten worden geschat door effecten te schatten op de over de tijd gemiddelde kenmerken per buurt. De binnen-buurteffecten worden berekend op de gemiddelde gecentreerde[17] versies van de achtergrondkenmerken.
Om een BWRE-model te kunnen schatten, wordt een buurt-jaarbestand gebruikt met zes jaar per buurt (de jaren 2014 tot en met 2019). De afhankelijke variabele is ofwel het aantal politieregistraties met minimaal één jeugdige verdachte in een jaar, dan wel het aantal verdachten in de leeftijd 12-22 jaar in een jaar.

Zoals eerder genoemd kijken we in de analyse simultaan naar de verschillen tussen en de verschillen binnen buurten wat betreft de relatie tussen achtergrondkenmerken en registraties/verdachten. De *verschillen tussen de buurten* bieden inzicht in welke factoren geassocieerd zijn met verschillen tussen buurten in aantallen registraties/ verdachten. Dit doen we over een langere periode om deze factoren stabiel te schatten. De *verschillen* die zich voordoen binnen buurten en buurtkenmerken *over de tijd*, bieden inzicht in hoe veranderingen in buurtkenmerken binnen de buurten geassocieerd zijn met veranderingen in registraties van jeugdcriminaliteit of verdachten over de tijd.

Het geschatte multilevel random intercept model bestaat uit twee niveaus. Het eerste niveau is het buurtniveau en het tweede niveau is de herhaalde metingen binnen buurten vanaf het jaar 2014 tot en met het jaar 2019.[18] Er wordt in dit model rekening gehouden met dat buurten meerdere malen voorkomen (meerdere malen gemeten zijn) en dus statistisch afhankelijk zijn.

In de regressieanalyses worden buurten met ontbrekende gegevens op de buurtkenmerken uit de analyse gelaten. Voor de lijst met gebruikte buurtkenmerken, zie paragraaf 2.2 in het kopje 'buurtkenmerken'. In de regressies is ervoor gekozen om het aantal *mannen* in de leeftijd 12 tot en met 22 te gebruiken in plaats van het aantal personen, omdat deze variabele in de literatuur een bekend verband heeft met het aantal incidenten in een geografische eenheid zoals landen (het zogenoemde Easterlin effect, Easterlin, 1987), maar ook buurten.

[17] Specifiek zijn voor ieder cluster de afwijkingen van het clustergemiddelde berekend. In ons geval is dat de afwijking van het gemiddelde van het buurtkenmerk per buurt over de tijd (within).

[18] Vanwege te veel ontbrekende waarden in de kerncijfers wijken en buurten in de jaren 2011-2013 op inkomensvariabelen (ongeveer 90%) is er besloten om de analyses vanaf 2014 te doen. De inkomensgegevens uit de jaren 2011-2013 zijn gebaseerd op een steekproef in het kader van het regionale inkomensonderzoek van het CBS.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk beschrijven we eerst de landelijke ontwikkelingen over de jaren 2014 tot en met 2019 in het aantal registraties van jeugdcriminaliteit, zowel voor het totale aantal delicten als voor verschillende typen delicten (paragraaf 3.1). Daarna gaan we in op de mate waarin de geregistreerde jeugdcriminaliteit zich concentreert in de top-20, 10- en 1%-woon- en pleegbuurten (paragraaf 3.2). We verdiepen de analyse door specifiek de woon- en pleegbuurten in de G4 te beschrijven en door de top-1%-woon-buurten met jeugdige verdachten te benoemen (paragrafen 3.3 en 3.4). Vervolgens wordt de samenhang van buurtkenmerken met geregistreerde jeugdcriminaliteit voor woon- en pleegbuurten beschreven. Daarbij gaat het zowel over verschillen tussen buurten en veranderingen die zich daarin voordoen over de tijd, als over verschillen binnen buurten en veranderingen daarin over de tijd (paragraaf 3.5).

3.1 Landelijke aantallen geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten

Voordat de geregistreerde jeugdcriminaliteit en verdachten op buurtniveau beschreven worden, worden kort de landelijke trends in registraties van jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten besproken. In tabel 3.1 is het aantal registraties waarvan de pleegbuurt bekend is weergegeven voor de jaren 2014 tot en met 2019, uitgesplitst naar het type delict. Ten opzichte van 2014 is in 2019 het aantal registraties van een misdrijf gedaald met 24,2% van 70.270 naar 53.233 incidenten. De daling van het totale aantal incidenten wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling in het aantal vernielingen en vermogens- en geweldsdelicten. Het aantal vermogensdelicten daalde in 2019 met 29,4% ten opzichte van 2014. Het aantal vernielingen daalde met 25,8%. Het aantal registraties van geweldsdelicten daalde met 36,9%. Het aantal verkeers-delicten nam iets toe met 1,2%. Het aantal registraties van drugs- en wapendelicten laat ook een toename zien vanaf 2018-2019. Dit is deels het gevolg van de verande-ring van registratie in het BVH. Sinds medio 2018 worden losse incidenten als afzon-derlijke registraties geregistreerd.[19] Over de gehele periode is het aantal registraties van een incident met een drugsdelict gedaald met 9,8%, en daalde het aantal overige delicten met 23,4%.

[19] Voorheen werd het zwaarste delict geteld.

Tabel 3.1 Politieregistraties van jeugdcriminaliteit, met verdachte(n) waarvan pleegbuurt bekend is, naar jaar en type misdrijf

Jaar	Totaal	Ver-mogen	Ver-nieling	Geweld	Verkeer	Drugs	Wapen	Overig
'14	70.270	28.236	9.539	15.292	7.937	4.237	1.939	3.090
'15	64.836	26.453	8.904	13.987	7.076	3.721	1.809	2.886
'16	59.101	23.665	7.943	12.965	6.671	3.358	1.657	2.842
'17	55.017	21.885	7.280	11.714	6.640	3.325	1.581	2.622
'18	54.638	21.075	7.208	11.052	7.438	3.442	1.713	2.710
'19	53.233	19.923	7.076	9.645	8.036	3.823	2.363	2.367
'14-'19	**357.095**	**141.207**	**47.950**	**74.655**	**43.798**	**21.906**	**11.062**	**16.517**

Noot: het gaat hier om unieke politieregistraties. Het delicttype wordt bepaald door het eerstgenoemde incident in een registratie.

In tabel 3.2 staan de aantallen unieke verdachten weergegeven waarvan de woonbuurt bekend is, voor het totaal en uitgesplitst naar type delict. Uit de tabel blijkt dat het aantal jeugdige verdachten met 26,5% gedaald is in de periode 2014-2019, van 70.270 naar 53.233. Grote afnamen zijn waar te nemen bij jeugdige verdachten van vernieling of een geweldsdelict, namelijk met respectievelijk 32 en 36,4%. Er is een stijging van het aantal verdachten van wapendelicten in de periode 2014-2017, waarna er een sterke stijging is van 2018 op 2019. Over de gehele periode is hier netto een stijging van 17,7% geweest.

Tabel 3.2 Geregistreerde unieke verdachten van jeugdcriminaliteit, waarvan woonbuurt bekend is, naar jaar en type misdrijf

Jaar	Totaal	Ver-mogen	Ver-nieling	Geweld	Verkeer	Drugs	Wapen	Overig
'14	62.891	27.208	12.719	14.582	7.516	5.276	2.287	3.106
'15	57.573	25.373	11.459	13.389	6.793	4.562	2.159	2.890
'16	53.222	22.964	10.457	12.428	6.690	3.937	1.995	2.898
'17	49.424	21.526	8.937	11.217	6.328	3.796	1.816	2.646
'18	45.691	19.833	8.476	10.138	6.853	3.575	1.894	2.619
'19	46.220	20.427	8.646	9.278	7.656	4.190	2.691	2.362
'14-'19*	**224.479**	**106.246**	**52.878**	**58.206**	**38.264**	**22.806**	**12.145**	**15.611**

Noot: De delictcategorie wordt bepaald door het eerst gepleegde incident in het jaar. Een verdachte kan echter meerdere soorten incidenten gepleegd hebben op dezelfde pleegdatum. In dat geval worden alle delicten apart geteld en kan één verdachte in meerdere delictcategorieën (en dus kolommen) voorkomen. De kolom totaal is het unieke aantal verdachten/woonplaats. Als een verdachte vanuit meerdere woonplaatsen binnen een jaar pleegt, worden deze wel apart geteld.

* Deze regel telt het unieke aantal verdachten over de periode.

Kortom, uit het bovenstaande blijkt dat in de jaren 2014 tot en met 2019 het aantal registraties van jeugdcriminaliteit ongeveer net zo snel gedaald is als het aantal jeugdige verdachten. Wel zijn er delicten die eruit springen. Zo is het aantal drugsverdachten veel harder gedaald dan het aantal politieregistraties van een drugsdelict

en is er een sterkere daling in het aantal verdachten van vernieling ten opzichte van andere delicten. Opvallend is dat na een jarenlange afname in 2019 het aantal registraties van drugs- en wapendelicten alsmede het aantal jeugdige verdachten daarvan in 2019 is toegenomen ten opzichte eerdere jaren.

3.2 Top-20%, top-10% en top-1%-pleeg- en woonbuurten

In tabel 3.3 is de concentratie van geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en de concentratie van jeugdige verdachten in woonbuurten weergegeven voor drie afzonderlijke jaren. In 2019 is 23,6% van de geregistreerde jeugdcriminaliteit gepleegd in 1% van de buurten met de meeste jeugdcriminaliteit. Bijna twee derde (64%) van de geregistreerde jeugdcriminaliteit vond plaats in 10% van de buurten in Nederland en 81% van de geregistreerde jeugdcriminaliteit is in 20% van de buurten gepleegd. Vergelijkbare percentages zijn er voor de eerdere jaren 2014 en 2017. De pleeglocaties van geregistreerde jeugdcriminaliteit zijn dus sterk geconcentreerd in een beperkt aantal buurten.
Hoewel in mindere mate, geldt dit ook voor de woonbuurten van jeugdige verdachten. In 2019 woonde 14,2% (een op de zeven) jeugdige verdachten van een misdrijf in 1% van de buurten met de meeste verdachten, 54% van de jeugdige verdachten woonde in 10% van de buurten en bijna drie kwart van de jeugdige verdachten van een misdrijf woonde in 20% van de buurten in Nederland. Ook hier laten eerdere jaren vergelijkbare percentages zien. Deze concentratie is voor alle jaren 2014 tot en met 2019 voor pleeg- en woonbuurten gevisualiseerd in figuren 3.1 en 3.2.

Tabel 3.3 Percentage registraties en verdachten ten opzichte van landelijk in de top-1%, 10% en 20%-pleeg- en woonbuurten

	Registraties in pleegbuurten			Verdachten in woonbuurten		
	2014	2017	2019	2014	2017	2019
1%	24,6%	23,4%	23,6%	17,1%	14,1%	14,2%
10%	63,7%	62,1%	64,0%	56,5%	53,9%	53,9%
20%	80,2%	79,3%	81,1%	75,6%	74,2%	74,2%

Figuur 3.1 Lorenz-curve registraties naar pleegbuurten, 2014-2019

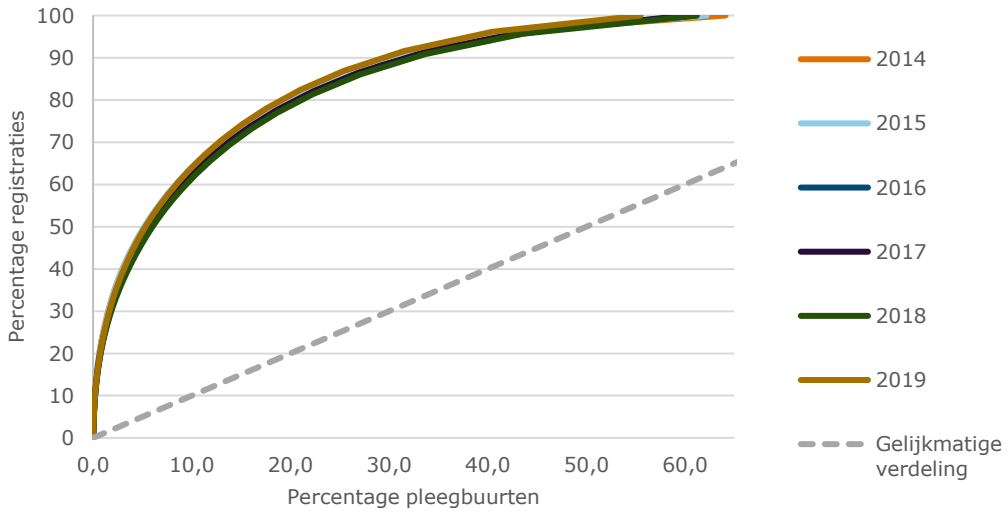

Figuur 3.2 Lorenz-curve verdachten naar woonbuurten, 2014-2019

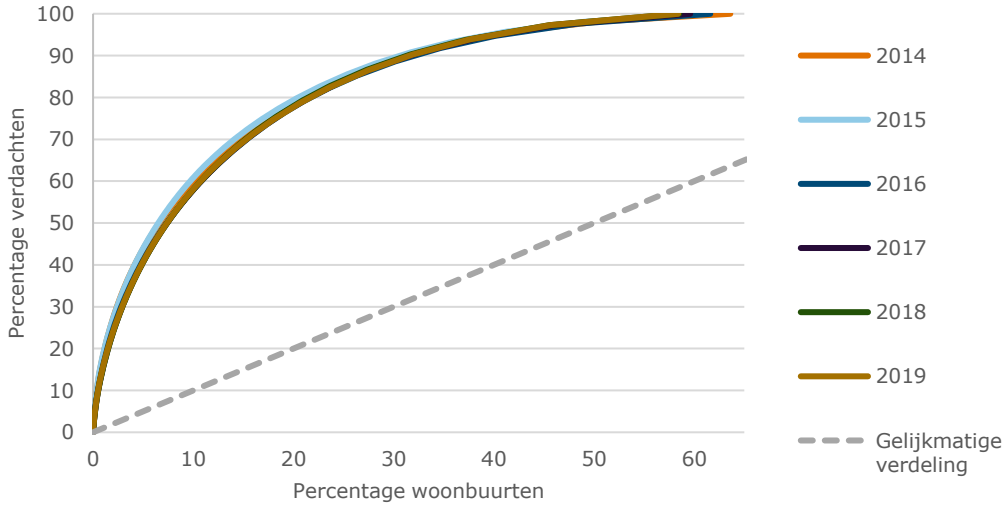

Wat opvalt in figuren 3.1 en 3.2 is de relatieve stabiliteit van de Lorenz-curves over de periode 2014-2019. Zelfs al is de geregistreerde jeugdcriminaliteit sterk gedaald, de mate van oververtegenwoordiging door buurten in het aantal registraties en verdachten is over de tijd stabiel. Ofwel de geregistreerde jeugdcriminaliteit blijkt zich over een langere periode in dezelfde aantallen (pleeg- en woon) buurten te concentreren.

De onevenredige verdeling van de geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten over buurten is ook te zien als wordt uitgesplitst naar verschillende typen misdrijven (figuren 3.3 en 3.4).[20]

[20] Bij het interpreteren van deze curves dient wel rekening gehouden te worden dat het gaat om absolute concentratie; niet alle soorten delicten komen even vaak voor. Hierdoor kan een delict dat weinig voorkomt (d.i. er zijn dan minder delicten dan buurten) sneller absoluut geconcentreerd zijn. In de regel zijn er minder registraties/verdachten dan aantallen buurten en zal de curve dus nooit de 100% bereiken. Als

Wel doet zich daarin variatie naar verschillende typen misdrijven voor. Als we kijken naar de pleegbuurten in 2019 (figuur 3.3) dan valt op dat geregistreerde wapens- en drugsmisdrijven sterker in een beperkt aantal buurten voorkomt dan gewelds-, verkeers- en vernielingsmisdrijven. Dit wordt voor een groot gedeelte ook veroorzaakt doordat wapen- en drugsdelicten minder vaak voorkomen.

In respectievelijk 10,8% en 14,4% van alle buurten is 100% van wapens- en drugsmisdrijven waarbij een jeugdige is betrokken geregistreerd. Wat betreft gewelds-, verkeers- en vernielingsmisdrijven betreft het respectievelijk 26,7%, 28,2% en 21,6% van alle buurten.
Het tegenovergestelde van een sterke concentratie blijkt ook uit de figuur. In een aanzienlijk percentage van de buurten is helemaal geen of zeer weinig jeugdcriminaliteit geregistreerd. Het laatste meest rechtse segment van de Lorenz-curve dat een rechte lijn vormt bijvoorbeeld gaat om gemeenten met maar 1 politieregistratie.

Figuur 3.3 Lorenz-curve registraties naar pleegbuurten 2019 naar delictsoorten

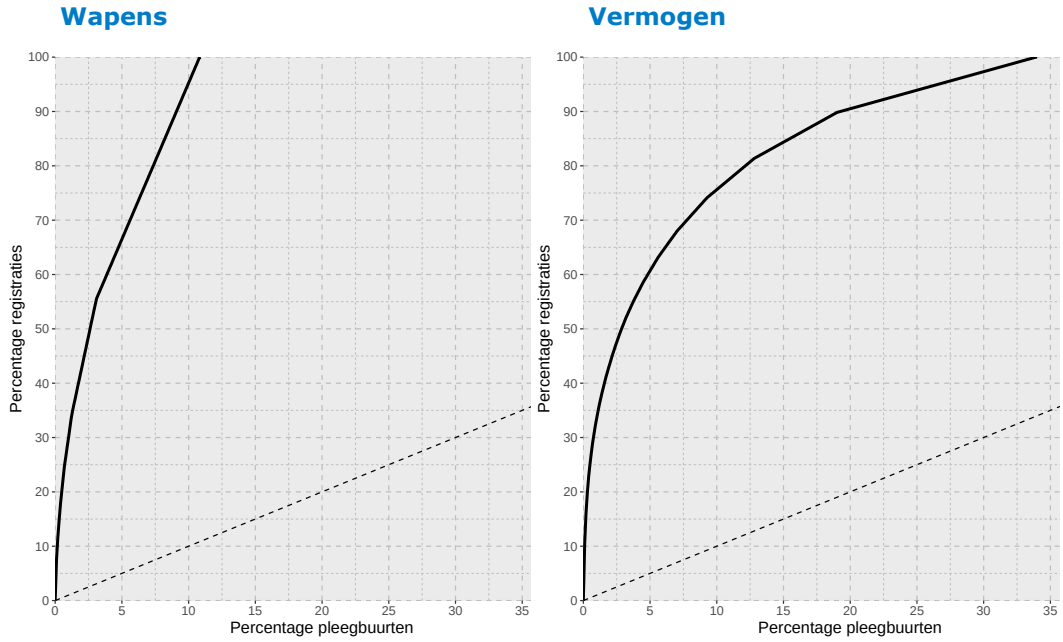

achtergrondinformatie zijn daarom ook geschaalde Lorenz-curves uitgerekend waarbij er op de x-as wordt gepercenteerd over het totaalaantal registraties of verdachten. Ook zijn deze over de periode 2014-2019 berekend. Deze figuren staan in bijlage 5.

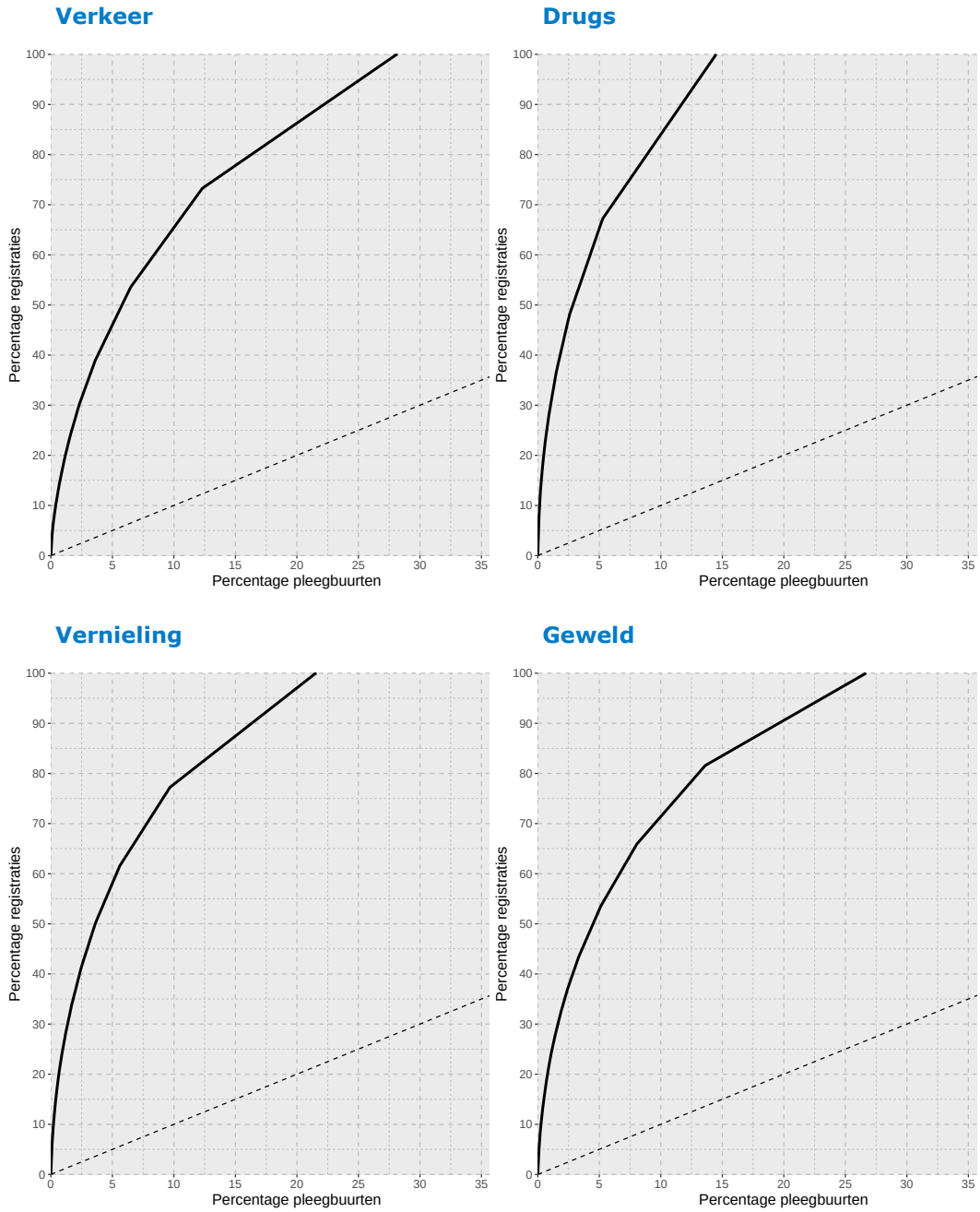

Noot: De stippellijn is de curve als er een gelijkmatige verdeling van registraties over de buurten was geweest.

Ook als we jeugdige verdachten naar woonbuurt uitsplitsen naar type delict dan blijkt in de concentratie van woonbuurten van jeugdige verdachten sprake van variatie naar type delict (figuur 3.4). Opnieuw zien we een sterkere concentratie, nu vooral in woonbuurten van verdachten van drugs- of wapendelicten (welke in respectievelijk 18% en 12,7% van alle buurten woonachtig zijn) dan van andere type misdrijven. Verdachten van vermogensdelicten zijn het wijdst verspreid over de buurten, zij wonen in 39,2% van alle buurten in Nederland.

Figuur 3.4 Lorenz-curve verdachten naar woonbuurten 2019 naar delictsoorten

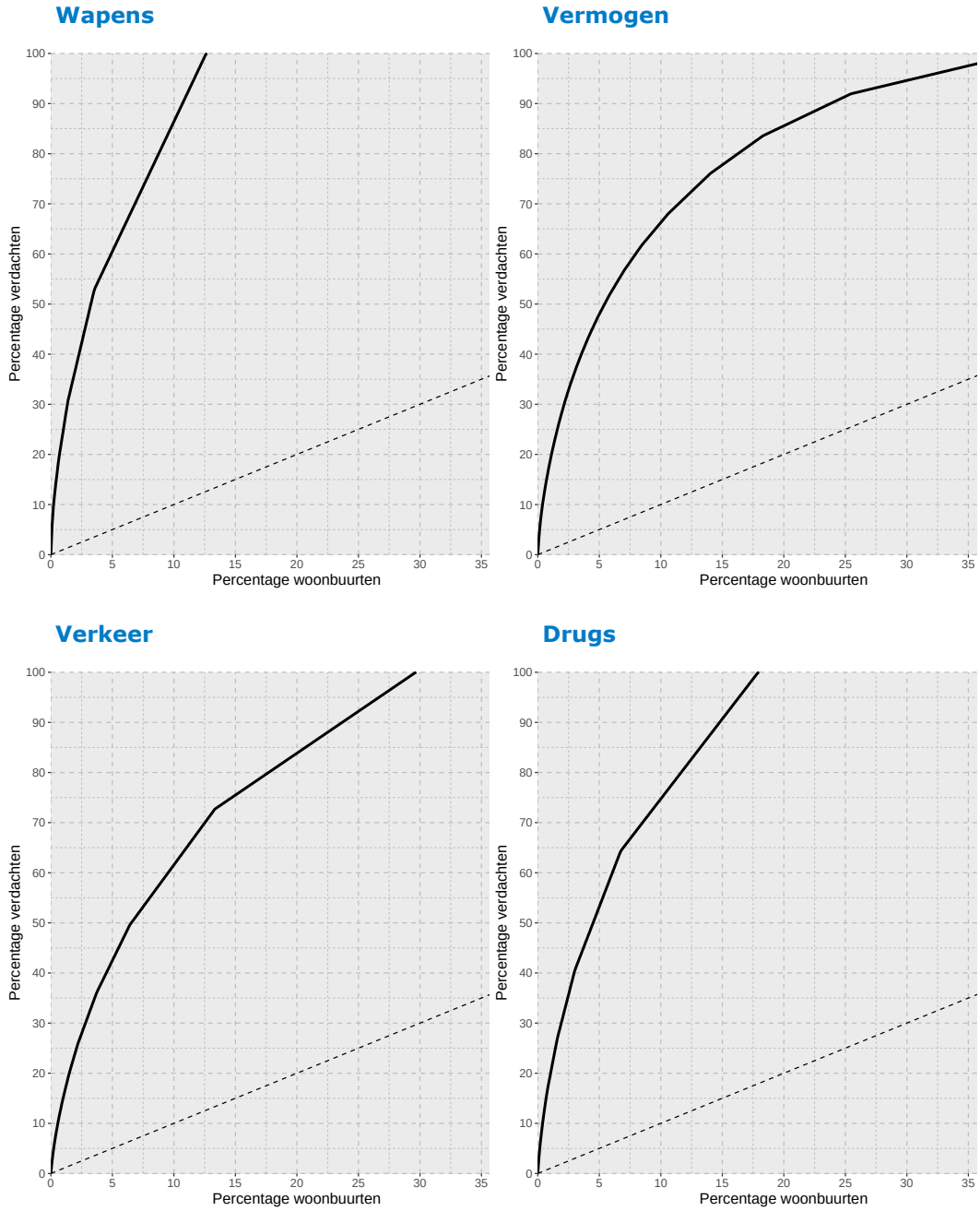

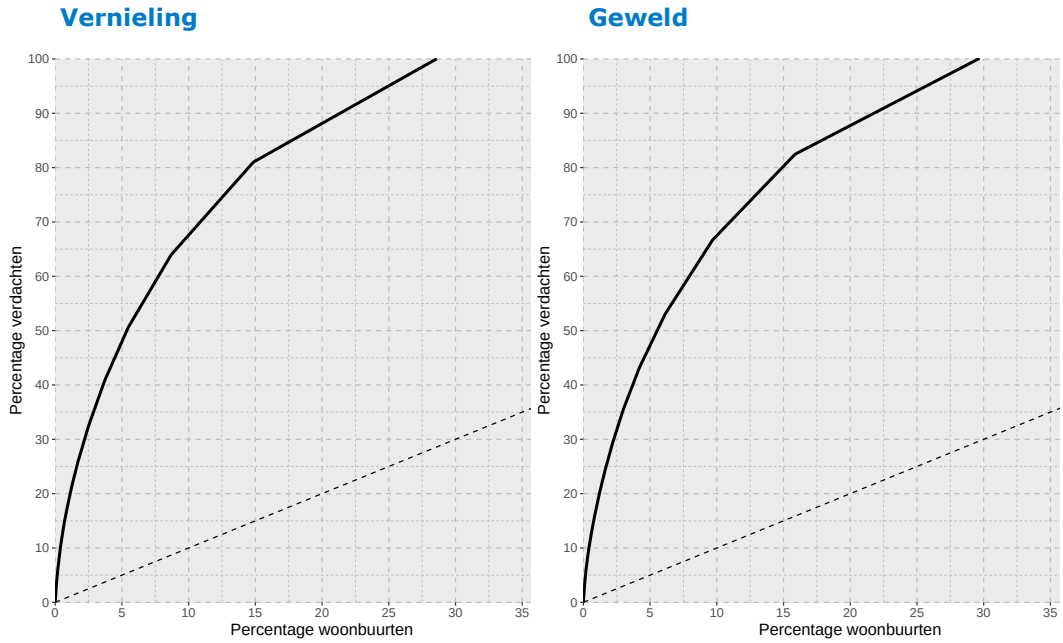

Noot: De stippellijn is de curve als er een gelijkmatige verdeling van verdachten over de buurten was geweest.

Voor de concentratie van verschillende delicttypen in pleeg- en woonbuurten is ook nagegaan of deze *relatief* geconcentreerd is en of deze concentratie in buurten stabiel is over de periode 2014-2019 (zie figuren B5.1 en B5.2 in bijlage 5). Dit is gebeurd door op de x-as niet het percentage over alle mogelijke pleeg- of woonbuurten te tonen maar het percentage pleeg- of woonbuurten *met minimaal 1 delict van dat type.* Dan blijkt dat vermogensdelicten en –verdachten relatief het sterkst geconcentreerd zijn, terwijl wapendelicten en –verdachten juist relatief het minst geconcentreerd zijn.

Ongeacht het type delict neemt over de tijd de verhouding van woonbuurten met een relatieve concentratie van jeugdige verdachten af. Ofwel er zijn steeds minder buurten waarin sprake is van een concentratie van jeugdige verdachten dat er woont. Wat betreft de pleegbuurten neemt het aantal buurten waarin de geregistreerde vermogens-, drugs-, vernieling- en geweldsdelicten met een jeugdige verdachten zich concentreert af over de tijd. Voor wapens is er een minder duidelijke trend. Voor verkeersdelicten blijkt juist sprake te zijn van spreiding over meer buurten in de loop van de jaren.

Kortom, zowel de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit als de woonbuurten van jeugdige verdachten blijken sterk geconcentreerd te zijn in een beperkt aantal buurten in Nederland. Wel doet zich variatie voor naar type delict waarbij door de politie geregistreerde drugs- en wapenmisdrijven met een jeugdige, zowel wat betreft pleegbuurt als woonbuurt in absolute zin sterker is geconcentreerd in een beperkt aantal buurten dan andere type misdrijven.

Over de tijd blijkt, ongeacht het type misdrijf, wel dat er steeds minder buurten zijn waar sprake is van een concentratie van jeugdige verdachten (woonbuurten) of geregistreerde jeugdcriminaliteit (pleegbuurten) met uitzondering van verkeersdelicten. Dit is ook een gevolg van de dalende jeugdcriminaliteit. De trends wijzen erop dat geregistreerde jeugdcriminaliteit, zowel wat betreft geregistreerde misdrijven

als jeugdige verdachten, zich steeds meer focust in een beperkt aantal buurten in Nederland. Dit kan erop wijzen dat de problematiek zich meer toespitst in enkele buurten, maar het kan er ook op wijzen dat er meer sprake is van een gefocuste rechtshandhaving (zie Van der Laan & Blom, 2011).

3.3 Top-1%-pleegbuurten registraties jeugdcriminaliteit

In principe kan in iedere buurt, zelfs zonder inwoners, een misdrijf door een jeugdige worden gepleegd. In deze paragraaf gaan we in op de misdrijven gepleegd in 2019 waarbij een jeugdige verdachte in de leeftijd 12 tot 23 jaar is betrokken en als onderdeel van een politieregistratie in de BVH is geregistreerd. De top-1%-buurten met de meeste politieregistraties naar pleegbuurt in 2019 staat weergegeven in tabel 3.4.
Bij pleegbuurten liggen de meeste buurten in bovengemiddeld of zeer sterk stedelijk gebied, namelijk ruim 95%. Dit heeft vooral te maken met het aantal targets voor criminaliteit dat beschikbaar is in een buurt, zoals winkels, uitgaansgelegenheden, bedrijven en mensen op straat. Buurten die weinig stedelijk of niet-stedelijk zijn komen zo goed als niet voor onder de top-1%-pleegbuurten.
De verdeling van stedelijkheidsgraad voor alle top-1%-pleegbuurten is te zien in tabel 3.5. Daarin is te zien dat 94,5% van de top-1%-pleegbuurten gaat om (zeer) sterk stedelijk gebied. Desalniettemin blijken er toch nog enkele buurten te zijn in matig tot niet-stedelijk gebied waarin veel registraties met een jeugdige verdachte voorkomen. Bij de top-%-pleegbuurten in zeer stedelijk gebied (tabel 3.6) gaat het gemiddeld om 101 registraties in 2019 (mediaan 71), met daaraan gekoppeld gemiddeld 128 jeugd-verdachten (mediaan 89). De top-1%-pleegbuurten in sterk stedelijk gebied hebben gemiddeld 71 registraties in 2019 (mediaan 56) waarbij 93 verdachten betrokken waren (mediaan 76).

Tabel 3.4 Eerste vijftig pleegbuurten uit de top-1%-pleegbuurten van jeugdcriminaliteit[a], absoluut in 2019, geordend naar aantal politieregistraties

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijk-heidscategorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Zuidwal ('s-Gravenhage)	1	6.910	706	350
Cool (Rotterdam)	1	5.735	647	350
Centrum Almere Stad (Almere)	2	4.670	392	310
Hoog-Catharijne NS en Jaarbeurs (Utrecht)	1	1.465	127	310
Stadsdriehoek (Rotterdam)	1	16.390	1.881	310
Stadscentrum (Nijmegen)	1	9.090	2.089	300
Nieuwe Kerk e.o. (Amsterdam)	1	825	60	260
Rijnstraat (Arnhem)	1	1.220	150	220
Binnenstad-Zuid (Zwolle)	1	2.295	310	200
City (Breda)	1	2.475	438	200
Binnenstad Oost (Tilburg)	1	2.400	465	190
Binnenstad-Zuid (Groningen)	1	6.565	2.077	180

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijk-heidscategorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Stationsplein e.o. (Amsterdam)	1	0	0	180
Stadscentrum (Zoetermeer)	1	4.245	329	180
Oude Kerk e.o. (Amsterdam)	1	705	62	180
City (Enschede)	1	3.265	658	180
Binnenstad (Maastricht)	1	2.065	658	170
Zuidplein (Rotterdam)	1	1.265	84	170
Binnenstad-Centrum ('s-Hertogenbosch)	1	6.145	525	160
Groot IJsselmonde (Rotterdam)	1	28.750	3.323	160
Centrum (Hilversum)	1	3.370	286	150
Voorhout ('s-Gravenhage)	1	2.430	193	140
Uilebomen ('s-Gravenhage)	1	3.215	263	140
Binnenstad (Apeldoorn)	1	5.540	647	140
Russische buurt (Zaanstad)	1	2.560	232	130
Amsterdamse Poort (Amsterdam)	1	1.430	221	130
Binnenstad (Middelburg)	1	6.890	957	130
Binnenstad-Noord (Groningen)	1	4.400	1.377	130
Hof (Amersfoort)	1	715	111	110
Lange Elisabethstraat, Mariaplaats en omgeving (Utrecht)	1	1.605	189	110
Binnenstad-West (Alkmaar)	1	2.645	187	110
Burgwallen Oost (Amsterdam)	1	1.570	133	100
Sneek binnen de grachten (Súdwest-Fryslân)	2	1.135	158	100
Centrum (Dordrecht)	1	1.010	59	100
Heerlen-Centrum (Heerlen)	1	2.520	316	100
Binnenstad (Roermond)	2	5.335	347	100
Kortenbos ('s-Gravenhage)	1	7.300	829	100
Stationsplein (Arnhem)	1	305	38	90
Binnenstad-West (Groningen)	1	1.730	408	90
Centrum Ede (Ede)	2	3.690	399	90
Winkelcentrum (Venlo)	1	1.405	209	90
Begijnhofbuurt (Amsterdam)	1	420	27	90
Centrum (Smallingerland)	2	1.350	92	90
Oosterflank (Rotterdam)	1	10.540	1.183	80
Centrum (Helmond)	1	2.440	148	80

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijk-heidscategorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Vreewijk (Rotterdam)	1	14.270	1.699	80
Buitengebied (Zuid) (Oisterwijk)	5	890	184	80
Nieuwe Westen (Rotterdam)	1	19.515	3.005	80
Tarwewijk (Rotterdam)	1	12.495	1.809	80
Huygenspark ('s-Gravenhage)	1	7.870	1.782	80

Noot: de volledige tabel staat in bijlage 3 tabel B3.1. Dezelfde tabel maar dan over de periode 2016-2019 staat in bijlage 3 tabel B3.2.

* Afgerond op tientallen. Het gaat om registraties van criminaliteit met een jeugdige verdachte.

Tabel 3.5 Stedelijkheidsgraad van alle top-1%-pleegbuurten van registraties jeugdcriminaliteit

	Stedelijkheidsgraad
Zeer sterk stedelijk	74,8%
Sterk stedelijk	20,0%
Matig stedelijk	3,7%
Weinig stedelijk	0,7%
Niet-stedelijk	0,7%

Tabel 3.6 Gemiddelde, standaarddeviatie en mediaan van het aantal politieregistraties van jeugdigen en jeugdige verdachten, in de top-1%-pleegbuurten van jeugdcriminaliteit in 2019, naar stedelijkheidscategorie

	Politieregistraties			Verdachten		
	M	SD	Med.	M	SD	Med.
Zeer sterk stedelijk	101,2	69,8	71,0	127,8	90,5	89,0
Sterk stedelijk	71,1	50,4	56,0	92,8	73,5	76,0
Matig stedelijk	-	-	-	-	-	-
Weinig stedelijk	-	-	-	-	-	-
Niet-stedelijk	-	-	-	-	-	-

Noot: Cellen gevuld met een '–' bevatten te weinig observaties om de statistiek te kunnen tonen.

3.4 Top-1%-woonbuurten jeugdige verdachten

Nederland telde in 2019 13.594 buurten. Van deze buurten is op basis van aantallen verdachten de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten in 2019 bepaald. Dit is gedaan op basis van absolute aantallen, op basis van aantallen verdachten per 1.000 leeftijdgenoten in 2019 en aantallen verdachten per 1.000 leeftijdgenoten in de jaren 2016-2019.[21] Omwille van de herleidbaarheid tot individuen is ervoor gekozen om

[21] Wanneer er meerdere buurten eenzelfde rangordening krijgen onderaan de lijst, krijgen ze een gemiddeld rangnummer en worden al deze buurten meegenomen. Hierdoor kunnen de aantallen in de top-1% wisselen per definitie.

alleen losse buurten te rapporteren met 50 of meer inwoners in de leeftijd van 12-22 jaar. Vervolgens zijn deze buurten geordend op het aantal inwoners van hoog naar laag. Dit leidt tot de rangordening van buurten zoals weergegeven in tabel 3.7, waarin van de top-1%-buurten de eerste 50 staan weergegeven.[22] Tot slot is ook de top-1%-buurten berekend op basis van de verdachtendruk voor de periode 2016 tot en met 2019 zodat duidelijk wordt welke buurten stabiel tot de top-1% behoren over meerdere jaren. Voor de lijst van top-1%-buurten, zie bijlage 2.

3.4.1 *Top-1% absolute aantallen verdachten*

Als we naar de eerste 50 van de top-1%-buurten met jeugdige verdachten bekijken op basis van absolute aantallen (tabel 3.7), dan blijkt de concentratie, op één uitzondering na, vooral een grote-stedenproblematiek te zijn. Dat is niet verwonderlijk, want er is niet gecorrigeerd voor de bevolkingsomvang van jeugdigen in een buurt. Dit is bijvoorbeeld duidelijk te zien aan de hoge positie van buurten in de gemeentes Rotterdam en Den Haag in de top-1%, die gemiddeld genomen ook grotere buurten hebben dan andere grote steden in, termen van oppervlakte en aantallen inwoners. In 87% van de top-1%-buurten betreft het een buurt in bovengemiddeld of hoog stedelijk gebied (tabel 3.10). Gemeenten in minder dichtbevolkte gebieden zijn duidelijk ondervertegenwoordigd.

Tabel 3.7 Vijftig grootste woonbuurten uit de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten,[a] absoluut in 2019, geordend naar aantal inwoners

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties[b]
Groot IJsselmonde (Rotterdam)	1	28.750	3.323	220
Ommoord (Rotterdam)	1	25.685	2.563	100
Hoogvliet Zuid (Rotterdam)	2	22.245	2.507	90
Nieuwe Westen (Rotterdam)	1	19.515	3.005	110
Oude Noorden (Rotterdam)	1	17.055	2.168	120
Schiebroek (Rotterdam)	1	16.900	2.052	100
Stadsdriehoek (Rotterdam)	1	16.390	1.881	180
Rijen (Gilze en Rijen)	3	16.185	2.100	40
Zevenkamp (Rotterdam)	2	16.085	2.025	150
Kralingen West (Rotterdam)	1	15.920	2.628	90
Oosterheem-Noord-Oost (Zoetermeer)	2	15.915	2.570	120
Sassenheim (Teylingen)	2	15.635	1.994	60
Leyenburg ('s-Gravenhage)	1	15.010	1.600	50
Vreewijk (Rotterdam)	1	14.270	1.699	130
Lombardijen (Rotterdam)	1	14.230	1.757	90

[22] Omdat er sprake is van *ties* (gedeelde rangnummers) worden de onderste rangen gedeeld met ook andere buurten.

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties[b]
Schildersbuurt-West ('s-Gravenhage)	1	14.220	2.396	150
Bloemhof (Rotterdam)	1	14.115	2.050	120
Oud Charlois (Rotterdam)	1	13.760	1.799	70
Zuidwijk (Rotterdam)	1	13.415	1.573	100
Houtwijk ('s-Gravenhage)	1	12.890	1.581	50
Nesselande (Rotterdam)	3	12.730	1.922	70
Hoogvliet Noord (Rotterdam)	2	12.705	1.635	60
Rozenburg (Rotterdam)	3	12.510	1.566	40
Tarwewijk (Rotterdam)	1	12.495	1.809	100
Pendrecht (Rotterdam)	1	12.390	1.681	100
Beverwaard (Rotterdam)	1	12.150	1.825	120
Zeeheldenkwartier ('s-Gravenhage)	1	12.085	1.314	60
Middelland (Rotterdam)	1	11.980	1.585	80
Hillesluis (Rotterdam)	1	11.885	1.821	80
Carnisse (Rotterdam)	1	11.635	1.333	50
Muziekwijk Noord (Almere)	2	10.995	1.499	40
Dreven en Gaarden ('s-Gravenhage)	1	10.820	1.431	100
Filmwijk (Almere)	2	10.490	1.790	90
Buytenwegh (Zoetermeer)	1	10.355	1.318	100
Stedenwijk (Almere)	2	10.290	1.529	100
Blijdorp (Rotterdam)	1	10.290	830	70
Spangen (Rotterdam)	1	10.190	1.648	80
Brabantpark (Breda)	2	10.150	1.638	40
Tussen de Vaarten Zuid (Almere)	2	9.985	1.644	80
Schildersbuurt-Noord ('s-Gravenhage)	1	9.980	1.693	120
Literatuurwijk (Almere)	2	9.845	1.801	40
Statenkwartier ('s-Gravenhage)	1	9.705	1.369	40
Oude Westen (Rotterdam)	1	9.445	1.264	60
Veldhuizen (Utrecht)	2	9.375	1.569	60
Meerzicht-West (Zoetermeer)	1	9.305	1.244	70
Rivierenwijk (Utrecht)	1	9.285	1.053	40
Kanaleneiland-Zuid (Utrecht)	1	9.140	1.537	110

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties[b]
Seghwaert-Noord-Oost (Zoetermeer)	1	9.095	1.150	60
Hoge Veld ('s-Gravenhage)	1	8.890	1.311	40
Afrikaanderwijk (Rotterdam)	1	8.775	1.420	70

a Zie voor de overige top-1%-woonbuurten bijlage 3 tabel B3.3.

b Deze aantallen zijn afgerond op tientallen. Het gaat om registraties van criminaliteit met een jeugdige verdachte.

3.4.2 *Top-1% verdachtendruk in 2019*

In tabel 3.8 staan de top-1%-buurten weergegeven wanneer de aantallen verdachten gerelateerd worden aan bevolkingsomvang van 12- tot en met 22-jarigen. Ten opzichte van de top-1% op basis van absolute aantallen, neemt de oververtegenwoordiging van grote steden sterk af en zien we een toename van gemeenten op het platteland (zie hiervoor tabel 3.10). Relatief gezien is 32,4% van de top-1%-buurten een buurt in bovengemiddeld of hoog stedelijk gebied en bijna 44,1% is een buurt in een dunbevolkt gebied in een gemeente (laagstedelijk[23] gebied). Met andere woorden, als we rekening houden met het aantal jeugdigen dat in een buurt woont, dan blijkt een aanzienlijk deel van de top-1%-woonbuurten ook in dunbevolkt gebied te liggen. Daarbij merken we overigens ook op dat het gemiddeld aantal jeugdige verdachten in buurten in zeer sterk stedelijk gebied hoger is dan in laagstedelijk gebied (respectievelijk gemiddeld 12 en 8, tabel 3.11). Verder merken we op dat in een aantal buurten die tot deze relatieve top-1% behoren, een instelling voor (gesloten) jeugdzorg of een JJI binnen hun buurtgrenzen hebben waardoor het niet verwonderlijk is dat ze hoog in de top-X-lijst eindigen. Bij deze instellingen moet men denken aan jeugdzorgplus, andere jeugdzorg woonvormen of forensisch psychiatrische klinieken. De kans dat hier jeugdigen wonen die ook verdachte zijn, is aanzienlijk groter dan in een willekeurige andere buurt (zie Hendriks,Hoogsteder & Scholing, 2020). Vaak is het ook een niet-stedelijke buurt met relatief weinig andere inwoners. Gegeven de huidige beschikbare data is het niet mogelijk deze buurten er betrouwbaar uit te filteren, dat vraagt vervolgonderzoek. Het is belangrijk dat hiermee rekening wordt gehouden bij de interpretatie, omdat men zich beleidsmatig niet zou willen richten op buurten waar jeugdigen in jeugdzorginstellingen wonen die a priori al een grotere kans hebben om verdachte te zijn, maar op buurten waar er anderszins problemen spelen.

[23] Dit hoeft niet per definitie een buurt op het platteland te zijn. Het gaat om dunbevolkte gebieden, die ook in grote steden kunnen voorkomen zoals in industriegebieden die ook een klein gebied met woonfunctie omvatten.

Tabel 3.8 Vijftig grootste woonbuurten uit de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten,[a] per 1.000 inwoners in 2019, geordend naar aantal inwoners

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr
Oudelandse Hoeve (Terneuzen)	3	2.275	239
Binckhorst ('s-Gravenhage)	1	2.275	207
Jol (Lelystad)	3	2.270	336
Oostpoort (Amsterdam)	1	2.025	223
Veldwijk-'s Heerenloo (Ermelo)	4	1.920	341
Mercatorpark (Amsterdam)	1	1.915	150
Lange Elisabethstraat, Mariaplaats en omgeving (Utrecht)	1	1.605	189
Centrum Saneringsgebied (Hardenberg)*	3	1.320	79
Van Schendelbuurt (Haarlem)	1	1.300	115
Zuiderpark (Rotterdam)	1	1.275	79
Oostsloot (Den Helder)	2	1.125	123
Zeestromen en Slotenbuurt (Lelystad)	2	1.110	163
Verspreide huizen Eefde (Lochem)	5	1.055	168
Meeuwenbuurt (Capelle aan den IJssel)	1	1.040	129
Over de Gracht (Delfzijl)*	3	1.025	114
Verspreide huizen wijk 12 (Almelo)	4	1.020	159
Roofvogelbuurt (Oss)	3	1.020	134
Spaarndammerbuurt Zuidoost (Amsterdam)*	1	1.010	86
Kazernebuurt (Amsterdam)	1	960	100
Stadscentrum-Noord (Doetinchem)*	2	950	62
Landbouwbuurt (Tilburg)	2	925	152
Waldeck Pyrmontweg en omgeving (Dordrecht)	1	910	105
Bebouwde kom Harreveld (Oost Gelre)	5	860	226
Tuindorp Amstelstation (Amsterdam)*	1	850	76
Ockenburgh ('s-Gravenhage)	4	780	162
Galgenveld (Assen)*	1	740	60
Luchiesland Noord (Assen)*	2	725	74
Bomenbuurt (Venray)*	2	720	64
Bloemenbuurt (Meppel)*	3		65
De Pas-Noord (Doetinchem)*	2	680	77

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr
Ter Heijde (Westland)*	3	665	60
Beekmanstraat en omgeving (Dordrecht)*	3	650	78
Verspreide huizen ten oosten van Ossendrecht (Woensdrecht)	5	650	127
Pijperring (Delft)*	1	635	64
Cambuur (Leeuwarden)*	1	590	79
Dorus Rijkersstraat en omgeving (Dordrecht)*	1	565	66
Oosterveld (Delfzijl)*	5	540	64
Dr. Mr. W. van den Berghstichting (Noordwijk)	5	540	66
Wijkermeerbuurt (Velsen)*	4	530	66
Dirksz Admiraal (Den Helder)*	3	500	75
Falga (Den Helder)*	2	490	81
Miggelenberg (Apeldoorn)	5	490	137
Vredeoord (Eindhoven)	4	490	57
Groenewoud Oost (Tilburg)*	3	470	74
Kayersmolen-Noord (Apeldoorn)*	2	470	59
Corridor-Oost (Zwijndrecht)*	1	410	72
Verspreide huizen Voorst en Wilpse Klei (Voorst)	5	410	156
AZC (Dronten)*	5	350	65
Schakenbosch en het Buitengebied (Leidschendam-Voorburg)	4	345	141
Buitengebied Groesbeek-Noord-West (Berg en Dal)	5	335	86

Noot: Dit zijn de eerste 50 buurten na verwijdering van buurten met minder dan 50 inwoners in de leeftijd 12-22 jaar.

* Minder dan 10 jeugdige verdachten.

a Zie voor de overige top-1%-woonbuurten bijlage 3 tabel B3.3.

3.4.3 *Top-1% verdachtendruk in 2016-2019*

Tot slot kijken we naar buurten die in de jaren 2016-2019 structureel tot de top-1% behoren wat betreft de verdachtendruk. In deze lijst gaat het voor ruim de helft om andere buurten dan in de lijst voor enkel 2019. Van de twee top-1% lijsten van 2019 en 2016-2019 zijn 67 buurten[24] hetzelfde. Dit betekent dat meer dan de helft van de top-1% 2019 niet in de top-1% van 2016-2019 voorkomt. Andersom komt ook meer van de helft in 2016-2019 niet voor in enkel 2019. In tabel 3.9 staan de

[24] 32 hiervan hebben zowel in 2019 als gemiddeld over 2016-2019 minstens 10 verdachten.

vijftig grootste buurten weergegeven uit de top-1%-woonbuurten met de hoogste verdachtendruk.

Rekening houdend met het aantal 12- tot en met 22-jarigen in buurten in de periode 2016-2019, zijn buurten in gemeenten met bovengemiddeld en hoge mate van stedelijkheid meer oververtegenwoordigd dan wanneer slechts naar 2019 wordt gekeken. Van de buurten die gedurende de jaren 2016 tot en met 2019 structureel tot de top-1% van geregistreerde jeugdcriminaliteit behoorden, ligt 41,6% in sterk stedelijk of zeer sterk stedelijk gebied (grote steden). Bijna 32% van de buurten die meerdere jaren op rij tot de top-1%-buurten van geregistreerde jeugdcriminaliteit behoorden, zijn ook buurten in plattelandsgemeenten of anderszins dunbevolkte gebieden.

Tabel 3.9 Eerste 50 woonbuurten uit de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten,[a] per 1.000 inwoners in 2016-2019, geordend naar vierjaarsgemiddelde aantal inwoners

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijkheids-categorie[b]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22 jr
Cool (Rotterdam)	1	5.665	637
Reigersbos Noord (Amsterdam)	1	4.356	692
Gein Noordwest (Amsterdam)	2	3.009	417
Zetten (Overbetuwe)	4	2.974	489
Holendrecht West (Amsterdam)	2	2.921	513
Staalmanbuurt (Amsterdam)	1	2.864	442
Reitdiep (Groningen)	4	2.710	310
Munsel-Selissen (Boxtel)	3	2.690	567
Binnenstad-Java (Terneuzen)	3	2.686	204
Jol (Lelystad)	3	2.299	344
Nieuw Hoograven-Noord (Utrecht)	1	2.264	222
Beerendrecht (Alphen aan den Rijn)	2	2.244	370
Abstede (Utrecht)	1	2.125	243
Veldwijk-'s Heerenloo (Ermelo)	4	1.956	349
G-buurt Noord (Amsterdam)	1	1.816	236
Oostpoort (Amsterdam)	1	1.756	200
Binckhorst ('s-Gravenhage)	1	1.729	186
De Sprookjesbuurt ('s-Hertogenbosch)	2	1.706	206
Mercatorpark (Amsterdam)	1	1.530	112
Bosgebied Beekbergen-Zuid (Apeldoorn)*	5	1.361	127
Van Ewijckstraat en omgeving (Dordrecht)	2	1.294	167
Zuiderpark (Rotterdam)*	1	1.200	80
Schermerhoek (Capelle aan den IJssel)*	2	1.168	140
Oostsloot (Den Helder)	2	1.145	127

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijkheids-categorie[b]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22 jr
Zeestromen en Slotenbuurt (Lelystad)	2	1.125	168
Sneek binnen de grachten (Súdwest-Fryslân)	2	1.109	144
Centrum Nijkerk (Nijkerk)	2	1.090	134
Verspreide huizen Eefde (Lochem)	5	1.083	190
Hoog-Catharijne NS en Jaarbeurs (Utrecht)*	1	1.066	77
Over de Gracht (Delfzijl)*	3	1.025	114
Meeuwenbuurt (Capelle aan den IJssel)	1	1.025	133
Kazernebuurt (Amsterdam)*	1	960	108
Urmond ten westen van Julianakanaal (Stein)*	4	934	128
Reviusbuurt (Capelle aan den IJssel)	1	925	176
Landbouwbuurt (Tilburg)	2	925	153
Verspreide huizen wijk 12 (Almelo)	4	909	154
Driehuis-Dorp (Velsen)	4	903	171
Het Glacis (Bergen op Zoom)*	1	885	90
Bebouwde kom Harreveld (Oost Gelre)	5	861	235
Tolsteegsingel (Utrecht)*	1	833	92
Delfzijl-Centrum (Delfzijl)*	4	827	55
Bloemenbuurt (Zuidplas)*	3	795	98
Tuindorp-Oost (Den Helder)*	2	781	98
Wielenpôlle (Leeuwarden)	2	778	160
Ockenburgh ('s-Gravenhage)	4	751	144
Galgenveld (Assen)*	1	726	55
Luchiesland Noord (Assen)	2	718	76
Verspreide huizen ten oosten van Ossendrecht (Woensdrecht)	5	670	135
Martenshoek en Industriegebied Martenshoek (Midden-Groningen)*	3	648	74
Zeehavenlaan en omgeving (Dordrecht)*	1	648	78

Noot: Dit zijn de eerste 50 buurten na verwijdering van buurten met minder dan 50 inwoners in de leeftijd 12-22 jaar.

* Minder dan 10 jeugdige verdachten

a Zie voor de overige top-1%-woonbuurten bijlage 3 tabel B3.5.

b Bepaald door het gemiddelde te nemen van de omgevingsadressendichtheid van de vier jaar en vervolgens te categoriseren.

Tabel 3.10 Stedelijkheidsgraad van alle top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten, naar definitie

	Absoluut (2019)	Per 1.000 inw. (2019)	Per 1.000 inwoners (2016-2019)
Zeer sterk stedelijk	64,7%	18,4%	21,5%
Sterk stedelijk	21,8%	14,0%	20,1%
Matig stedelijk	8,3%	11,8%	10,7%
Weinig stedelijk	3,0%	11,8%	16,1%
Niet-stedelijk	2,3%	44,1%	31,5%

Tabel 3.11 Gemiddelde, mediaan en standaarddeviatie van het aantal verdachten in alle top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten, naar stedelijkheidscategorie en top-1%-definitie

	Absoluut (2019)			Per 1.000 inw. (2019)			Per 1.000 inwoners (2016-2019)		
	M	SD	Med.	M	SD	Med.	M	SD	Med.
Zeer sterk stedelijk	46,2	21,2	38	11,4	12,6	7	14,8	15,9	7,6
Sterk stedelijk	40,8	14,5	35	5,7	3,6	5	11,4	9,9	9,9
Matig stedelijk	37,1	5,9	38	7,8	6,8	6	10,1	11,2	5,5
Weinig stedelijk	-	-	-	13,3	14,8	6,5	15,0	16,7	8,5
Niet-stedelijk	-	-	-	7,6	8,8	3	10,9	11,5	5,0

Noot: Cellen gevuld met een '–' bevatten te weinig observaties om de statistiek te kunnen tonen.

3.4.4 Kenmerken top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten

In tabel 3.12 zijn beschrijvende statistieken weergeven voor het aantal jeugdige verdachten en registraties van jeugdcriminaliteit (de afhankelijke variabelen) en kenmerken van woonbuurten (de onafhankelijke variabelen) voor alle buurten in Nederland en voor de top-1%-woonbuurten in 2019.[25] Wat opvalt is dat er voor bijna alle variabelen grote verschillen zijn tussen de gemiddelde buurt in Nederland en de top-1%-woonbuurten met de jeugdige verdachten. In een gemiddelde buurt in Nederland kunnen gemiddeld 3,1 registraties van jeugdcriminaliteit (mediaan 1) herleid worden tot een jeugdige verdachte die in deze buurt woont. In een top-1%-buurt is dit gemiddeld 8,7, ongeveer 3 maal zoveel (mediaan 5). Een top-1%-buurt heeft gemiddeld 2,5 maal minder inwoners dan een gemiddelde buurt, oftewel een top-1%-buurt is typisch kleiner dan een gemiddelde buurt. Deze zelfde verhouding zien we ook terug in het aantal 12-22-jarige inwoners en 12-22-jarige mannen. De top-1%-buurten zijn ongeveer net zo dicht bevolkt als een gemiddelde buurt. Ook zijn de top-1%-buurten gemiddeld net zo stedelijk, maar is de gemiddelde afstand tot een school in een top-1%-wijk 30% hoger dan gemiddelde in een Nederlands buurt. Er zijn gemiddeld in verhouding 1,2 keer meer huizen in bezit van een woningcorporatie en er zijn in verhouding ongeveer 1,9 keer meer huishoudens die onder het sociaal minimum leven. Er wonen in top-1%-buurten gemiddeld iets minder personen met een niet-westerse migratieachtergrond. Een top-1%-buurt is dus een relatief kleine stedelijke buurt, met grotere sociaaleconomische achterstand.

[25] Voor de corresponderende cijfers voor de top-1% op basis van 2016-2019, zie tabel B4.1 in bijlage 4.

Tabel 3.12 Beschrijvende statistieken buurtkenmerken voor 2019, voor alle buurten in Nederland (*Nmax=13.594*) en de top-1%-woonbuurten (*Nmax=136*) qua inwonende jeugdige verdachten

	Nederland (1)			Top-1% (2)			(2)/(1)	
	M/%	SD	Med.	M/%	SD	Med.	M2/M1	SD2/SD1
Aantal inwoners	1.270,6	1.695,2	680,0	496,2	476,4	315,0	0,4	0,3
Aantal inwoners 12-22	167,2	233,6	86,0	65,0	59,3	41,5	0,4	0,3
Aantal man 12-22	85,4	117,7	44,0	37,0	34,3	25,5	0,4	0,3
Aantal verdachten woonbuurten	3,1	6,1	1,0	8,7	9,9	5,0	2,9	1,6
Aantal incidenten woonbuurten	4,5	9,6	1,0	14,9	18,2	7,0	3,3	1,9
Huizen in bezit woningcorporaties (%)	18,7	21,3	13,0	22,6	29,2	4,0	1,2	1,4
Huishoudens onder sociaal minimum (%)	5,8	4,6	4,5	11,0	7,7	9,2	1,9	1,7
Mate van stedelijkheid (1-5)	3,6	1,5	4,0	3,5	1,6	4,0	1,0	1,1
Gemiddelde afstand tot scholen (km)	1,1	6,9	0,8	1,5	1,1	1,2	1,3	1,2
Migratieachtergrond inwoners (%)								
Turkije	1,3	3,2	0,0	1,9	3,2	0,5	1,5	1,0
Marokko	1,2	3,2	0,0	2,1	3,5	0,6	1,8	1,1
Suriname	1,1	3,1	0,2	2,6	4,5	1,1	2,4	1,3
Vml. Nederlandse Antillen/ Aruba	0,6	1,4	0,0	1,7	2,6	0,8	2,8	1,9
Westers	9,0	8,3	7,7	10,5	7,6	9,6	1,2	0,8
Overig niet-westers	3,8	6,6	2,3	8,2	13,9	4,5	2,1	2,3
Aantal bedrijfsvestigingen handel en horeca	30,0	42,3	15,0	28,7	69,4	10,0	1,0	1,4

Noot: De variabelen kunnen in wisselende mate ontbrekende waarden bevatten. Voor alle buurten: Nmin=9.325; top-1%: Nmin=73.

3.5 Pleeg- en woonbuurten in de G4

Om het beeld van de geografische concentratie van respectievelijk geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en woonbuurten van verdachten nader te duiden, zijn er *heatmaps* gemaakt voor de G4-gemeenten. Dit is gebeurd over de periode 2016-2019, zodat een beeld kan worden verkregen van de buurten die tijdsstabiel een verhoogd gemiddeld aantal registraties in pleegbuurten en verdachten in woonbuurten hebben. Met een *heatmap* naar buurten wordt duidelijk hoe hoog de concentratie van bijvoorbeeld geregistreerde jeugdcriminaliteit in een buurt is.

In figuur 3.5a tot en met figuur 3.8b zijn voor de steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht op buurtniveau het aantal incidenten en verdachten weergegeven. Figuur 3.5a tot en met figuur 3.8a geven voor de jaren 2016-2019 het gemiddelde *totale aantal* registraties van jeugdcriminaliteit in een pleegbuurt weer. Het gaat hier over de buurten die pleegplaats van het geregistreerde incident zijn, oftewel *pleeg*buurten. Deze zijn in absolute aantallen registraties weergegeven. Bij deze figuren geldt dat hoe donkerder de kleur, hoe meer incidenten er gepleegd zijn. De buurten zonder politieregistraties met een jeugdige verdachten over een periode van vier jaar zijn wit gekleurd.

In figuur 3.5b tot en met figuur 3.8b worden de *woon*buurten van verdachten weergegeven in termen van het tijdsgemiddelde aantal verdachten per 1.000 12- tot en met 22-jarigen, de verdachtendruk. Ook de verdachtendruk is weergeven middels verschillende kleuren. De buurten die wit zijn afgebeeld, zijn buurten waar minder dan 20 jeugdigen wonen en waarvoor deze statistiek niet is berekend. De buurten die geel zijn afgebeeld hadden geen enkele jeugdige verdachte in de periode 2016-2019. Buurten weergegeven als donkerrood zijn de buurten die in de top-1%-buurten vallen in het jaar 2016-2019. Buurten in de top-1% in 2016-2019 hadden allemaal een verdachtendruk van 66.1 per 1.000 inwoners of meer.

Wat opvalt is dat de pleegbuurten met de hoogste concentraties geregistreerde jeugdcriminaliteit en de woonbuurten van jeugdige verdachten met de hoogste verdachtendruk vaak niet gelijk aan elkaar zijn. Buurten met een hoge concentratie van geregistreerde jeugdcriminaliteit (pleegbuurten) bevinden zich in en rondom stadscentra terwijl de buurten waar de meeste verdachten wonen meer aan de periferie van steden liggen. In figuur 3.5b is te zien dat er in Amsterdam 355 (van de in totaal 482) buurten zijn waar er (gemiddeld over 2016-2019) meer dan 10 verdachten wonen per 1.000 jeugdige inwoners. Hiervan zijn er 15 buurten die in de top-1% in 2016-2019 voorkomen. Den Haag telt 97 (van de in totaal 115) buurten met meer dan 10 verdachten per 1.000 jeugdige inwoners (figuur 3.6b), waarvan 2 buurten in de top-1%. Rotterdam telt 69 (van de in totaal 92) buurten waar meer dan 10 verdachten wonen per 1.000 jeugdige inwoners (figuur 3.7b), waarvan 3 buurten in de top-1% in 2016-2019. Utrecht telt 80 (van de in totaal 111) buurten met een verdachtendruk hoger dan 10 (figuur 3.8b), waarvan 1 buurt in de top-1% in 2019. Een directe vergelijking tussen de G4-gemeenten is lastig omdat gemeenten met kleinere buurten met minder inwoners eerder met meerdere buurten in de top-1% terecht kunnen komen, zoals Amsterdam.

Figuur 3.5a Gemiddeld aantal registraties van jeugdcriminaliteit per pleegbuurt in Amsterdam in 2016-2019

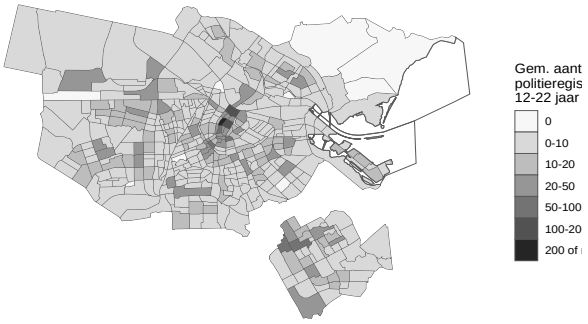

Figuur 3.5b Gemiddeld aantal verdachten per 1.000 jeugdigen naar woonbuurt 2016-2019, Amsterdam

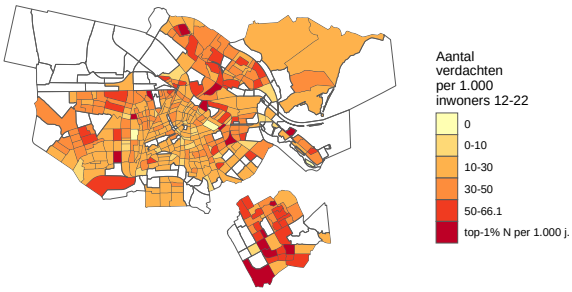

Figuur 3.6a Gemiddeld aantal registraties van jeugdcriminaliteit per pleegbuurt in Den Haag in 2016-2019

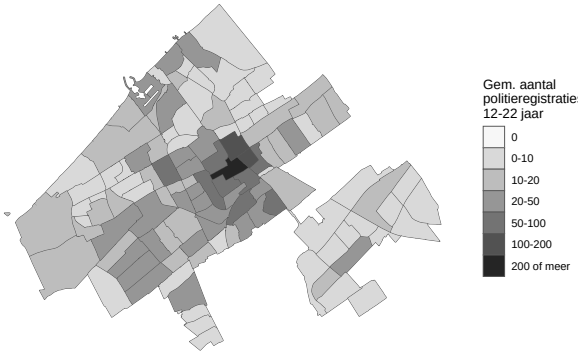

Figuur 3.6b Gemiddeld aantal verdachten per 1.000 jeugdigen naar woonbuurt 2016-2019, Den Haag

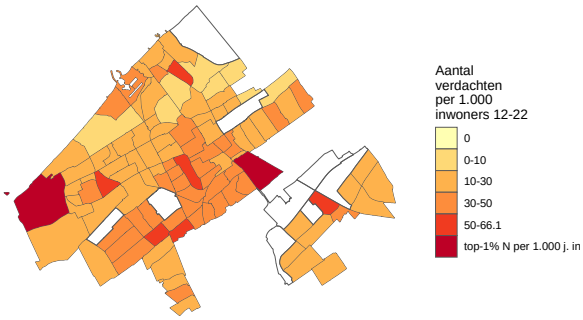

Figuur 3.7a Gemiddeld aantal registraties van jeugdcriminaliteit per pleegbuurt in Rotterdam in 2016-2019

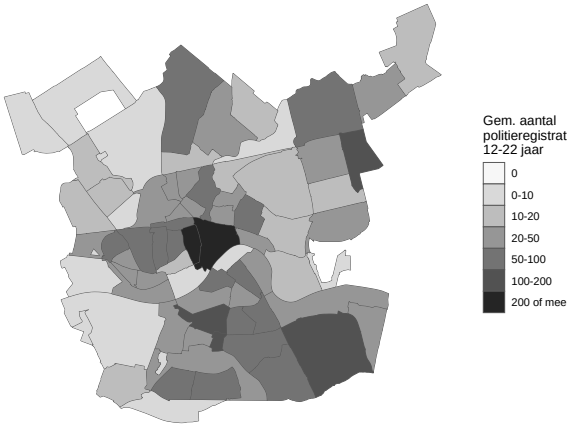

Figuur 3.7b Gemiddeld aantal verdachten per 1.000 jeugdigen naar woonbuurt 2016-2019, Rotterdam

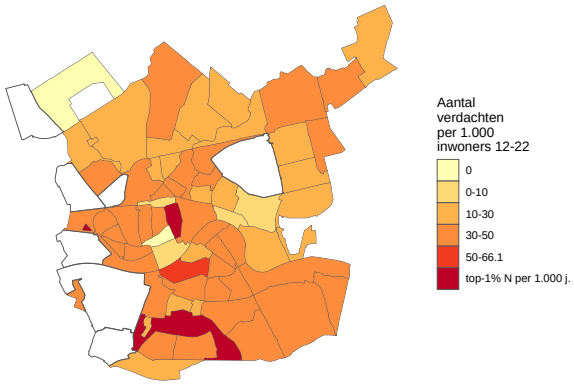

Figuur 3.8a Gemiddeld aantal registraties van jeugdcriminaliteit per pleegbuurt in Utrecht in 2016-2019

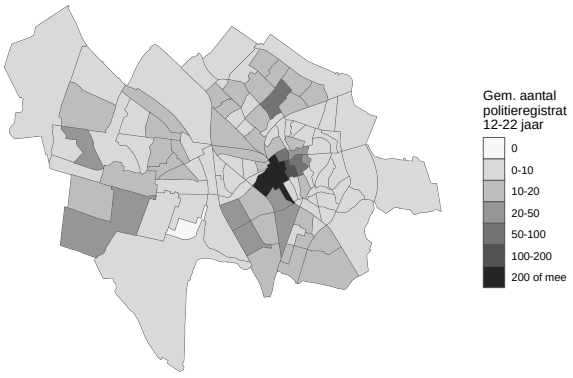

Figuur 3.8b Gemiddeld aantal verdachten per 1.000 jeugdigen naar woonbuurt 2016-2019, Utrecht

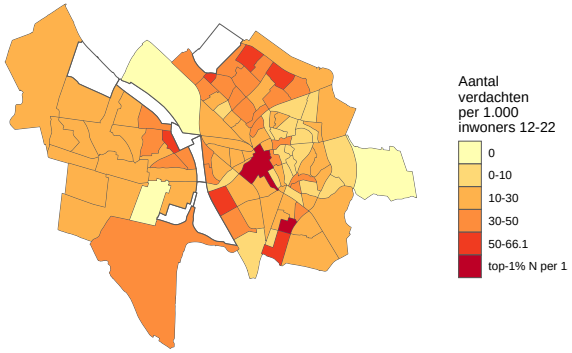

Noot: De witte vlakken in de figuren van woongemeenten (rechterkolom) zijn buurten met minder dan 20 inwoners in de leeftijd 12-22 jaar.

3.6 Samenhang buurtkenmerken met geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten

In deze paragraaf onderzoeken we de samenhang tussen buurtkenmerken en geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten in buurten. Eerst wordt de bivariate samenhang beschreven van de buurtkenmerken met het aantal registraties van jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en het aantal jeugdige verdachten in woonbuurten. Vervolgens wordt aan de hand van multipele regressieanalyses de unieke, tijdsconstante verbanden van de buurtvariabelen met deze uitkomsten beschreven.

Dit geeft aan welke buurtkenmerken tussen buurten samenhangen met geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten en veranderingen over de tijd. Ten slotte wordt het verband van veranderingen in de buurtvariabelen beschreven. Hiermee krijgen we inzicht in veranderingen die zich binnen buurten hebben voorgedaan en de samenhang daarvan met ontwikkelingen in geregistreerde jeugdcriminaliteit/ jeugdige verdachten. We merken nogmaals op dat het hier om kenmerken van buurten gaat en niet om kenmerken van de verdachten zelf.

3.6.1 Correlaties

In tabel 3.13 zijn de bivariate samenhangen (Pearson correlaties) van buurtkenmerken met geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en jeugdige verdachten in woonbuurten gegeven. Men dient bij correlaties rekening te houden dat de samenhang vertekend kan zijn, doordat een samenhang door één of meerdere andere (al dan niet bekende) variabelen versterkt dan wel onderdrukt wordt.

Tabel 3.13 Paarsgewijze bivariate correlaties tussen afhankelijke en onafhankelijke variabelen, 2014-2019

	Totale aantal registraties pleegbuurten	Totale aantal verdachten woonbuurten
Percentage huizen woningcorporatie	0,172	0,387
Percentage huishoudens onder sociaal minimum	0,253	0,393
Gemiddelde afstand scholen	-0,145	-0,255
Percentage niet-westerse migratieachtergrond	0,266	0,508
Aantal bedrijfsvestigingen handel en horeca	0,680	0,389
Aantal inwoners 12-22	0,385	0,780
Aantal man 12-22	0,369	0,781

Noot: Observaties met ontbrekende waarden zijn paarsgewijs verwijderd.

Uit de tabel blijken er duidelijke verschillen te zijn in welke buurtkenmerken sterk correleren met geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en juist met jeugdige verdachten in een woonbuurt.
De buurtkenmerken die het sterkst samenhangen met registraties van jeugdcriminaliteit in *pleeg*buurten zijn het aantal bedrijfsvestigingen betreffende handel of horeca (onder andere uitgaansgelegenheden en winkelcentra), gevolgd door het aantal inwoners in een buurt in de leeftijdsrange 12-22 jaar en het aantal 12-22-jarige mannelijke inwoners. Naarmate deze kenmerken in een buurt meer aanwezig zijn, is er ook sprake van meer door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit.

De buurtkenmerken die het sterkst samenhangen met het aantal verdachten dat in een buurt *woont*, is het aantal inwoners en het aantal mannen in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar, gevolgd door het percentage inwoners met een niet-westerse achtergrond. Het percentage huishoudens in een buurt onder het sociaal minimum, het percentage huizen in bezit van een woningcorporatie en het percentage bedrijfsvestigingen handel en horeca hebben een vergelijkbare correlatie van rond de 0,39.

Verder zien we zowel voor pleegbuurten als woonbuurten dat als de afstand tot een school in een buurt toeneemt, er een afname is in geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten. Of andersom, naarmate de afstand in een buurt tot een school korter is, neemt ook de geregistreerde jeugdcriminaliteit toe. Deze samenhang is sterker in woonbuurten dan in pleegbuurten. Andersom hangt het aantal jonge mannelijke inwoners minder sterk samen met de geregistreerde jeugdcriminaliteit in de pleegbuurt, dan met het aantal woonachtige jeugdige verdachten in een buurt. Op bivariaat niveau is er gedeeltelijke bevestiging voor zowel de kenmerken die volgens de sociale desorganisatieverklaring samenhangen met jeugdige verdachten in woonbuurten (aantal mannelijke jeugdige inwoners, huishouden onder sociaal minimum, huizen van woningcoöperaties, percentage niet-westers) als geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten (aanwezigheid horeca, winkels).

3.6.2 Verschillen binnen en tussen buurten en jeugdcriminaliteit

In tabel 3.14 worden de gelijktijdige verbanden tussen de buurtvariabelen met het aantal politieregistraties in pleegbuurten weergegeven en het aantal verdachten in woonbuurten. Het gaat hierbij zowel om de tijdsconstante verbanden van de buurtvariabelen, oftewel de verbanden *tussen* buurten, als om de verschillen *binnen* buurten, oftewel de verbanden van geregistreerde jeugdcriminaliteit met de veranderende buurtvariabelen over de tijd. Het model voor de pleegbuurten (Model 1) wordt in de tweede hoofdkolom weergegeven en het model voor woonbuurten van jeugdige verdachten (Model 2) in de derde hoofdkolom. Dezelfde set variabelen is gebruikt voor het binnen-buurteffect als voor het tussen-buurteffect en deze staan apart weergegeven. De B-coëfficiënten geven de grootte van de verbanden met de uitkomst weer.
We bespreken eerst de relatie van de buurtkenmerken met de geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en vervolgens de relatie van de buurtkenmerken met het aantal jeugdige verdachten in woonbuurten.

Buurtkenmerken en geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten
Bij de bespreking van de modellen is het volgende belangrijk om te realiseren. Om beter te voldoen aan de modelassumpties, is de uitkomstvariabele van model 1 (registraties van jeugdcriminaliteit in pleegbuurten) getransformeerd met het natuurlijk logaritme. Daardoor zijn alle effecten op de schaal van $\log_e \#registraties.$ Om de interpretatie te vergemakkelijken, zijn enkele figuren van de sterkste significante effecten van de continue achtergrondkenmerken gemaakt (figuur 3.9). Voordat we die bespreken, gaan we eerst globaal in op de kenmerken die wel direct vanuit tabel 3.13 besproken kunnen worden.

Verschillen tussen pleegbuurten
Verschillen tussen pleegbuurten in de mate waarin geregistreerde jeugdcriminaliteit voorkomt hangen vooral samen met het aantal bedrijfsvestigingen handel horeca, het aantal mannen in de leeftijd van 12-22 jaar, stedelijkheidsgraad, percentages inwoners uit specifieke migrantengroepen en het percentage huishoudens onder het sociaal minimum. In tabel 3.13 model 1 is te zien dat de tussen-buurteffecten van het aantal bedrijfsvestigingen handel en horeca het grootste is. Dit ligt voor de hand omdat deze crime-targets zijn. Daarna is het aantal mannen in de leeftijd van 12-22 jaar het grootste. Hierbij geldt hoe meer mannen, hoe meer politieregistraties. Dit wijst erop dat ofwel deze inwoners slachtoffer kunnen zijn van jeugdcriminaliteit dan wel dat deze groep ook in de eigen buurt criminaliteit pleegt. Daarna stedelijkheidsgraad en het aantal bedrijfsvestigingen betreffende handel en horeca een relatief

sterke samenhang (gezien de grootte van de *t*-waarde). Ook het percentage inwoners van Antilliaans/Arubaanse migratieachtergrond in een buurt hangt duidelijk samen met verschillen tussen buurten, gevolgd door de percentages Westerse en niet-westerse migratieachtergronden.
De effecten van veranderingen in de achtergrondkenmerken (de binnen-buurteffecten) blijken minder sterk te zijn. Naast een samenhang van geregistreerde jeugdcriminaliteit met het aantal mannelijke inwoners van 12-22 jaar zijn er zijn slechts twee relaties significant, namelijk het percentage inwoners van Turkse migratieachtergrond en (de log van) het aantal bedrijfsvestigingen handel en horeca. Ook het percentage inwoners van overige migratieachtergronden laten geen significante samenhang zien.

Wanneer de sterkste tussen-buurteffecten geplot worden (figuur 3.9) dan is te zien dat het percentage inwoners met een Antilliaans/Arubaanse migratieachtergrond inderdaad een relevant verband heeft met geregistreerde jeugdcriminaliteit. Het verschil tussen een buurt met 0% en met een buurt met 50% inwoners van Antilliaans/Arubaanse achtergrond is bijna 49 incidenten, onder constanthouding van alle overige factoren in het model. Het aantal bedrijfsvestingen handel en horeca heeft een relevante samenhang met geregistreerde jeugdcriminaliteit. Het verschil tussen een buurt zonder bedrijfsvestigingen en een buurt met 500 bedrijfsvestigingen is 19 registraties van een incident waarbij een jeugdige is betrokken.
De grootte van het verband van het percentage huishoudens onder het sociaal minimum is bescheiden te noemen. Het verschil tussen een buurt met 0% en een buurt met 45% huishoudens onder het sociaal minimum is slechts 2 registraties van incidenten met een jeugdige verdachte meer.

Tabel 3.14 Multilevel random effects within-between modellen, afhankelijke variabele geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten en jeugdige verdachten in woonbuurten, 2014-2019

	Model 1: pleegbuurten $(y = \log_e(\#registraties + 1)$			**Model 2: woonbuurten** $(y = \#verdachten)$		
	B	*t*	*p*	*B*	*t*	*p*
Tussen-buurteffecten						
Aantal man 12-22 jaar	0,0013	26,2	0,000	0,0398	119,0	0,000
% huishoudens onder sociaal minimum	0,0244	11,2	0,000	0,3085	22,2	0,000
Migratieachtergrond inwoners (%)						
Turkije	0,0038	1,8	0,067	0,0843	6,3	0,000
Marokko	0,0072	3,3	0,001	0,3310	23,7	0,000
Suriname	-0,0105	-3,8	0,000	0,3962	22,7	0,000
Vml. Nederlandse Antillen/Aruba	0,0782	11,2	0,000	0,3567	8,0	0,000
Westers	0,0093	7,5	0,000	-0,0184	-2,4	0,016
Overig niet-westers	0,0159	7,7	0,000	-0,0678	-5,3	0,000
% huizen in bezit van woningcorporaties	0,0013	2,9	0,004	-0,0226	-8,5	0,000
Omgevingsadressendichtheid/1.000	0,1021	21,2	0,000	-0,0947	-3,1	0,002

	Model 1: pleegbuurten ($y = \log_e(\#registraties + 1)$)			Model 2: woonbuurten ($y = \#verdachten$)		
	B	*t*	*p*	*B*	*t*	*p*
Gemiddelde afstand tot scholen (in km)	0,0062	0,7	0,515	0,2123	4,0	0,000
log(Aantal bedrijfsvestigingen, handel en horeca)	0,4823	67,8	0,000	-0,1904	-5,3	0,000
Binnen-buurteffecten						
Aantal man 12-22 jaar	0,0010	5,2	0,000	0,0247	22,7	0,000
% huishoudens onder sociaal minimum	-0,0034	-1,3	0,186	0,0583	4,3	0,000
Migratieachtergrond inwoners (%)						
Turkije	0,0278	3,1	0,002	0,1629	3,2	0,001
Marokko	0,0041	0,5	0,625	0,2096	4,5	0,000
Suriname	-0,0058	-0,6	0,570	0,4435	8,0	0,000
Vml. Nederlandse Antillen/Aruba	0,0099	0,9	0,372	0,2672	4,5	0,000
Westers	0,0043	1,3	0,203	-0,0427	-2,4	0,017
Overig niet-westers	0,0043	1,3	0,181	-0,0081	-0,5	0,635
% huizen in bezit van woningcorporaties	-0,0011	-0,9	0,354	-0,0048	-0,7	0,454
Omgevingsadressendichtheid / 1.000	-0,0954	-1,8	0,076	-0,0327	-0,1	0,920
Gemiddelde afstand tot scholen (in km)	0,0285	1,7	0,087	0,1112	1,3	0,194
log(Aantal bedrijfsvestigingen, handel en horeca)	0,0250	2,1	0,040	0,0175	0,3	0,777
N	**49.513**			**49.513**		

Noot: De tussen-buurtcoëfficiënten (between) zien wat de samenhang van verschillen op de variabele de heeft met verschillen tussen buurten. De binnen-buurtcoëfficiënten (within) laten zien hoe veranderingen in de variabele over de tijd binnen buurten samenhangen met verschillen binnen de buurten.

* De natuurlijke-logtransformatie is toegepast om beter aan de assumptie van homoscedasticiteit te voldoen. Als deze assumptie niet opgaat, is er een kans dat de significantietests te optimistisch vertekend zijn en de coëfficiënten minder precies.

Figuur 3.9 Visualisatie van unieke samenhang van de sterkst verklarende buurtkenmerken met het aantal registraties van jeugdcriminaliteit tussen pleegbuurten (model 1)

Percentage migratieachtergrond Nederlandse Antillen/Aruba

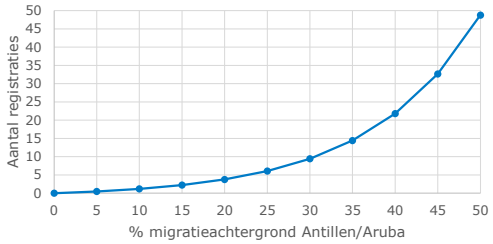

Aantal bedrijven handel en horeca

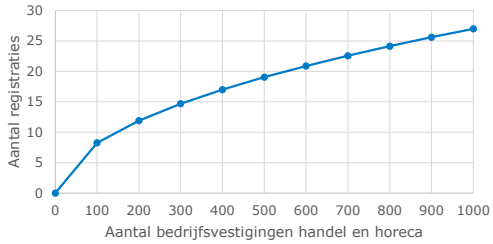

Percentage huishoudens onder het sociaal minimum

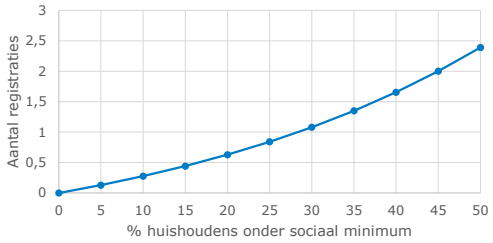

Aantal mannelijke inwoners 12-22 jaar

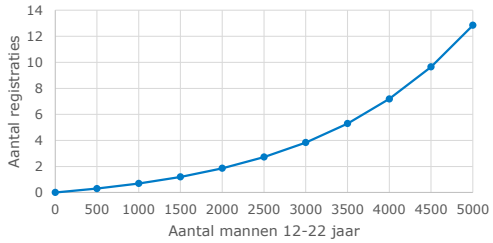

3.6.3 Veranderingen binnen pleegbuurten over de tijd

In tabel 3.13 is bij de binnen-buurteffecten te zien dat er maar zeer zwakke relaties zijn tussen de veranderingen in de buurtvariabelen over de tijd en veranderingen in het aantal registraties van jeugdcriminaliteit (gezien de grootte van de *t*-waarde). Er zijn drie relaties significant, namelijk het aantal mannen in de leeftijd 12-22 jaar, het percentage inwoners met een Turkse migratieachtergrond en (de log van) het aantal vestigingen van handel en horeca. De samenhang van deze kenmerken met het aantal registraties relatief tot de variatie in deze kenmerken is minimaal en worden dus niet in grafiekvorm getoond.

Buurtkenmerken en jeugdige verdachten in woonbuurten

Bij het modelleren van de samenhang tussen (veranderingen in) buurtkenmerken en (veranderingen in) de aantallen jeugdige verdachten, bleken de modelassumpties het beste te voldoen als er geen transformatie op de uitkomstvariabele werd toegepast.[26] Daardoor zijn alle relaties lineair te interpreteren op de schaal van het aantal verdachten en zijn voor dit model geen visualisaties voor de samenhangen nodig.

[26] Er is geen sprake van perfecte homoscedasticiteit (oftewel de variantie van residuen is niet gelijk over waarden van covariaten). Dit leidt niet tot vertekende parameterschattingen, maar kan mogelijk leiden tot vertekende *t*-statistieken, te optimistische significantietests en tot minder precieze coëfficiënten. Het alternatief, het toepassen van verschillende transformaties op de uitkomstvariabele (het absolute aantal verdachten) veroorzaakte een neerwaartse bias op de residuen van het model, waardoor ook de parameterschattingen systematisch vertekend zijn. Een traditionele oplossing zoals *weighted least squares* regressie bleek instabiele onzinnige resultaten op te leveren. Daarom is uiteindelijk gekozen voor de ongetransformeerde uitkomstvariabele.

Verschillen tussen woonbuurten
Kijkend naar model 2 in tabel 3.13 onder het kopje tussen-buurteffecten blijkt dat de verschillen in jeugdige verdachten tussen de woonbuurten relatief het sterkst samenhangt met verschillen in het absolute aantal mannen in de leeftijd van 12-22-jaar, zoals blijkt uit de zeer grote *t*-waarde. Een verschil tussen buurten van 1 jeugdige man leidt tot een verschil van 0,015 verdachten, onder constanthouding van alle overige factoren. Anders gezegd, hoe meer jonge mannelijke inwoners in een buurt, hoe hoger het aantal jeugdige verdachten.
Het percentage inwoners met een Marokkaanse of Surinaamse migratieachtergronden in de woonbuurt laat ook een significante samenhang zien met het aantal jeugdige verdachten. Een verschil tussen buurten van één procentpunt leidt tot een verschil in het aantal verdachten van respectievelijk 0,33 dan wel 0,4 extra jeugdige verdachten in de buurt. De laatste variabele die een significante associatie heeft met verschillen in aantal verdachten tussen buurten is het percentage huishoudens onder het sociale minimum. Een procentpunt verschil tussen buurten is gerelateerd aan een verschil van 0,31 verdachten. Andere significante verbanden met het aantal jeugdige verdachten tussen buurten zijn inwoners met de migratieachtergronden Turkije, Antilliaans/ Arubaans (positief), overig Westers en overig niet-westers (negatief). De gemiddelde afstand tot de scholen heeft een positief verband met het aantal verdachten (met iedere extra kilometer erbij neemt het aantal verdachten met 0,21 toe) en de log(aantal vestigingen van horeca of handelsbedrijf) is negatief geassocieerd met het aantal verdachten in de woonbuurt.

Veranderingen binnen woonbuurten over de tijd
Net als bij de pleegbuurten zijn er veel minder associaties significant van veranderingen in geregistreerde jeugdcriminaliteit met veranderingen in buurtkenmerken over de tijd binnen buurten, dan bij de hiervoor besproken verschillen tussen buurten op één moment. De belangrijkste variabele die geassocieerd is met schommelingen in aantallen verdachten binnen buurten is het absoluut aantal mannen in de leeftijd van 12-22 jaar. Met iedere extra jongere in de buurt, neemt het aantal verdachten toe met 0,025, onder constanthouding van alle overige variabelen.
Andere significante samenhangen betreffen inwoners van de verschillende migratieachtergronden. De toename in een buurt van inwoners met de migratieachtergronden Turkije, Marokko, Suriname, Antillen/Aruba met een procentpunt zijn geassocieerd met een absolute toename van respectievelijk 0,16, 0,21, 0,44 en 0,27 in het aantal jeugdige verdachten. Een toename van de migratieachtergrond overig niet-westers met een procentpunt is geassocieerd met een afname van 0,04 verdachten. Ook het percentage huishoudens onder het sociaal minimum laat een significant positief verband zien met het aantal verdachten. Met iedere procent toename, neem het aantal verdachten met 0,05 toe.

Kortom, veranderingen die zich voordoen over de tijd in buurtkenmerken hangen nauwelijks samen met veranderingen in geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten in respectievelijk pleeg- en woonbuurten.

4 Slot

De jeugdcriminaliteit is in Nederland in de afgelopen vijf jaren op een lager niveau gekomen dan in de periode voor 2015 (Van der Laan, Beerthuizen & Boot, 2021). Ondanks deze algehele afname blijken er buurten in Nederland te zijn waar de afname minder sterk is, of waarin geen sprake is van een daling in de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit. Voorop staat dat in het merendeel van de buurten in Nederland geen of nauwelijks jeugdige verdachten wonen of delicten waarbij een jeugdige is betrokken zijn geregistreerd. Ondanks dat blijven er buurten waarin jeugdcriminaliteit zich sterker concentreert dan in andere buurten (Broere et al., 2021).

In dit onderzoek is nader ingegaan op deze buurten. Onderzocht is in welke buurten sprake is van een concentratie van door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit, zowel wat betreft de pleegbuurten als de woonbuurten van jeugdige verdachten. Het gaat om incidenten waarbij een jeugdige is betrokken als verdachte van een misdrijf. Een jeugdige is hier een persoon in de leeftijdsgroep 12 tot en met 22 jaar. Specifiek is ingezoomd op de top-1% van woonbuurten waar jeugdige verdachten wonen.

Tevens is onderzocht welke buurtkenmerken onderscheidend zijn voor buurten waarin geregistreerde jeugdcriminaliteit wordt gepleegd- en welke onderscheidend zijn voor woonbuurten van jeugdige verdachten. Daarbij is ook nagegaan of veranderingen die zich voordoen over de tijd (de jaren 2014 tot en met 2019) in buurtkenmerken samengaan met veranderingen in de geregistreerde jeugdcriminaliteit. Er zijn indicatoren gebruikt die zijn afgeleid van de sociale desorganisatietheorie (Sampson & Grove, 1989) en de gelegenheidsbenadering (Cohen & Felson, 1979; Osgood et al., 1996; Anderson & Osgood, 2004). Het onderzoek is uniek voor Nederland omdat het gegevens van zowel pleeg- als woonbuurten van geregistreerde jeugdcriminaliteit gebruikt op landelijk niveau en over meerdere jaren.

4.1 Resultaten

De door politie geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten zijn sterk geconcentreerd in een beperkt aantal buurten
Een eerste bevinding is dat de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit zeer onevenredig verdeeld is over buurten in Nederland. Dit geldt zowel voor buurten waarin de politie delicten gepleegd door jeugdigen registreert als buurten waar jeugdige verdachten wonen.
Ook al is de algehele jeugdcriminaliteit gedaald in de afgelopen jaren, de mate van concentratie is relatief gezien niet veel veranderd over de periode 2014-2019. Wel is er een groot verschil in concentratie tussen verschillende typen criminaliteit of verdachten. In absolute zin kan worden gezegd dat hoe vaker een delicttype voorkomt, hoe minder vaak sprake is van concentratie van dat delict in een buurt. Vermogenscriminaliteit gepleegd door jeugdigen naar pleegbuurt is relatief het minst geconcentreerd in specifieke buurten en registraties van wapen- en drugscriminaliteit juist het sterkst geconcentreerd ofwel het minst gespreid over buurten.

Bijna een kwart (24%) van de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit wordt gepleegd in 1% van de 13.600 buurten in Nederland, bijna twee derde in 10% van de

buurten. Wat betreft de woonbuurten woont 14% van de jeugdige verdachten in 1% van de buurten in Nederland en meer dan de helft van de jeugdige verdachten in 10% van de buurten.

In absolute aantallen is er vooral concentratie van top-1%-buurten in grote steden. Als rekening wordt gehouden met het aantal jongeren dat in een buurt woont, behoren ook veel buurten in dunbevolkte gebieden bij de top-1%

Om meer zicht te krijgen op de concentratie van geregistreerde jeugdcriminaliteit en in hoeverre die ook consistent (of structureel) is over de tijd, is de top-1%-woon*buurten* van jeugdige verdachten nader bekeken. Eerst voor 2019, vervolgens voor de jaren 2016 tot en met 2019 en tot slot in de G4 voor de jaren 2016 tot en met 2019.

Als we alleen naar de absolute aantallen kijken dan zijn vooral buurten in dicht-bevolkte gebieden, de (zeer) grote steden) oververtegenwoordigd in deze top-1%. Dat is niet verwonderlijk, omdat in de buurten van grote steden ook meer jeugdigen wonen dan in buurten van kleinere gemeenten. Een probleem dat optreedt bij deze manier van kijken is dat er een grote variatie is in buurtgrootte, ook bij de grote steden. Bijvoorbeeld, Amsterdam heeft veel kleinere buurten dan Rotterdam, zowel in oppervlakte als aantal inwoners. Hierdoor zouden Rotterdamse buurten alleen daarom al eerder in de top-1% terechtkomen.

Daarom is in een vervolganalyse rekening gehouden met het aantal jeugdige inwoners in buurten, door te kijken naar het aantal jeugdige verdachten per 1.000 leeftijd-genoten, hier genoemd de verdachtendruk. Daaruit bleek dat in 2019 van de 1%-buurten met de meeste jeugdige verdachten, nog maar 32% behoorde tot gemeenten in (sterk) dichtbevolkte gebieden en dat ook 44% van de top-1%-buurten een buurt in niet- of weinig stedelijk gebied betreft, oftewel een buurt met weinig adressen per km^2. Dit maakt ook duidelijk dat het relatief vaak voorkomen van verdachten zeker niet een exclusief grote-stedenprobleem is of een probleem van dichtbevolkte gebieden (zie hierover ook Spapens, 2020).

Hierbij merken we wel op dat bij het vaststellen van de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten het niet mogelijk was om buurten met institutionele huishoudens eruit te filteren. Dat betekent dat tot de top-1%-woonbuurten ook buurten behoren met huishouden waarin relatief veel jeugdige verdachten wonen, zoals een JJI of gesloten jeugdzorginstellingen. En omdat in dit onderzoek woonbuurten met weinig jeugdige inwoners (minimaal 20) meetellen in de bepaling van de top-1%-buurten, kan het ook voorkomen dat er ook top1-%-buurten zijn met een groot bedrijven-terrein, industrie, of anderszins buurten met een groot oppervlak met weinig woningen.

Top-1%-buurten over de tijd redelijk stabiel, maar ook nieuwkomers en afvallers

Ook is nagegaan of individuele woonbuurten die in 2019 tot de top-1%-woonbuurten met jeugdige verdachten behoorden (qua verdachtendruk), over meerdere jaren tot de top behoorden. Als buurten langer tot de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten behoren, maakt dat duidelijk dat er structureel iets aan de hand is in een woonbuurt. We vonden dat van de top-1%-woonbuurten in 2019 de helft (67 van de 136 buurten) ook in de jaren 2016-2019 tot de top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten behoorde. De les is dat de problematiek van top-1%-woonbuurten met jeugdige verdachten over een periode van 4 jaren matig stabiel is, maar dat er ook

nieuwe buurten bijkomen en buurten afvallen. Het is niet direct duidelijk waardoor dit komt. Mogelijke verklaringen zijn veranderingen in aantallen verdachten in een buurt over de tijd als gevolg van de dalende jeugdcriminaliteit (waardoor cijfers per buurt instabiel worden), het ouder worden van de generatie jeugdigen in een woonbuurt waardoor ze niet meer onder de doelgroep van 12-22-jarigen vallen terwijl er geen nieuwe jeugdigen bijkomen, het verhuizen van jeugdigen naar andere buurten, of met de herindeling van buurten.

Van de buurten die meerdere jaren tot de top-1% behoorden, lag 42% in de grootstedelijke gebieden (sterk en zeer sterk stedelijk gebied), 48% van de structurele top-1%-buurten was een niet- of weinig stedelijke buurt, oftewel een buurt op het platteland of een anderszins dunbevolkt gebied.

Bepalen top-1%-buurten sterk afhankelijk van de methode

Welke buurten tot de top-1% van gepleegde criminaliteit of jeugdige verdachte inwoners gerekend kunnen worden, verschilt naar gelang of dit berekend wordt in absolute aantallen, aantallen per 1.000 jeugdige inwoners of over meerdere jaren. Zo bleek op basis van absolute aantallen de top-1% vooral een grote-stedenprobleem. Op basis van aantallen per 1.000 jeugdige inwoners bleek er spreiding naar minder dichtbevolkte gebieden, waaronder ook het platteland. Ook bleek dat ongeveer de helft van de buurten die in 2019 tot de top-1% werden gerekend, over de hele periode van 2016 tot 2019 daar niet toe behoorde. Ontwikkelingen in aantallen verdachten over de tijd in een buurt, de opsporing daarvan, of herverdeling van buurten binnen gemeenten kunnen hierin een rol spelen. Onbekend is hoe. Dit betekent dat met het bepalen van deze buurten geen 'harde' uitspraken gedaan kunnen worden. Daar waar analyses op kleine geografische eenheden relevant zijn om problematiek specifiek te signaleren, bijvoorbeeld voor hot spot policing (Braga & Weisburd, 2010) is voorzichtigheid geboden om op basis van analyses op buurtniveau grootschalige preventieve beleidsimplicaties te trekken. Voor dat laatste zouden mogelijk ook grotere geografische eenheden als wijken kunnen worden bestudeerd.

In de G4 liggen pleegbuurten vaker in stadscentra met winkelcentra en uitgaansgelegenheden en woonbuurten van jeugdige verdachten in de periferie

Vervolgens zijn we nagegaan of woonbuurten met (relatief) de meeste verdachten overeenkomen met de meest frequente pleegbuurten van registraties, waarbij we ons specifiek gericht hebben op de G4. Vanuit de sociale desorganisatietheorie en de gelegenheidsbenadering kan worden beredeneerd dat zich hierin verschillen voordoen. Die werden gevonden. De pleegbuurten met de meeste registraties in de G4 bevinden zich iets vaker in stadscentra. Dit is niet verwonderlijk, aangezien deze locaties vanwege hun functie met winkelcentra of uitgaansgelegenheden veel gelegenheid bieden voor het plegen van traditionele jeugdcriminaliteit, zoals vermogensmisdrijven (winkels), geweldsdelicten (uitgaansgelegenheden) en vandalisme. Jeugdige verdachten wonen echter over het algemeen niet in het centrum. Dit is inzichtelijk gemaakt door voor de G4-gemeenten de pleeg- en woonbuurten te visualiseren. Waar in het centrum van de G4 een hoge concentratie is van geregistreerde jeugdcriminaliteit, is de concentratie van de woonbuurten van jeugdige verdachten vaker buiten de stadscentra. Dit wordt het beste geïllustreerd in Amsterdam en Den Haag, waar het centrum het gebied is met een hoge concentratie van geregistreerde jeugdcriminaliteit, terwijl er weinig jeugdige verdachten wonen. Deze bevindingen staan niet op zichzelf, ook anderen signaleerden duidelijke verschillen tussen pleeg- en woonbuurten (zie bijvoorbeeld Bernasco, 2011)

Buurtkenmerken die op landelijk niveau geregistreerd worden, bieden maar beperkte bijdrage aan de verklaring van (veranderingen in) geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleeg- en woonbuurten.

Tot slot is onderzocht welke (veranderingen in) buurtkenmerken samenhangen met woon- en pleegbuurten en veranderingen die zich daarin voordoen over de jaren 2014 tot en met 2019. Hierbij zijn, afgeleid vanuit de sociale desorganisatietheorie en gelegenheidsbenadering, buurtkenmerken gebruikt welke op landelijk niveau en voor langere tijd zijn gemeten. Het gaat hierbij om grove indicatoren van buurtkenmerken. Kenmerken van verdachten, mededaders of de politie-inzet in buurten maakten geen onderdeel uit van onderzoek omdat deze gegevens niet beschikbaar waren.
Enerzijds is onderzocht welke (pleeg-/woon)buurtkenmerken verschillen *tussen* buurten verklaren (rekening houdend met de factor tijd). Anderzijds is onderzocht welke veranderingen in (pleeg-/woon)buurtkenmerken veranderingen *binnen* buurten over de tijd verklaren. Daaruit blijkt dat buurtkenmerken van pleeg- of woonbuurten maar een bescheiden bijdrage hadden in de verklaring van verschillen in geregistreerde jeugdcriminaliteit tussen pleegbuurten of jeugdige verdachten in woonbuurten. Dit stemt overeen met constateringen uit eerder onderzoek dat de buurtkenmerken niet zozeer bepalend zijn voor jeugdcriminaliteit, maar dat de buurt en de kenmerken daarvan eerder een handelingscontext vormen voor jongeren waarbij specifieke kenmerken het mogelijk maken om delicten te plegen (Pauwels et al., 2012).
Er zijn nog enkele alternatieve verklaringen te geven voor de vele zwakke relaties met verschillen tussen buurten en verschillen binnen buurten. De ene is dat de gemeten kenmerken geen goede afspiegeling zijn van de onderliggende theoretisch belangrijke concepten. De andere is dat kenmerken van jeugdige verdachten zelf, of van zijn of haar sociale omgeving (denk aan medeverdachten) een sterker effect hebben op het voorkomen van geregistreerde jeugdcriminaliteit dan buurtkenmerken (zie ook Pauwels et al., 2017).[27] Een andere alternatieve verklaring is dat de politie zich meer concentreert op specifieke buurten waar zich problemen voordoen (*focused policing*) waardoor ook een grotere pakkans in specifieke buurten ontstaat. In dit onderzoek waren geen gegevens voorhanden om deze alternatieven te onderzoeken.

Verschillen in het aantal registraties tussen pleegbuurten hangen vooral samen met aantal jonge mannen in buurten, percentage inwoners van Antilliaans/Arubaanse herkomst en het aantal bedrijfsvestigingen in een buurt.

Als we de samenhang bekijken van geregistreerde jeugdcriminaliteit met verschillen *tussen* buurten in de jaren 2014 tot en met 2019, dan zijn er wel duidelijke verschillen tussen pleegbuurten. De meest voor de hand liggende is het aantal jonge mannen in de leeftijd van 12-22 jaar. Deze variabele heeft een duidelijk verband met het aantal politieregistraties van jeugdcriminaliteit. De relatie tussen geslacht en criminaliteit is een robuuste. Jonge mannen zijn vaker betrokken bij criminaliteit dan andere groepen, ongeacht bron of achtergrondkenmerken.
Verder had vooral het percentage inwoners met een Antilliaans/Arubaanse achtergrond een relevant verband met het aantal registraties van jeugdcriminaliteit, waarbij een buurt inwoners met een migratieachtergrond uit Antillen/Aruba een directe samenhang had met het aantal politieregistraties in die buurt. Kennelijk wonen personen met deze

[27] Een recent onderzoek door Bosma et al. (2022) over de verklaring van trends in jeugdrecidive liet wel zien dat buurtkenmerken invloed hebben op recidive van individuen. Specifiek keken zij naar gemiddelde woningwaarde en stedelijkheid woonbuurt. Daar waar die studie zicht richt op jeugdigen die opnieuw met justitie in aanraking komen, betreft het huidige onderzoek jeugdigen die als verdachte met de politie in aanraking komen inclusief first offenders. Dat maakt de resultaten van beide studies ook minder goed vergelijkbaar.

migratieachtergrond ook vaker in buurten die doelwit zijn van door politie geregistreerde jeugdcriminaliteit. Een andere verklaring kan zijn dat door het missen van belangrijke verklarende factoren zoals sociale deprivatiekenmerken, de migratieachtergronden meer naar voren komen omdat ze optreden als surrogaatvariabelen.

Veranderingen in buurtkenmerken verklaren maar beperkt aantallen politieregistraties in buurten

De belangrijkste gevonden indicator voor geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegburten over de tijd was het aantal mannelijke inwoners in de leeftijd van 12-22 jaar. Daarna was er een bijdrage van het aantal vestigingen van horeca of handelsbedrijf (waaronder uitgaansgelegenheden of winkelcentra). Een toename in dit kenmerk in een buurt gaat samen met een hoger aantal door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit in een pleegbuurt. Er was ook een significante relatie met het percentage huishoudens onder het sociaal minimum, maar dit verband was slechts zwak.

Verschillen in het aantal verdachten tussen woonbuurten hangen vooral samen met aantal jonge mannen in buurten en percentage inwoners van niet-westerse migratieachtergronden

Verreweg de belangrijkste indicator om verschillen tussen woonbuurten te verklaren in termen van jeugdige verdachten was het aantal mannen in de leeftijd vanaf 12 t/m 22 jaar. Dit is niet verwonderlijk, omdat dit de groep is die het risico loopt om verdachte te worden. Andere belangrijke associaties waren de percentages buurtbewoners met migratieachtergronden Turkije, Marokko, Suriname en Antillen/Aruba (positief) en het percentage met een overig niet-westerse achtergrond (negatief). Ook hier geldt dat het mogelijk is dat het ontbreken van belangrijke verklarende factoren ertoe kan leiden dat deze migratieachtergronden als surrogaatvariabelen voor bijvoorbeeld verschillen in sociale deprivatie optreden. Ook het percentage huishoudens onder het sociaal minimum bleek een associatie te hebben met verschillen tussen buurten (hoe hoger, hoe meer verdachten).

Veranderingen in de buurtkenmerken over de tijd hangen beperkt samen met veranderingen binnen buurten in geregistreerde jeugdcriminaliteit

We zijn eveneens nagegaan welke samenhang er is tussen veranderingen die zich *binnen* buurten hebben voorgedaan in de jaren 2014 tot en met 2019 in buurtkenmerken met geregistreerde jeugdcriminaliteit. We vonden dat veranderingen in buurten over de tijd minder toevoegen aan het model dan buurtkenmerken die wijzen op verschillen tussen buurten op een moment.
Uit de analyses blijkt dat in pleegbuurten het aantal bedrijfsvestigingen handel en horeca en het percentage inwoners van Turkse migratieachtergrond, en het aantal mannen in een buurt significant samenhangt met geregistreerde jeugdcriminaliteit. Als zich hierin veranderingen voordoen over de tijd, dan gaat dat samen met een verandering in geregistreerde jeugdcriminaliteit in een buurt. De bedrijfsvestigingen handel en horeca kunnen zowel targets als hotspots van criminaliteit zijn. Het percentage met een Turkse achtergrond suggereert dat mensen met deze achtergrond ook vaker slachtoffer (kunnen) zijn van jeugdcriminaliteit.

Veranderingen in de buurtkenmerken over de tijd hangen ook beperkt samen met veranderingen binnen buurten in aantallen verdachten

Veranderingen in de gemeten buurtkenmerken bleken maar beperkt samen te gaan met veranderingen in het aantal jeugdige verdachten dat in een buurt woont. Binnen woonbuurten blijken met name veranderingen in het aantal jonge mannen, en het

percentage inwoners uit de migratiegroepen Suriname, Marokko en Nederlandse Antillen/Aruba positief samen te gaan met veranderingen in het aantal jeugdige verdachten.

Mogelijk zijn er ongemeten buurtkenmerken (zowel in pleeg- als woonbuurten) die veranderen over de tijd welke wel een duidelijke samenhang hebben met verschillen in geregistreerde jeugdcriminaliteit en aantallen verdachten. Zo is het denkbaar dat woningverbetering door het slopen van sociale woningbouw en daarvoor woningen in duurder segment toevoegen ook gevolgen kan hebben voor veranderingen in problematiek in een woonbuurt. Ook is het mogelijk dat als in een buurt na renovatie weer winkels en uitgaansgelegenheden komen dit samengaat met een toename in geregistreerde jeugdcriminaliteit.

Kortom, verschillen tussen woonbuurten van jeugdige verdachten zijn vooral gerelateerd aan kenmerken van buurtbewoners, verschillen tussen pleegbuurten hangen vooral samen met gelegenheidskenmerken als winkels, horeca en uitgaansgelegenheden

De bevindingen bieden beperkt bevestiging voor de gelegenheidsbenadering en de sociale desorganisatietheorie als verklaring dat buurtkenmerken samenhangen met geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten in pleeg- en woonbuurten en veranderingen die zich daarin over de tijd voordoen. Buurtkenmerken die verschillen tussen woonbuurten van jeugdige verdachten weergeven zijn vooral de kenmerken van inwoners zelf zoals het aantal jeugdigen, inwoners met een migratieachtergrond en het percentage huishoudens onder sociaal minimum. Buurtkenmerken die verschillen tussen pleegbuurten weergeven, zijn vooral gelegenheidskenmerken als de aanwezigheid van bedrijven als winkels, horeca en uitgaansgelegenheden. Desondanks 'verklaren' deze buurtkenmerken maar een klein deel van de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit in pleegbuurten of jeugdige verdachten in woonbuurten en veranderingen die zich daarin voordoen over de tijd. Dit betekent dat er andere factoren een rol spelen die verschillen tussen buurten in de geregistreerde jeugdcriminaliteit beter kunnen verklaren, zoals kenmerken van de jeugdige verdachte zelf of hun sociale omgeving, welke geen onderdeel waren in dit onderzoek. Ook kan het zijn dat de meeteenheid van de buurt een te grote geografisch eenheid betreft en er beter naar nog kleinere geografische eenheden moet worden gekeken, zoals delen van straten (Steenbeek & Weisburd, 2016) om verschillen tussen geografische eenheden te kunnen verklaren. Helaas is deze informatie op landelijk niveau en over meerdere jaren niet beschikbaar. Aan de andere kant, kleeft daar wel als nadeel aan dat er dan zeer veel eenheden (delen van straten) zijn met geen of zeer weinig registraties. Dergelijke kleine eenheden lenen zich mogelijk vooral voor analyses binnen grote steden en minder voor onderzoek op landelijk niveau.

De relatieve sterkte van de percentages van bepaalde migratieachtergronden vraagt om verdere duiding. Het verschil tussen woonbuurten wat betreft het voorkomen van jeugdige verdachten hangt voor een deel samen met de percentages inwoners van Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaans/Arubaanse migratieachtergrond. Het aantal incidenten hangt alleen deels samen met het percentage inwoners van Antilliaans/Arubaanse achtergrond. Uit eerder onderzoek op Nederlandse politiegegevens op individueel niveau is al gebleken dat de relatieve oververtegenwoordiging van migratieachtergronden, in het bijzonder de Antillen/Aruba maar deels worden verklaard door verschillen in sociaaleconomische kenmerken, en dat vooral Antilliaanse inwoners een afwijkende age-crime curve hebben (Jennissen, 2009). De blijvende

aanwezigheid van criminaliteit onder de oudere generatie kan leiden tot een toegenomen intergenerationele overdracht naar de jongere generatie (De Weijer et al., 2017). Belangrijke oorzaken voor het aanhoudend delictgedrag wordt toegeschreven aan het relatief vaak voorkomen van gezinnen zonder vaderfiguur, het gebrek aan toezicht vergeleken met de Antillen en het niet behalen van een diploma (Jennissen, 2014). Een andere verklaring die wordt gegeven voor de oververtegenwoordiging van specifieke migrantengroepen in de politieregistraties is dat jongeren uit deze herkomstgroepen een hogere verdenkingskans hebben, ongeacht het delictgedrag (Bezemer & Leerkes, 2021). Dit kan komen door etnisch profileren, maar ook verschillen tussen herkomstgroepen in de zichtbaarheid van de onder hen gepleegde delicten, of verschillen in het aangiftegedrag van slachtoffers en getuigen van misdrijven kunnen hierin een rol spelen.

4.2 Beperkingen

Doordat het onderzoek enkel geregistreerde politiegegevens gebruikt kan over jeugdcriminaliteit binnen buurten die buiten het zicht van politie blijft niets gezegd worden. Zo kunnen tijdelijke opsporingsprioriteiten leiden tot verhoogde delictspecifieke ophelderingspercentages over de tijd. Ook wordt er niet bij iedere aangifte een verdachte gevonden, waardoor het bij die aangiften onduidelijk blijft of het om jeugdcriminaliteit gaat. De resultaten moeten dan ook geïnterpreteerd binnen de context van door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit.

Een andere beperking is dat in dit onderzoek niet uitputtend is gezocht naar mogelijke niet-lineaire verbanden en interactie-effecten in de data. Het is voor te stellen dat, zoals bij het aantal bedrijfsvestingen handen en horeca, dat bij meer variabelen met het toenemen van de aantallen, er niet een toename is met een rechte lijn, maar dat het verband afzwakt. Ook zou het effect van sommige variabelen gemodereerd kunnen worden door andere variabelen. Hier moet echter wel eerst een theoretische onderbouwing voor gevonden worden.

Omdat in dit onderzoek woonbuurten met weinig jeugdige inwoners (minimaal twintig) meetellen in de bepaling van de top-1%-buurten, kan het voorkomen dat er ook top-1%-buurten zijn met een groot bedrijventerrein, industrie, of anderszins buurten met een groot oppervlak met weinig woningen.
Verder is in dit onderzoek geen rekening gehouden met het feit dat tot de top-1%-woonbuurten ook buurten kunnen bevatten met instellingen waar relatief veel jeugdige verdachten hun woonadres krijgen, zoals een JJI of gesloten jeugdzorginstellingen. Dit gaat ten koste van de relevantie van de top-1%.

4.3 Conclusie

Concluderend, de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit en bijbehorende jeugdige verdachten is in het afgelopen decennium afgenomen. Anno 2019 zijn er nog steeds buurten waar de geregistreerde jeugdcriminaliteit zich concentreert. In deze studie zijn die buurten en de achtergrondkenmerken van buurten waar jeugdcriminaliteit zicht concentreert, zowel wat betreft pleegplaats als woonplaats van verdachten, onderzocht. Zowel vanuit wetenschappelijk oogpunt als vanuit het oogpunt van opsporing, zoals *hot spot policing* (Braga, 2010) is het wenselijk kleine geografische eenheden (zoals straten) en hun kenmerken te onderzoeken. Voor een

meer algemene (preventieve) beleidsaanpak is een focus op grotere geografische eenheden zoals wijken mogelijk te prefereren, hoewel het daarbij wel vager wordt waar nu zich specifiek welke problemen concentreren en waarop de beleidsaanpak zich dan moet richten.
Waar de door politie geregistreerde jeugdcriminaliteit zich concentreert hangt zeer sterk af van de gebruikte methode. Als naar absolute aantallen wordt gekeken dan is de concentratie van de door de politie geregistreerde jeugdcriminaliteit vooral een grotestedenproblematiek: het grootste deel van de top-1%-pleegbuurten van jeugdcriminaliteit en woonbuurten van jeugdige verdachten bevindt zich daar. Echter als men rekening houdt met het aantal jeugdigen dat in een buurt woont, dan zijn er ook in minder dicht bevolkte gebieden, waaronder ook het platteland, buurten die tot de top-1%-buurten met de meeste jeugdige verdachte inwoners behoren. De top-1%-woonbuurten met de meeste jeugdige verdachten is verder afhankelijk van de factor tijd: de helft van de buurten die in 1 jaar (2019) tot de top-1%-woonbuurten met meeste jeugdigen behoorde, valt in de jaren 2016 tot en met 2019 tezamen niet in de top-1%. Onder meer veranderingen in de tijd in geregistreerde jeugdcriminaliteit, opsporing, bevolkingssamenstelling in buurten of herindeling van buurten zouden mogelijk kunnen bijdragen aan deze 'instabiliteit'. Dat betekent ook dat aan een top-1% geen harde conclusies kunnen worden gehangen; buurten kunnen in een volgend jaar eruit liggen of juist tot die top toetreden.

Buurtkenmerken die samengaan met een sterkere concentratie van jeugdcriminaliteit betreffen zowel kenmerken van de buurtbewoners zelf als gelegenheidskenmerken in een buurt. Daarin zijn verschillen tussen pleeg- en woonbuurten. Veranderingen over de tijd in geregistreerde jeugdcriminaliteit in buurten lijken slechts beperkt samen te gaan met veranderingen die zich voordoen in buurtkenmerken over de tijd.

Tot slot blijken buurtkenmerken die op landelijk niveau gemeten kunnen worden maar een beperkte bijdrage te leveren aan verschillen tussen buurten en veranderingen binnen buurten in geregistreerde jeugdcriminaliteit en jeugdige verdachten. De buurt lijkt daarmee vooral een handelingscontext te zijn waarbij specifieke kenmerken van de buurt het mogelijk maken om delicten te plegen (Pauwels et al., 2012). Het gaat dan niet zozeer om de kenmerken van een buurt, maar veeleer de kenmerken van een jeugdige verdachte en zijn of haar sociale omgeving als familie of vriendengroep.

Summary

Neighbourhoods where juvenile crime occurs and juvenile suspects reside

Juveniles aged 12 to 23 years are overrepresented in crime statistics in the Netherlands. Nationwide, the number of recorded crimes involving a juvenile suspect decreased by a quarter in six years. In 2014, there were more than 70,200 police records nationwide of one or more crimes involving a juvenile. In 2019, this number had fallen to 53,200. The number of juvenile suspects also decreased from 62,800 in 2014 to 46,200 in 2019. This nationwide downward trend is not always reflected by developments at the local level. For example, in some neighbourhoods, there was no decrease in the number of police-recorded crimes involving a juvenile suspect, and in some neighbourhoods there was even a significant increase.

This study examined the following at the neighbourhood level: (i) whether police-recorded juvenile crime is concentrated in certain neighbourhoods, and if so, which; (ii) what changes occur over time; and (iii) which neighbourhood characteristics are associated with such a concentration. This concerns both the neighbourhoods where juveniles commit crimes ('crime scene neighbourhoods') and the neighbourhoods where juvenile suspects reside ('residential neighbourhoods'). Neighbourhood-level research closely resembles what is known in criminology as hotspot analysis.

This study specifically focused on the neighbourhoods in the Netherlands where recorded juvenile delinquency occurs most often, namely the top 1% of neighbourhoods where juvenile delinquency is concentrated. It also examined which neighbourhood characteristics are associated with differences between neighbourhoods in terms of both recorded juvenile delinquency rates and the number of juvenile suspects that live there. We also examined the relationship with changes in neighbourhood characteristics over time.

This study focused on 12- to 23-year-olds. Juvenile criminal law can apply to this age group (regularly to minors aged 12 up to 18, and under certain conditions to young adults aged 18 up to 23 pursuant to Section 77c of the Dutch Criminal Code). In criminological research into the geographical distribution of (youth) crime, various explanations are given for the concentration of crime in residential neighbourhoods and crime scene neighbourhoods. Explanations for why more juvenile suspects live in certain neighbourhoods focus on structural characteristics of the neighbourhood arising, among other things, from characteristics of the population composition or changes that occur in it. Explanations for why more juvenile crime is committed in certain neighbourhoods focus on characteristics of the occasions or situations where offenders meet under reduced supervision. This concerns, for example, nightlife venues, shopping areas, but also squares or other locations with little or no supervision. According to this latter explanation, the neighbourhood can be seen as a context for committing crimes and the characteristics of neighbourhoods can contribute to a greater likelihood of (youth) crime. These explanations are known as the social disorganisation theory and the routine activity or situational approach, respectively. In the part of the study in which we discuss correlations, we examine both theoretical perspectives, to the extent that sufficient data was available.

Method

We used national crime statistics available from Statistics Netherlands to examine the police-recorded youth crime in crime scene neighbourhoods and residential neighbourhoods, and to determine the background characteristics of crime scene neighbourhoods. To this end, we used the police records of incidents and suspects. We also linked this to demographic data on suspects and neighbourhood characteristics from the system of Social Statistical Datasets and the so-called key statistics for districts and neighbourhoods from Statistics Netherlands, respectively.
The findings relate to all juvenile crime recorded in the Netherlands by the police in crime scene neighbourhoods, and to juvenile suspects in their residential neighbourhoods for the years 2014 to 2019. The neighbourhood characteristics concern the percentage of households below the 'social minimum' (the Dutch poverty line), the migration background of residents, (social) rented housing, degree of urbanisation, average distance to school and the number of business establishments (catering, shops, etc.), as well as the number of young residents in a neighbourhood. This concerns data that were available at nationwide level over a period of several years. The fact that this analysis was performed at population level, over several years and with multiple background characteristics makes this study unique in its kind.
To study the concentration of juvenile crime, we used Lorenz curves for the period 2014-2019 to show the disproportionate distribution of juvenile delinquency across neighbourhoods. This was done both for the numbers of police-recorded juvenile offences in crime scene neighbourhoods, as well as for the numbers of juvenile suspects living in residential neighbourhoods, and per type of offence.
To determine a top 1% of neighbourhoods with the most juvenile suspects, we used several different methods. This is also important for criminal policy, because it shows that the applied method strongly determines which individual neighbourhoods are considered to be in the top 1%. We examined the absolute number of suspects of juvenile crime and we related the numbers of juvenile suspects to the population size in the respective neighbourhoods. We also examined both the top 1% for each of the years and the top 1% for the entire 2016-2019 period. The latter provides a picture of the neighbourhoods that were stable over time in terms of juvenile delinquency.

Key results

The results can be summarised as follows.
Police-recorded juvenile offences and juvenile suspects are highly concentrated in a limited number of neighbourhoods. This concentration has changed little over the years, but there is variation according to the type of offence.
Based on the comparison of Lorenz curves across all recorded crimes/suspects and broken down by type of offence, the following is apparent about the concentration of juvenile delinquency and juvenile suspects:

- Juvenile crime is concentrated in certain neighbourhoods. Even though overall juvenile delinquency decreased, the degree of concentration did not change much over the 2014-2019 period. Juvenile property crime and suspects were the most concentrated in specific neighbourhoods, while juvenile gun crime and suspects were the least concentrated, i.e. the most evenly spread over different neighbourhoods.
- Almost a quarter of the police-recorded juvenile crime in 2019 was committed in 1% of the 13,600 neighbourhoods in the Netherlands. Nearly two-thirds of recorded juvenile crime was committed in 10% of the neighbourhoods.

- In 2019, 14% of all juvenile suspects lived in 1% of the residential neighbourhoods with the most juvenile suspects. More than half of the juvenile suspects lived in the 10% of the residential neighbourhoods with the most suspects.

In absolute numbers, juvenile delinquency is mainly concentrated in the top 1% neighbourhoods in large cities. If the relative number of juveniles living in a neighbourhood was taken into account, many neighbourhoods in sparsely populated areas also belonged to the top 1%.
When we applied the different definitions to determine the top 1% residential neighbourhoods of juvenile suspects, the following stood out:

- The neighbourhoods that belonged to the 1% residential neighbourhoods with the highest absolute numbers of juvenile suspects in 2019 were mostly (86%) neighbourhoods in densely populated areas, the (very) large cities. This is not surprising, as neighbourhoods in the large cities have larger surface areas and more inhabitants than those in smaller municipalities. Therefore, we also took into account the number of suspects per 1,000 juveniles in a neighbourhood.
- The neighbourhoods that belonged to the top 1% residential neighbourhoods with the most juvenile suspects per 1,000 12-23 year olds were partly located in large densely populated areas in large cities, but partly also in low urbanity, less densely populated areas. Of the top 1% neighbourhoods with the most juvenile suspects per 1,000 inhabitants, 32% were large, densely populated neighbourhoods. In addition, 44% were neighbourhoods in a low urbanity area, mostly (but not exclusively) rural areas. The concentration of juvenile suspects is therefore certainly not exclusively a big-city problem.

Concluding remarks

Police-recorded juvenile crime and the associated number of juvenile suspects has decreased over the past decade, but in 2019 there were still neighbourhoods where recorded juvenile crime was concentrated.
These top 1% neighbourhoods with the relatively highest number of juvenile suspects in the 2016-2019 period were located in the same proportion in large cities and in non-urban areas. Over time, changes did occur in which neighbourhoods made up the top 1%. Only in one year in the 2016-2019 period, in 2019, was half of the top 1% neighbourhoods for a year included in the top 1% for the four-year period as a whole. The relatively limited overlap between the top 1% for the respective years and that for the four-year period is due to decreasing juvenile delinquency, possible instability in the number of young residents, and redistricting of neighbourhoods. Both from a scientific point of view and from the point of view of law enforcement, such as hot spot policing, it is desirable to investigate small geographical units such as neighbourhoods and their characteristics. For a more general (preventive) criminal policy approach, however, a focus on larger geographic units such as districts may be preferable, although this does make it less clear where specific problems are concentrated and what the policy approach should focus on.
Furthermore, we examined which neighbourhood characteristics were associated with residential and crime scene neighbourhoods and the changes that occurred in them over the years from 2014 to 2019. This looks at characteristics of neighbourhoods and its residents, and not characteristics of the juvenile suspects. The neighbourhood characteristics appeared to be more related to differences between neighbourhoods, but these relationships were not strong. Changes over time in recorded juvenile crime in neighbourhoods seemed to correlate only to a limited extent with changes occurring in neighbourhood characteristics over time. The findings offer limited support for the

situational approach and the social disorganisation theory as an explanation for which neighbourhood characteristics are associated with recorded juvenile delinquency and juvenile suspects in perpetration and residential neighbourhoods and changes that occur over time.
In accordance with findings of previous research, the neighbourhood is primarily an action context in which specific characteristics of the neighbourhood make it possible to commit crimes and are not so much a 'cause' of juvenile delinquency. It is not primarily about the characteristics of a neighbourhood, but possibly more about characteristics of the juvenile suspect and of their social environment, such as (delinquency by) family or groups of friends.

Literatuur

Abascal, M., & Baldassarri, D. (2015). Love thy neighbor? Ethnoracial diversity and trust reexamined. *American Journal of Sociology*, *121*(3), 722-782.

Allison, P. D. (2009). *Fixed effects regression models*. SAGE publications.

Bakker, B. F. M., Van Rooijen, J., & Van Tor, L. (2014). The System of social statistical datasets of Statistics Netherlands: An integral approach to the production of register-based social statistics. *Statistical Journal of the IAOS, 30,* 411-424.

Bell, A., Fairbrother, M., & Jones, K. (2019). Fixed and random effects models: Making an informed choice. *Quality & Quantity*, *53*(2), 1051-1074.

Bernasco, W. (2010). A sentimental journey to crime: Effects of residential history on crime location choice. *Criminology*, *48*(2), 389-416.

Bernasco, W. (2011). Delinquentie en criminaliteit in stadsbuurten. In G. Kraaykamp, M. Levels & A. Need (red.), *Problemen en theorieën in onderzoek: Een staalkaart van hedendaagse Nederlandse empirisch-theoretische sociologie* (pp. 277-289). Assen: Van Gorcum.

Bezemer, W., & Leerkes, A. (2021). Een kwantitatief onderzoek naar sociale verschillen in verdenkingskans en zelfgerapporteerd crimineel gedrag onder jongeren in Nederland. *Politiewetenschap, 123*. Den Haag: SdU/Politie & Wetenschap/EU.

Boot, N. C., & Kessels, R. (2021). Jeugdige verdachten. In A. M. van der Laan, M. G. C. J. Beerthuizen & N. C. Boot (red)., *Monitor Jeugdcriminaliteit 2020* (pp. 130-143). Den Haag: WODC/CBS. Cahier 2021-9.

Braga, A. A., Turchan, B. S., Papachristos, A. V., & Hureau, D. M. (2019). Hot spots policing and crime reduction: An update of an ongoing systematic review and meta-analysis. *Journal of experimental criminology*, *15*(3), 289-311.

Braga, A. A., & Weisburd, D. (2010). *Policing problem places*. Oxford: University Press.

Broere, J. J., Sipma, T., Beerthuizen, M. G. C. J., & Van der Laan, A. M. (2021). Geografische ontwikkelingen. In A. M. van der Laan, M. G. C. J. Beerthuizen & N. C. Boot (red), *Monitor Jeugdcriminaliteit 2020* (pp. 130-143). Den Haag: WODC/CBS. Cahier 2019-9.

CBS (2022a). *Begrippen: buurt*. Geraadpleegd op 28 april 2022, via: www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/buurt.

CBS (2022b). *Gemeenten en regionale indelingen*. Geraadpleegd op 15 maart 2022, via: www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/wegwijzer/gemeenten-en-regionale-indelingen.

CBS (2022c). *Kerncijfers wijken en buurten 2004-2021*. Geraadpleegd op 28 april 2022, via: www.cbs.nl/nl-nl/reeksen/kerncijfers-wijken-en-buurten.

Dieleman, J. L., & Templin, T. (2014). Random-effects, fixed-effects and the within-between specification for clustered data in observational health studies: A simulation study. *PloS one, 9*(10), e110257.

Easterlin, R. A. (1987). *Birth and fortune: The impact of numbers on personal welfare*. Chicago: University of Chicago.

Farrington, D. P. (2017). The integrated cognitive antisocial potential (ICAP) theory. In *Developmental and Life-course Criminological Theories* (pp. 105-124). Routledge.

Grove, W. R., Hughens, M., & Galle, O. R. (1979). Overcrowding in the home: An empirical investigation of its possible pathological consequences. *American Sociological Review, 44,* 59-80.

Hendriks, J. Hoogsteder, L.M., & Scholing, A. (2020). *Ambulante forensische behandeling*. In F.A.M. Bakker (Red.), De psychiatrie in het Nederlands recht (pp. 179-190). Deventer: Wolters Kluwer.
Hox, J. J., Moerbeek, M., & Van de Schoot, R. (2017). *Multilevel analysis: Techniques and applications*. Routledge.
Jennissen, R. P. W. (2009). *Criminaliteit, leeftijd en etniciteit*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 277.
Jennissen, R. (2014). On the deviant age-crime curve of Afro-Caribbean populations: The case of Antilleans living in the Netherlands. *American Journal of Criminal Justice, 39*(3), 571-594.
Johnson, S. D., Guerette, R. T. & Bowers, K. (2014). Crime displacement: what we know, what we don't know, and what it means for crime reduction. *Journal of Experimental Criminology*, *10*(4) 549-571.
Landman, W., & Kleijer-Kool, L. (2016). *Boeven vangen: Een onderzoek naar proactief politieoptreden*. Apeldoorn/Amersfoort: Politie & Wetenschap/ Twynstra Gudde.
Lee, YongJei et al. (2017). How concentrated is crime at places? A systematic review from 1970 to 2015. *Crime Science, 6*, 1-16.
Maguire, M. (2012). Criminal statistics and the construction of crime. In M. Maguire, R. Morgan, & R. Reiner (red.), *The Oxford handbook of criminology, 5th edition* (pp. 206-244). Oxford: University Press.
Op De Beeck, H. (2008). Buurtinvloeden en jeugddelinquentie. Een toets van de Sociale Desorganisatietheorie. *Panopticon*, *29*(5), 105.
Pauwels, L. (2007). *Buurtinvloeden en jeugddelinquentie: Een toets van de sociale desorganisatietheorie*. Ghent: Ghent University. Faculty of Law and Criminology, dissertation.
Pauwels, L. (2011). Adolescent offending and the segregation of poverty in urban neighbourhoods and schools: An assessment of contextual effects from the standpoint of situational action theory. *Urban Studies Research*, *2011,* 1-17.
Pauwels, L., Weerman, F. M., Bernasco, W., & Volker, B. G. M. (2012). Ruimte criminologie: Van woonbuurt tot cyberspace en van politiestatistiek tot space-time budgets. *Tijdschrift voor Criminologie, 54*(4), 291-305.
Reynald, D., Averdijk, M., Elffers, H., & Bernasco, W. (2008). Do social barriers affect urban crime trips? The effects of ethnic and economic neighbourhood compositions on the flow of crime in The Hague, The Netherlands. *Built environment*, *34*(1), 21-31.
Rovers, B. (1997). *De buurt een broeinest? Een onderzoek naar de invloed van woonomgeving op jeugdcriminaliteit*. (Dissertatie.) Rotterdam: Erasmus Universiteit.
Rovers, B. (1999). De invloed van buurtkenmerken op criminaliteit van jonge inwoners. In S. Musterd & A. Goethals (red.), *De invloed van de buurt* (pp. 94-128). SISWO: Amsterdam.
Sampson, R. J., & Groves, W. B. (1989). Community structure and crime: Testing social-disorganization theory. *American journal of sociology*, *94*(4), 774-802.
Sampson, R. J., Raudenbush, S. W., & Earls, F. (1997). Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy. *science*, *277*(5328), 918-924.
Schnell, C., Braga, A. A., & Piza, E. L. (2017). The influence of community areas, neighborhood clusters, and street segments on the spatial variability of violent crime in Chicago. *Journal of quantitative criminology*, *33*(3), 469-496.
Schunck, R. (2013). Within and between estimates in random-effects models: Advantages and drawbacks of correlated random effects and hybrid models. *The Stata Journal, 13*(1), 65-76.

Sleutjes, B., & Beerthuizen, M. G. C. J. (2018). Hot spots en jeugdige groepsplegers. In A. M. van der Laan & M. G. C .J. Beerthuizen (red.), *Monitor Jeugdcriminaliteit 2017: Ontwikkelingen in de geregistreerde jeugdcriminaliteit in de jaren 2000 tot 2017* (pp. 87-95). Den Haag: WODC/CBS. Cahier 2018-1.

Spapens, T. (2020). Plattelandscriminologie. *Tijdschrift voor Criminologie, 62*(4).

Steenbeek, W., & Weisburd, D. (2016). Where the action is in crime? An examination of variability of crime across different spatial units in The Hague, 2001–2009. *Journal of quantitative criminology*, *32*(3), 449-469.

Steenbeek, W., & Hipp, J. R. (2011). A longitudinal test of social disorganization theory: Feedback effects among cohesion, social control, and disorder. *Criminology*, *49*(3), 833-871.

Sun, I. Y., Triplett, R., & Gainey, R. R. (2004). Neighborhood characteristics and crime: A test of Sampson and Groves' model of social disorganization. *Western Criminology Review*, *5*, 1.

Tolsma, J., Van der Meer , T., & Gesthuizen, M. (2009). The impact of neighbourhood and municipality characteristics on social cohesion in the Netherlands. *Acta politica*, *44*(3), 286-313.

Van der Laan, A. M, Beerthuizen, M. G. C. J., & Boot, N .C. (2021). *Monitor Jeugdcriminaliteit 2020*. Den Haag: WODC/CBS. Cahier 2021-9.

Van der Laan, A. M., & Blom, M. (2011). *Meer jeugdige verdachten, maar waarom? Een studie naar de relatie tussen maatschappelijke ontwikkelingen en de veranderingen in het aantal jeugdige verdachten in de periode 1997-2007*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 292.

Van der Laan, A. M., Blom, M., & Kleemans, E. R. (2017). Exploring long-term and short-term risk factors for serious delinquency. In *Developmental and Life-course Criminological Theories* (pp. 295-314). Routledge.

Van Ham , T., Bervoets, E., & Ferwerda, H. (2015). *Papier en werkelijkheid: Een hypothesevormend onderzoek naar de mate waarin ontwikkelingen in de geregistreerde jeugdcriminaliteit aan registratie-effecten kunnen worden toegeschreven*. Arnhem: Beke.

Van Ham, T., Bervoets, E., Scholten, L., & Ferwerda, H. (2017). *Realiteit of registratie-effect: De invloed van registratie-effecten op de daling in de jeugdcriminaliteit*. Arnhem: Beke.

Weisburd, D., & Telep, C. W. (2014). Hot spots policing: What we know and what we need to know. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, *30*(2), 200-220.

Weisburd, D., Morris, N., & Groff, E. R. (2009). Hot spots of juvenile crime: A longitudinal study of arrest incidents at street segments in Seattle, Washington. *Journal of Quantitative Criminology, 25*, 443-467.

Weijer, S. van de, Augustyn, M. B., & Besemer, S. (2017). Intergenerational transmission of crime: An international, empirical assessment. In: *The Routledge international handbook of life-course criminology* (279-297). Routledge.

Bijlage 1 Samenstelling begeleidingscommissie

Voorzitter	
dr. M. Slotboom	Vrije universiteit
Leden	
prof. em. dr. H. Elffers	Vrije universiteit/NSCR
dr. W. Steenbeek	NSCR
drs. T. Eijken	ministerie van Justitie en Veiligheid

Bijlage 2 Extra tabellen hoofdstuk 2

Tabel B2.1 Gemiddelde, mediaan en standaarddeviatie buurtkenmerken voor 2014-2019, voor alle buurten in Nederland

	2014			2015			2016			2017			2018			2019		
	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med
Aantal inwoners	1.400	1.998,1	665	1.379	1.977,4	655	1.323	1.773,8	675	1.292	1.721,7	680	1.291	1.712,7	685	1.271	1.695,2	680
Aantal inwoners 12-22 jaar	186,7	275,9	87,0	183,5	272,4	85,0	160,2	227,2	78,0	171,5	238,2	87,0	170,5	235,8	87,0	167,2	233,0	86,0
Aantal mannelijke inwoners 12-22 jaar	95,3	138,7	45,0	93,7	136,8	44,0	81,8	114,2	40,0	87,7	120,4	44,0	87,1	119,2	45,0	85,4	117,7	44,0
Totale aantal verdachten in de buurt	8,2	56,6	4,0	7,6	52,7	3,0	6,7	49,6	3,0	6,3	53,2	3,0	5,9	52,3	3,0	5,8	53,7	3,0
Totale aantal incidenten	11,3	75,9	5,0	10,7	70,8	5,0	9,3	67,9	4,0	8,6	62,6	4,0	8,4	67,1	4,0	8,5	71,5	4,0
In bezit woning-corporatie	18,2	20,8	13,0	18,1	20,7	13,0	18,5	21,1	13,0	18,5	21,1	13,0	18,5	21,1	13,0	18,7	21,3	13,0
Percentage huishoudens onder of rond sociaal minimum	6,9	4,5	5,7	5,9	4,4	4,6	6,1	4,8	4,7	6,2	4,8	4,8	6,0	4,6	4,7	5,8	4,6	4,5

	2014			2015			2016			2017			2018			2019		
	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med	M/%	SD	Med
Mate van stedelijkheid	3,8	1,4	4,0	3,7	1,4	4,0	3,6	1,5	4,0	3,6	1,5	4,0	3,6	1,5	4,0	3,6	1,5	4,0
Gemiddelde afstand basisscholen	1,1	0,9	0,8	1,1	0,9	0,8	1,2	0,9	0,8	1,1	0,9	0,8	1,2	1,0	0,8	1,2	0,9	0,8
Migratie-achtergrond inwoners (%)																		
Turkije	s	3,8	1,0	1,2	3,2	0,0	1,2	3,3	0,0	1,3	3,2	0,0	1,3	3,2	0,0	1,3	3,2	0,0
Marokko	1,6	3,3	0,0	1,0	3,1	0,0	1,2	3,6	0,0	1,2	3,3	0,0	1,2	3,4	0,0	1,2	3,2	0,0
Suriname	1,4	2,5	1,0	1,0	2,3	0,0	1,1	3,0	0,1	1,1	2,8	0,2	1,1	3,1	0,2	1,1	3,1	0,2
Voormalige Nederlandse Antillen en Aruba	0,7	1,3	0,0	0,5	1,3	0,0	0,6	1,3	0,0	0,6	1,4	0,0	0,6	1,4	0,0	0,6	1,4	0,0
Westers	7,9	5,4	7,0	8,3	7,5	7,1	8,7	8,1	7,4	8,8	8,0	7,5	8,9	8,2	7,6	9,0	8,3	7,7
Overige niet-westers	4,0	4,6	3,0	2,8	4,8	1,6	3,2	5,8	1,8	3,5	5,9	2,0	3,7	5,9	2,2	3,9	6,0	2,3
Aantal bedrijfs-vestigingen Handel en Horeca	30,7	48,8	15,0	31,1	49,5	15,0	30,1	43,0	15,0	29,3	41,8	15,0	29,7	42,2	15,0	30,0	42,3	15,0

Tabel B2.2 Percentielen verdeling aantal verdachten en verdeling inwoners 12-22 jaar naar buurt in 2016-2019* (*Nbuurt=13.594*)

Percentiel	Aantal verdachten 12-22 jaar in buurt	Aantal inwoners 12-22 jaar in buurt
10	0	5
20	0	16
30	0,25	31,25
40	0,66	52,5
50	1	83
60	1,75	125
70	3	181,35
80	4,75	261
90	8,5	410,25
100	137,5	3.158

* De percentielen over enkel het jaar 2019 staan in tabel 2.2 in hoofdstuk 2.

Bijlage 3 Complete tabellen top-1%-buurten

Tabel B3.1 Top-1%-pleegbuurten van politieregistraties, absoluut 2019, geordend naar aantal registraties

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Zuidwal ('s-Gravenhage)	1	6.910	706	350
Cool (Rotterdam)	1	5.735	647	350
Centrum Almere Stad (Almere)	2	4.670	392	310
Hoog-Catharijne NS en Jaarbeurs (Utrecht)	1	1.465	127	310
Stadsdriehoek (Rotterdam)	1	16.390	1.881	310
Stadscentrum (Nijmegen)	1	9.090	2.089	300
Nieuwe Kerk e.o. (Amsterdam)	1	825	60	260
Rijnstraat (Arnhem)	1	1.220	150	220
Binnenstad-Zuid (Zwolle)	1	2.295	310	200
City (Breda)	1	2.475	438	200
Binnenstad Oost (Tilburg)	1	2.400	465	190
Binnenstad-Zuid (Groningen)	1	6.565	2.077	180
Stationsplein e.o. (Amsterdam)	1	0	0	180
Stadscentrum (Zoetermeer)	1	4.245	329	180
Oude Kerk e.o. (Amsterdam)	1	705	62	180
City (Enschede)	1	3.265	658	180
Binnenstad (Maastricht)	1	2.065	658	170
Zuidplein (Rotterdam)	1	1.265	84	170
Binnenstad-Centrum ('s-Hertogenbosch)	1	6.145	525	160
Groot IJsselmonde (Rotterdam)	1	28.750	3.323	160
Centrum (Hilversum)	1	3.370	286	150
Voorhout ('s-Gravenhage)	1	2.430	193	140
Uilebomen ('s-Gravenhage)	1	3.215	263	140
Binnenstad (Apeldoorn)	1	5.540	647	140
Russische buurt (Zaanstad)	1	2.560	232	130
Amsterdamse Poort (Amsterdam)	1	1.430	221	130

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Binnenstad (Middelburg)	1	6.890	957	130
Binnenstad-Noord (Groningen)	1	4.400	1.377	130
Hof (Amersfoort)	1	715	111	110
Lange Elisabethstraat, Mariaplaats en omgeving (Utrecht)	1	1.605	189	110
Binnenstad-West (Alkmaar)	1	2.645	187	110
Burgwallen Oost (Amsterdam)	1	1.570	133	100
Sneek binnen de grachten (Súdwest-Fryslân)	2	1.135	158	100
Centrum (Dordrecht)	1	1.010	59	100
Heerlen-Centrum (Heerlen)	1	2.520	316	100
Binnenstad (Roermond)	2	5.335	347	100
Kortenbos ('s-Gravenhage)	1	7.300	829	100
Stationsplein (Arnhem)	1	305	38	90
Binnenstad-West (Groningen)	1	1.730	408	90
Centrum Ede (Ede)	2	3.690	399	90
Winkelcentrum (Venlo)	1	1.405	209	90
Begijnhofbuurt (Amsterdam)	1	420	27	90
Centrum (Smallingerland)	2	1.350	92	90
Oosterflank (Rotterdam)	1	10.540	1.183	80
Centrum (Helmond)	1	2.440	148	80
Vreewijk (Rotterdam)	1	14.270	1.699	80
Buitengebied (Zuid) (Oisterwijk)	5	890	184	80
Nieuwe Westen (Rotterdam)	1	19.515	3.005	80
Tarwewijk (Rotterdam)	1	12.495	1.809	80
Huygenspark ('s-Gravenhage)	1	7.870	1.782	80
Nieuwestad (Leeuwarden)	1	315	97	80
Oude Noorden (Rotterdam)	1	17.055	2.168	80
Leidsebuurt Noordoost (Amsterdam)	1	990	136	80
Ter Apel (Westerwolde)	4	3.860	383	80
Kralingen West (Rotterdam)	1	15.920	2.628	70

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Domplein, Neude, Janskerkhof (Utrecht)	1	2.395	296	70
Binnenstad-Oost ('s-Hertogenbosch)	1	1.965	183	70
Centrum (Deventer)	1	2.770	317	70
Hoofdcentrum Zuidoost (Amsterdam)	2	20	0	70
Hoofddorp Zuid (Haarlemmermeer)	2	3.360	202	70
Kop van Zuid (Rotterdam)	1	2.755	185	70
Centrum (Heerenveen)	2	2.940	266	70
Emmen-Centrum (Emmen)	3	3.955	277	70
Zuidwijk (Rotterdam)	1	13.415	1.573	70
Binnenstad-Java (Terneuzen)	3	2.680	200	70
Goes-Centrum (Goes)	2	2.095	198	70
Ommoord (Rotterdam)	1	25.685	2.563	70
Stadscentrum (Nieuwegein)	1	1.785	118	70
Olympisch Stadion e.o. (Amsterdam)	1	2.305	188	70
Schildersbuurt-West ('s-Gravenhage)	1	14.220	2.396	70
Sittard-Centrum (Sittard-Geleen)	2	3.040	326	70
Bloemhof (Rotterdam)	1	14.115	2.050	70
Cs Kwartier (Rotterdam)	1	1.020	84	70
Markt (Arnhem)	1	1.310	161	70
Rembrandtpleinbuurt (Amsterdam)	1	475	30	70
Veemarktkwartier (Tilburg)	1	35	16	70
Wyck (Maastricht)	1	5.315	982	60
Zamenhofdreef en omgeving (Utrecht)	1	2.820	344	60
Bakenes (Haarlem)	1	1.995	154	60
Stadhuisplein (Amersfoort)	1	560	20	60
Hillesluis (Rotterdam)	1	11.885	1.821	60
Kalverdriehoek (Amsterdam)	1	265	34	60
Noordoost (Smallingerland)	2	4.335	467	60
Stedenwijk (Almere)	2	10.290	1.529	60

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Binnenstad-Centrum (Hengelo)	1	1.000	166	60
Oud IJsselmonde (Rotterdam)	2	5.705	623	60
Stadshart (Amstelveen)	1	3.165	208	60
Zuiderpark (Rotterdam)	1	1.275	79	60
Schiebroek (Rotterdam)	1	16.900	2.052	60
Nieuwe Markt e.o. (Gouda)	1	1.340	157	60
Schildersbuurt-Noord ('s-Gravenhage)	1	9.980	1.693	60
Zevenkamp (Rotterdam)	2	16.085	2.025	60
Binnenstad Kampen (Kampen)	2	5.115	606	60
Kop van Zuid - Entrepot (Rotterdam)	1	7.995	1.001	60
Spuistraat Zuid (Amsterdam)	1	730	73	60
Wijk C (Utrecht)	1	1.320	138	60
Buikslotermeerplein (Amsterdam)	1	985	53	50
Vleuterweide-Noord/Oost/Centrum (Utrecht)	2	7.240	771	50
Artiestenbuurt (Rijswijk)	1	1.870	151	50
Centrum Almere Buiten (Almere)	2	1.965	176	50
Hoogvliet Zuid (Rotterdam)	2	22.245	2.507	50
Middelland (Rotterdam)	1	11.980	1.585	50
Nes e.o. (Amsterdam)	1	350	32	50
Nieuwendijk Noord (Amsterdam)	1	465	49	50
Centrum (Oosterhout)	2	5.430	434	50
De Waag (Leeuwarden)	1	1.050	328	50
Pieterswijk (Leiden)	1	2.865	794	50
Binnenstad-Noord (Zwolle)	1	845	90	50
Leyenburg ('s-Gravenhage)	1	15.010	1.600	50
Osdorpplein e.o. (Amsterdam)	1	2.980	370	50
Spangen (Rotterdam)	1	10.190	1.648	50
Munsel-Selissen (Boxtel)	3	2.715	617	50

Buurtnaam (gemeente)	Stedelijkheids-categorie	Aantal inw.	Aantal inw. 12-22jr	Aantal registraties*
Oude Binnenstad (Vlissingen)	2	3.810	342	50
Stadscentrum-Zuid (Doetinchem)	2	925	63	50
Zuidas Noord (Amsterdam)	1	480	11	50
Binnenstad (Haarlem)	1	3.145	206	50
Boxtel-Centrum (Boxtel)	2	7.785	845	50
Oosterheem-Noord-Oost (Zoetermeer)	2	15.915	2.570	50
Pendrecht (Rotterdam)	1	12.390	1.681	50
Afrikaanderwijk (Rotterdam)	1	8.775	1.420	50
Carnisse (Rotterdam)	1	11.635	1.333	50
Ermelo (Ermelo)	3	10.460	1.380	50
Hommelstraat (Arnhem)	1	1.410	151	50
Teleport (Amsterdam)	2	730	195	50
Transvaalkwartier-Zuid ('s-Gravenhage)	1	7.220	1.250	50
Weert-Centrum (Weert)	2	2.460	123	50
Blijdorp (Rotterdam)	1	10.290	830	50
Museumplein (Amsterdam)	1	5	0	50
Oosterdokseiland (Amsterdam)	1	470	23	50
Raamsdonksveer (Geertruidenberg)	3	6.580	758	50
Het Lage Land (Rotterdam)	1	10.925	1.371	50
Kronenburg (Arnhem)	2	2.730	269	50
Oostpoort (Amsterdam)	1	2.025	223	50
Sassenheim (Teylingen)	2	15.635	1.994	50
Tuinzigt (Breda)	1	7.595	1.391	50

* Afgerond op tientallen. Het gaat om registraties van criminaliteit met een jeugdige verdachte.

Tabel B3.2 Top-1%-pleegbuurten van politieregistraties, absoluut 2016-2019, geordend naar aantal registraties

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijk-heidscategorie[a]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22jr	Gem.aantal registraties[b]
Binnenstad (Eindhoven)	1	3.409	494	460
Cool (Rotterdam)	1	5.665	637	390
Zuidwal ('s-Gravenhage)	1	6.800	703	360
Stadsdriehoek (Rotterdam)	1	15.719	1.628	320
Stadscentrum (Nijmegen)	1	9.013	2.197	290
Centrum Almere Stad (Almere)	2	4.320	346	280
Centrum (Tilburg)	1	7.155	1.255	280
Nieuwe Kerk e.o. (Amsterdam)	1	819	66	260
Hoog-Catharijne NS en Jaarbeurs (Utrecht)	1	1.066	77	230
Rijnstraat (Arnhem)	1	1.133	152	220
Binnenstad-Zuid (Groningen)	1	6.578	2.086	220
City (Enschede)	1	3.180	654	210
City (Breda)	1	2.475	512	200
Binnenstad Oost (Tilburg)	1	2.332	488	180
Oude Kerk e.o. (Amsterdam)	1	681	74	160
Stationsplein e.o. (Amsterdam)	1	1	0	160
Zuidplein (Rotterdam)	1	1.233	75	160
Stadscentrum (Zoetermeer)	1	4.004	307	160
Binnenstad-Centrum ('s-Hertogenbosch)	1	6.036	529	150
Binnenstad (Maastricht)	1	2.045	672	150
Russische buurt (Zaanstad)	1	2.538	231	140
Binnenstad (Apeldoorn)	1	5.220	560	140
Hof (Amersfoort)	1	721	114	140
Binnenstad-Zuid (Zwolle)	1	2.214	286	140
Centrum (Hilversum)	1	3.249	287	130
Groot IJsselmonde (Rotterdam)	1	28.425	3.158	130
Uilebomen ('s-Gravenhage)	1	3.054	227	130
Voorhout ('s-Gravenhage)	1	2.305	197	130
Binnenstad-West (Alkmaar)	1	2.594	209	120

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijk-heidscategorie[a]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22jr	Gem.aantal registraties[b]
Binnenstad-Noord (Groningen)	1	4.408	1.399	120
Lange Elisabethstraat, Mariaplaats en omgeving (Utrecht)	1	1.550	213	110
Winkelcentrum (Venlo)	1	1.325	184	110
Tarwewijk (Rotterdam)	1	12.324	1.767	110
Burgwallen Oost (Amsterdam)	1	1.588	143	110
Oosterflank (Rotterdam)	1	10.550	1.137	100
Nieuwestad (Leeuwarden)	1	298	80	100
Amsterdamse Poort (Amsterdam)	1	1.484	233	100
Centrum (Dordrecht)	1	996	63	100
Centrum Ede (Ede)	2	3.600	387	100
Heerlen-Centrum (Heerlen)	1	2.513	305	100
Sneek binnen de grachten (Súdwest-Fryslân)	2	1.109	144	100
Hoofdcentrum Zuidoost (Amsterdam)	2	20	0	90
Emmen-Centrum (Emmen)	3	3.896	248	90
Binnenstad (Middelburg)	1	6.890	982	90
Schildersbuurt-West ('s-Gravenhage)	1	14.098	2.444	90
Kortenbos ('s-Gravenhage)	1	7.191	788	80
Cs Kwartier (Rotterdam)	1	1.001	100	80
Binnenstad (Roermond)	2	5.248	364	80
Vreewijk (Rotterdam)	1	13.988	1.629	80
Huygenspark ('s-Gravenhage)	1	7.721	1.774	80
Stadscentrum (Nieuwegein)	1	1.795	107	80
Centrum (Helmond)	1	2.353	123	80
Hillesluis (Rotterdam)	1	11.933	1.796	80
Hoofddorp Zuid (Haarlemmermeer)	2	3.204	178	80
Ter Apel (Westerwolde)	4	3.870	383	80
Nieuwe Markt en omgeving (Gouda)	1	1.435	154	80
Goes-Centrum (Goes)	2	2.071	183	80

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijk-heidscategorie[a]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22jr	Gem.aantal registraties[b]
Domplein, Neude, Janskerkhof (Utrecht)	1	2.320	334	70
Nieuwe Westen (Rotterdam)	1	19.425	3.054	70
Binnenstad-Centrum (Hengelo)	1	949	158	70
Leidsebuurt Noordoost (Amsterdam)	1	971	122	70
Begijnhofbuurt (Amsterdam)	1	416	25	70
Zuidwijk (Rotterdam)	1	12.810	1.469	70
Kralingen West (Rotterdam)	1	15.843	2.583	70
Oude Noorden (Rotterdam)	1	17.076	2.243	70
Schildersbuurt-Noord ('s-Gravenhage)	1	9.954	1.649	70
Stedenwijk (Almere)	2	10.246	1.436	70
Bloemhof (Rotterdam)	1	13.899	2.021	70
Sittard-Centrum (Sittard-Geleen)	2	2.950	332	70
Bakenes (Haarlem)	1	2.004	153	70
Buitengebied Biddinghuizen (Dronten)	5	1.134	187	70
Lombardijen (Rotterdam)	1	13.936	1.623	70
Binnenstad (Haarlem)	1	3.138	221	70
Centrum (Bergen op Zoom)	1	3.706	327	60
Centrum-Oud (Roosendaal)	1	3.324	280	60
Binnenstad-West (Groningen)	1	1.730	412	60
Veldwijk-'s Heerenloo (Ermelo)	4	1.956	349	60
Oude Westen (Rotterdam)	1	9.403	1.295	60
Gasthuisstraat (Tilburg)	1	6.155	908	60
Binnenstad (Purmerend)	2	1.601	129	60
Rembrandtpleinbuurt (Amsterdam)	1	494	32	60
Schiebroek (Rotterdam)	1	16.574	1.904	60
Ermelo (Ermelo)	3	10.366	1.327	60
Middelland (Rotterdam)	1	11.978	1.671	60
Hoogvliet Zuid (Rotterdam)	2	21.963	2.478	60
Centrum (Deventer)	1	2.701	319	60
Stadhuisplein (Amersfoort)	1	544	26	60

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijk-heidscategorie[a]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22jr	Gem.aantal registraties[b]
Centrum (Heerenveen)	2	2.890	258	60
Buitengebied (Zuid) (Oisterwijk)	5	928	201	60
Stationsplein (Arnhem)	1	273	34	60
Binnenstad Kampen (Kampen)	2	5.061	609	60
Pendrecht (Rotterdam)	1	12.191	1.583	60
Centrum (Smallingerland)	2	1.306	94	60
Ommoord (Rotterdam)	1	25.415	2.509	60
Stadscentrum-Zuid (Doetinchem)	2	908	63	60
Noordpolderbuurt ('s-Gravenhage)	1	8.333	1.325	50
Oude Binnenstad (Vlissingen)	2	3.750	364	50
Valkenboskwartier ('s-Gravenhage)	1	11.489	1.279	50
Veemarktkwartier (Tilburg)	1	33	18	50
Koopcentrum (Veenendaal)	1	1.118	76	50
Het Zand (Tilburg)	1	11.410	1.568	50
Spangen (Rotterdam)	1	10.214	1.672	50
Wijk C (Utrecht)	1	1.331	147	50
Rivierenbuurt-Noord ('s-Gravenhage)	1	3.635	396	50
Kop van Zuid (Rotterdam)	1	2.520	199	50
Laakhaven-West ('s-Gravenhage)	1	5.313	824	50
Witte Dame (Eindhoven)	1	1.666	97	50
Zamenhofdreef en omgeving (Utrecht)	1	2.806	352	50
Kop van Zuid - Entrepot (Rotterdam)	1	8.228	976	50
Afrikaanderwijk (Rotterdam)	1	8.396	1.372	50
Zevenkamp (Rotterdam)	2	16.085	2.011	50
Kalverdriehoek (Amsterdam)	1	268	30	50
Noordoost (Smallingerland)	2	4.316	462	50
Het Lage Land (Rotterdam)	1	10.744	1.322	50
Zuiderpark (Rotterdam)	1	1.200	80	50

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijk-heidscategorie[a]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22jr	Gem.aantal registraties[b]
Leidsebuurt Noordwest (Amsterdam)	1	258	16	50
Dorpskern (Noordwijk)	2	3.225	325	50
Nieuwe Markt e.o. (Gouda)	1	1.290	150	50
Oud IJsselmonde (Rotterdam)	2	5.828	616	50
Reguliersbuurt (Amsterdam)	1	369	49	50
Spuistraat Zuid (Amsterdam)	1	684	63	50
Centrum (Oosterhout)	2	5.396	431	50
Carnisse (Rotterdam)	1	11.376	1.264	50
Kanaleneiland-Noord (Utrecht)	1	7.078	1.283	50
Paradijslaan (Alphen aan den Rijn)	1	830	80	50
Binnenstad (Tiel)	2	1.935	144	50
Markt (Arnhem)	1	1.236	168	50
Binnenstad-Noord (Almelo)	2	2.271	219	50
Centrum Almere Buiten (Almere)	2	1.734	153	50
Transvaalkwartier-Zuid ('s-Gravenhage)	1	7.236	1.216	50
Oostpoort (Amsterdam)	1	1.756	200	50
Centrum (Hoogeveen)	2	1.143	63	50
Artiestenbuurt (Rijswijk)	1	1.831	129	50
Boxtel-Centrum (Boxtel)	2	7.753	843	50
Nieuwendijk Noord (Amsterdam)	1	450	43	50
Centrum Zuid (Oss)	1	1.665	110	50
Osdorpplein e.o. (Amsterdam)	1	2.896	370	50
Stadshart (Amstelveen)	1	3.325	210	50
Weert-Centrum (Weert)	2	2.435	120	50
De Waag (Leeuwarden)	1	1.048	339	50
Eemplein (Amersfoort)	1	145	24	50
Pieterswijk (Leiden)	1	2.798	817	50
Oud Charlois (Rotterdam)	1	13.608	1.775	40
Schildersbuurt-Oost ('s-Gravenhage)	1	7.225	1.339	40
Centrum (Vlaardingen)	1	6.134	597	40

Buurtnaam (gemeente)	Gem. stedelijk-heidscategorie[a]	Gem. aantal inw.	Gem. aantal inw. 12-22jr	Gem.aantal registraties[b]
Stadshart (Heerhugowaard)	2	948	44	40
Binnenstad-Java (Terneuzen)	3	2.686	204	40
Binnenstad-Noord (Zwolle)	1	840	91	40
Historisch Centrum (Meppel)	2	2.134	191	40
Willem-Alexander (Roermond)	3	66	3	40
Belcrum (Breda)	2	3.884	496	40
Centrum (Delft)	1	2.559	529	40
Stadskanaal Centrum (Stadskanaal)	2	1.343	64	40

a Bepaald door het gemiddelde te nemen van de omgevingsadressendichtheid van de vier jaar en vervolgens te categoriseren.

b Afgerond op tientallen. Het gaat om registraties van criminaliteit met een jeugdige verdachte.

Tabel B3.3 Top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten, absoluut 2019, geordend naar aantal inwoners

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22	Aantal registraties*
Groot IJsselmonde (Rotterdam)	1	28.750	3.323	220
Ommoord (Rotterdam)	1	25.685	2.563	100
Hoogvliet Zuid (Rotterdam)	2	22.245	2.507	90
Nieuwe Westen (Rotterdam)	1	19.515	3.005	110
Oude Noorden (Rotterdam)	1	17.055	2.168	120
Schiebroek (Rotterdam)	1	16.900	2.052	100
Stadsdriehoek (Rotterdam)	1	16.390	1.881	180
Rijen (Gilze en Rijen)	3	16.185	2.100	40
Zevenkamp (Rotterdam)	2	16.085	2.025	150
Kralingen West (Rotterdam)	1	15.920	2.628	90
Oosterheem-Noord-Oost (Zoetermeer)	2	15.915	2.570	120
Sassenheim (Teylingen)	2	15.635	1.994	60
Leyenburg ('s-Gravenhage)	1	15.010	1.600	50
Vreewijk (Rotterdam)	1	14.270	1.699	130
Lombardijen (Rotterdam)	1	14.230	1.757	90
Schildersbuurt-West ('s-Gravenhage)	1	14.220	2.396	150
Bloemhof (Rotterdam)	1	14.115	2.050	120
Oud Charlois (Rotterdam)	1	13.760	1.799	70
Zuidwijk (Rotterdam)	1	13.415	1.573	100

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22	Aantal registraties*
Houtwijk ('s-Gravenhage)	1	12.890	1.581	50
Nesselande (Rotterdam)	3	12.730	1.922	70
Hoogvliet Noord (Rotterdam)	2	12.705	1.635	60
Rozenburg (Rotterdam)	3	12.510	1.566	40
Tarwewijk (Rotterdam)	1	12.495	1.809	100
Pendrecht (Rotterdam)	1	12.390	1.681	100
Beverwaard (Rotterdam)	1	12.150	1.825	120
Zeeheldenkwartier ('s-Gravenhage)	1	12.085	1.314	60
Middelland (Rotterdam)	1	11.980	1.585	80
Hillesluis (Rotterdam)	1	11.885	1.821	80
Carnisse (Rotterdam)	1	11.635	1.333	50
Muziekwijk Noord (Almere)	2	10.995	1.499	40
Dreven en Gaarden ('s-Gravenhage)	1	10.820	1.431	100
Filmwijk (Almere)	2	10.490	1.790	90
Buytenwegh (Zoetermeer)	1	10.355	1.318	100
Stedenwijk (Almere)	2	10.290	1.529	100
Blijdorp (Rotterdam)	1	10.290	830	70
Spangen (Rotterdam)	1	10.190	1.648	80
Brabantpark (Breda)	2	10.150	1.638	40
Tussen de Vaarten Zuid (Almere)	2	9.985	1.644	80
Schildersbuurt-Noord ('s-Gravenhage)	1	9.980	1.693	120
Literatuurwijk (Almere)	2	9.845	1.801	40
Statenkwartier ('s-Gravenhage)	1	9.705	1.369	40
Oude Westen (Rotterdam)	1	9.445	1.264	60
Veldhuizen (Utrecht)	2	9.375	1.569	60
Meerzicht-West (Zoetermeer)	1	9.305	1.244	70
Rivierenwijk (Utrecht)	1	9.285	1.053	40
Kanaleneiland-Zuid (Utrecht)	1	9.140	1.537	110
Seghwaert-Noord-Oost (Zoetermeer)	1	9.095	1.150	60
Hoge Veld ('s-Gravenhage)	1	8.890	1.311	40
Afrikaanderwijk (Rotterdam)	1	8.775	1.420	70
Venen, Oorden en Raden ('s-Gravenhage)	1	8.730	1.199	70
Poelenburg (Zaanstad)	2	8.675	1.261	60
De Vissen ('s-Gravenhage)	3	8.620	1.509	40

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22	Aantal registraties*
Indische buurt (Groningen)	1	8.435	1.800	40
Noordpolderbuurt ('s-Gravenhage)	1	8.390	1.333	70
De Kruiskamp ('s-Hertogenbosch)	2	8.370	1.102	70
Belgisch Park ('s-Gravenhage)	2	8.245	1.266	30
Oud Crooswijk (Rotterdam)	1	8.200	1.196	60
Rosmolenbuurt (Zaanstad)	1	8.135	841	60
Oostbroek-Zuid ('s-Gravenhage)	1	8.075	1.091	40
Kruidenwijk (Almere)	3	7.995	1.027	60
Zijden, Steden en Zichten ('s-Gravenhage)	1	7.955	922	70
Huygenspark ('s-Gravenhage)	1	7.870	1.782	40
Heuvel (Breda)	1	7.715	929	40
Angelslo (Emmen)	3	7.675	995	50
Feijenoord (Rotterdam)	1	7.520	1.210	100
Kanaleneiland-Noord (Utrecht)	1	7.365	1.263	100
Kortenbos ('s-Gravenhage)	1	7.300	829	50
Transvaalkwartier-Zuid ('s-Gravenhage)	1	7.220	1.250	60
Schildersbuurt-Oost ('s-Gravenhage)	1	7.185	1.329	40
Bospolder (Rotterdam)	1	7.125	1.156	60
Oosterheem-Zuid-West (Zoetermeer)	2	7.100	1.049	50
Delfshaven (Rotterdam)	1	7.025	1.010	60
Zuidwal ('s-Gravenhage)	1	6.910	706	50
Stripheldenbuurt (Almere)	3	6.905	999	40
Stromenwijk/'t Zand (Middelburg)	2	6.830	798	50
De Kooi (Leiden)	1	6.510	888	60
Bomenbuurt (Zaanstad)	2	6.450	803	60
Beijum-Oost (Groningen)	3	6.275	884	80
Dauwendaele (Middelburg)	2	6.260	861	60
Overwhere-Zuid (Purmerend)	1	6.230	744	50
Zuidwestkwadrant Osdorp Zuid (Amsterdam)	1	6.230	865	50
Morgenstond-Zuid ('s-Gravenhage)	1	6.205	655	40
Buurt 3 (Amsterdam)	1	6.155	768	80
Beijum-West (Groningen)	2	6.115	870	50
Haveneiland Oost (Amsterdam)	3	6.090	898	50
Tussen de Vaarten Noord (Almere)	2	6.030	1.033	40

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22	Aantal registraties*
Overtoomse Veld Noord (Amsterdam)	1	6.005	946	40
De Punt (Amsterdam)	1	6.005	796	40
De Aker Oost (Amsterdam)	1	5.990	1.125	40
Buurt 9 (Amsterdam)	1	5.975	847	40
Noordoostkwadrant Indische buurt (Amsterdam)	1	5.975	651	40
Eilandenbuurt (Almere)	2	5.915	1.015	50
Oostvaardersbuurt (Almere)	2	5.840	1.137	60
Peldersveld (Zaanstad)	2	5.840	841	60
Haveneiland Noordoost (Amsterdam)	2	5.600	925	70
Palenstein (Zoetermeer)	1	5.285	703	40
Vechtzoom-zuid (Utrecht)	1	5.260	628	40
Crabbehof-Zuid (Dordrecht)	1	5.165	520	50
Seizoenenbuurt (Almere)	2	5.100	884	40
Liebergen (Hilversum)	1	5.080	660	40
Werengouw Midden (Amsterdam)	1	4.970	626	60
Vinkhuizen-Zuid (Groningen)	1	4.905	764	60
Wolga- en Donaudreef en omgeving (Utrecht)	1	4.850	632	50
Moerwijk-Zuid ('s-Gravenhage)	1	4.765	516	50
Paddepoel-Zuid (Groningen)	1	4.625	752	50
Tigrisdreef en omgeving (Utrecht)	2	4.610	712	50
Prinsenhof hoog (Leidschendam-Voorburg)	1	4.550	580	50
Nolensbuurt (Schiedam)	1	4.465	699	40
Spoorwijk ('s-Gravenhage)	1	4.350	703	40
Vogelbuurt Zuid (Amsterdam)	1	4.315	521	60
Reigersbos Noord (Amsterdam)	1	4.305	704	60
Buurt 5 Zuid (Amsterdam)	1	3.925	573	40
F-buurt (Amsterdam)	1	3.855	761	90
Kolenkitbuurt Noord (Amsterdam)	1	3.755	603	40
Nieuw Hoograven-Zuid (Utrecht)	1	3.570	523	50
Markengouw Midden (Amsterdam)	2	3.490	647	60
Buurt 2 (Amsterdam)	1	3.185	469	50
Rechte H-buurt (Amsterdam)	1	3.100	532	70
Zetten (Overbetuwe)	4	2.990	537	60

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22	Aantal registraties*
Holendrecht West (Amsterdam)	2	2.915	538	60
Zuiderzeelaan, Waddenlaan (Lelystad)	3	2.780	469	40
De Kleine Wereld (Amsterdam)	1	2.745	437	40
Munsel-Selissen (Boxtel)	3	2.715	617	70
Binckhorst ('s-Gravenhage)	1	2.275	207	70
Oostpoort (Amsterdam)	1	2.025	223	80
Veldwijk-'s Heerenloo (Ermelo)	4	1.920	341	60
Mercatorpark (Amsterdam)	1	1.915	150	90
Bebouwde kom Harreveld (Oost Gelre)	5	860	226	50
Ockenburgh ('s-Gravenhage)	4	780	162	60
Schakenbosch en het Buitengebied (Leidschendam-Voorburg)	4	345	141	90
De Vaandel (Heerhugowaard)	5	320	124	60
Hoge Dijk (Amsterdam)	5	150	73	40

* Deze aantallen zijn afgerond op tientallen. Het gaat om de registraties van criminaliteit gepleegd in dat jaar behorende bij de jeugdige verdachten in de woonbuurt.

Tabel B3.4 Top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten, absoluut 2016-2019, geordend naar gemiddeld aantal inwoners

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijk-heidsgraad*	Gem. aantal inwoners	Gem. aantal inw. 12-22
Groot IJsselmonde (Rotterdam)	1	28.425	3.158
Ommoord (Rotterdam)	1	25.415	2.509
Hoogvliet Zuid (Rotterdam)	2	21.963	2.478
Nieuwe Westen (Rotterdam)	1	19.425	3.054
Oude Noorden (Rotterdam)	1	17.076	2.243
Schiebroek (Rotterdam)	1	16.574	1.904
Rijen (Gilze en Rijen)	3	16.175	2.021
Zevenkamp (Rotterdam)	2	16.085	2.011
Kralingen West (Rotterdam)	1	15.843	2.583
Oosterheem-Noord-Oost (Zoetermeer)	2	15.839	2.497
Stadsdriehoek (Rotterdam)	1	15.719	1.628
Leyenburg ('s-Gravenhage)	1	14.893	1.540
Schildersbuurt-West ('s-Gravenhage)	1	14.098	2.444
Vreewijk (Rotterdam)	1	13.988	1.629
Lombardijen (Rotterdam)	1	13.936	1.623

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijk-heidsgraad*	Gem. aantal inwoners	Gem. aantal inw. 12-22
Bloemhof (Rotterdam)	1	13.899	2.021
Oud Charlois (Rotterdam)	1	13.608	1.775
Heesch (Bernheze)	4	12.810	1.675
Zuidwijk (Rotterdam)	1	12.810	1.469
Houtwijk ('s-Gravenhage)	1	12.666	1.541
Hoogvliet Noord (Rotterdam)	2	12.613	1.644
Nesselande (Rotterdam)	3	12.580	1.652
Korvel (Tilburg)	1	12.520	1.845
Rozenburg (Rotterdam)	3	12.429	1.520
Tarwewijk (Rotterdam)	1	12.324	1.767
Pendrecht (Rotterdam)	1	12.191	1.583
Middelland (Rotterdam)	1	11.978	1.671
Beverwaard (Rotterdam)	1	11.973	1.761
Hillesluis (Rotterdam)	1	11.933	1.796
Tuindorp de Kievit (Tilburg)	3	11.775	2.043
Zeeheldenkwartier ('s-Gravenhage)	1	11.771	1.245
Het Zand (Tilburg)	1	11.410	1.568
Carnisse (Rotterdam)	1	11.376	1.264
Laakkwartier-Oost ('s-Gravenhage)	1	11.155	1.391
Muziekwijk Noord (Almere)	2	11.059	1.630
Dreven en Gaarden ('s-Gravenhage)	1	10.748	1.353
Het Lage Land (Rotterdam)	1	10.744	1.322
Oosterflank (Rotterdam)	1	10.550	1.137
Filmwijk (Almere)	3	10.479	1.744
Buytenwegh (Zoetermeer)	1	10.334	1.299
Stedenwijk (Almere)	2	10.246	1.436
Blijdorp (Rotterdam)	1	10.240	857
Hatert (Nijmegen)	2	10.236	1.511
Spangen (Rotterdam)	1	10.214	1.672
Brabantpark (Breda)	2	10.111	1.653
Tussen de Vaarten Zuid (Almere)	2	10.071	1.575
Schildersbuurt-Noord ('s-Gravenhage)	1	9.954	1.649
Literatuurwijk (Almere)	2	9.869	1.758
Veldhuizen (Utrecht)	3	9.446	1.458
Oude Westen (Rotterdam)	1	9.403	1.295
Meerzicht-West (Zoetermeer)	1	9.279	1.199

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijk-heidsgraad*	Gem. aantal inwoners	Gem. aantal inw. 12-22
Seghwaert-Noord-Oost (Zoetermeer)	1	9.104	1.148
Kanaleneiland-Zuid (Utrecht)	1	9.083	1.446
Poelenburg (Zaanstad)	2	8.559	1.210
Venen, Oorden en Raden ('s-Gravenhage)	1	8.511	1.120
Hoge Veld ('s-Gravenhage)	1	8.490	1.186
Indische buurt (Groningen)	1	8.471	1.863
Afrikaanderwijk (Rotterdam)	1	8.396	1.372
Noordpolderbuurt ('s-Gravenhage)	1	8.333	1.325
Rubroek (Rotterdam)	1	8.323	1.183
De Kruiskamp ('s-Hertogenbosch)	2	8.229	1.033
Kop van Zuid - Entrepot (Rotterdam)	1	8.228	976
Oud Crooswijk (Rotterdam)	1	8.178	1.153
Rosmolenbuurt (Zaanstad)	1	8.086	804
Laakkwartier-West ('s-Gravenhage)	1	8.054	1.015
Oostbroek-Zuid ('s-Gravenhage)	1	8.015	1.051
Kruidenwijk (Almere)	3	7.974	1.029
Zijden, Steden en Zichten ('s-Gravenhage)	1	7.806	886
Angelslo (Emmen)	3	7.768	952
Huygenspark ('s-Gravenhage)	1	7.721	1.774
Groenewoud (Tilburg)	2	7.710	1.021
Feijenoord (Rotterdam)	1	7.448	1.172
Transvaalkwartier-Zuid ('s-Gravenhage)	1	7.236	1.216
Schildersbuurt-Oost ('s-Gravenhage)	1	7.225	1.339
Tussendijken (Rotterdam)	1	7.154	1.014
Bospolder (Rotterdam)	1	7.085	1.138
Kanaleneiland-Noord (Utrecht)	1	7.078	1.283
Moerwijk-Noord ('s-Gravenhage)	1	6.951	869
Delfshaven (Rotterdam)	1	6.943	1.035
Stokhasselt-Noord (Tilburg)	2	6.790	948
Stromenwijk/'t Zand (Middelburg)	2	6.636	769
De Korte Akkeren-Oud (Gouda)	2	6.538	780
Beijum-Oost (Groningen)	3	6.378	911
De Kooi (Leiden)	1	6.330	837
Bomenbuurt (Zaanstad)	2	6.289	740
Dauwendaele (Middelburg)	2	6.244	845
Moerwijk-West ('s-Gravenhage)	1	6.213	664

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijk-heidsgraad*	Gem. aantal inwoners	Gem. aantal inw. 12-22
Zuidwestkwadrant Osdorp Zuid (Amsterdam)	1	6.210	824
Overwhere-Zuid (Purmerend)	1	6.203	707
Buurt 3 (Amsterdam)	1	6.076	722
De Aker Oost (Amsterdam)	1	6.046	1.087
Morgenstond-Zuid ('s-Gravenhage)	1	6.001	600
Overtoomse Veld Noord (Amsterdam)	1	5.993	954
Eilandenbuurt (Almere)	2	5.935	948
Wandelbos-Noord (Tilburg)	2	5.920	811
Buurt 9 (Amsterdam)	1	5.895	813
Oostvaardersbuurt (Almere)	2	5.886	1.090
Delfzijl-Noord (Delfzijl)	4	5.817	649
Danswijk (Almere)	2	5.816	1.008
Haveneiland Oost (Amsterdam)	3	5.723	714
Peldersveld (Zaanstad)	2	5.701	820
Cool (Rotterdam)	1	5.665	637
Palenstein (Zoetermeer)	1	5.621	749
Oosterbeek ten zuiden van Utrechtseweg (Renkum)	3	5.460	654
Haveneiland Noordoost (Amsterdam)	2	5.251	775
Vinkhuizen-Zuid (Groningen)	1	4.846	734
Vlashof (Tilburg)	1	4.715	700
Tigrisdreef en omgeving (Utrecht)	2	4.645	672
Paddepoel-Zuid (Groningen)	1	4.569	711
Slaaghwijk (Leiden)	1	4.491	785
Reigersbos Noord (Amsterdam)	1	4.356	692
Vogelbuurt Zuid (Amsterdam)	1	4.316	515
F-buurt (Amsterdam)	1	3.826	729
Markengouw Midden (Amsterdam)	2	3.635	675
Rechte H-buurt (Amsterdam)	1	3.119	521
Gein Noordwest (Amsterdam)	2	3.009	417
Zetten (Overbetuwe)	4	2.974	489
Holendrecht West (Amsterdam)	2	2.921	513
Staalmanbuurt (Amsterdam)	1	2.864	442
Munsel-Selissen (Boxtel)	3	2.690	567
Jol (Lelystad)	3	2.299	344
Beerendrecht (Alphen aan den Rijn)	2	2.244	370
Veldwijk-'s Heerenloo (Ermelo)	4	1.956	349

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijk-heidsgraad*	Gem. aantal inwoners	Gem. aantal inw. 12-22
Oostpoort (Amsterdam)	1	1.756	200
Binckhorst ('s-Gravenhage)	1	1.729	186
Mercatorpark (Amsterdam)	1	1.530	112
Bebouwde kom Harreveld (Oost Gelre)	5	861	235
Miggelenberg (Apeldoorn)	5	511	165
Schakenbosch en het Buitengebied (Leidschendam-Voorburg)	4	345	141
Schakenbosch (Leidschendam-Voorburg)	4	333	130
De Vaandel (Heerhugowaard)	5	321	123
Kortehemmen (Smallingerland)	5	194	90
Hoge Dijk (Amsterdam)	5	108	58

* Bepaald door het gemiddelde te nemen van de omgevingsadressendichtheid van de vier jaar en vervolgens te categoriseren.

Tabel B3.5 Top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten, relatief 2019, geordend naar aantal inwoners

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22
Binckhorst ('s-Gravenhage)	1	2.275	207
Oudelandse Hoeve (Terneuzen)	3	2.275	239
Jol (Lelystad)	3	2.270	336
Oostpoort (Amsterdam)	1	2.025	223
Veldwijk-'s Heerenloo (Ermelo)	4	1.920	341
Mercatorpark (Amsterdam)	1	1.915	150
Lange Elisabethstraat, Mariaplaats en omgeving (Utrecht)	1	1.605	189
Centrum Saneringsgebied (Hardenberg)*	3	1.320	79
Van Schendelbuurt (Haarlem)	1	1.300	115
Zuiderpark (Rotterdam)	1	1.275	79
Oostsloot (Den Helder)	2	1.125	123
Zeestromen en Slotenbuurt (Lelystad)	2	1.110	163
Verspreide huizen Eefde (Lochem)	5	1.055	168
Meeuwenbuurt (Capelle aan den IJssel)	1	1.040	129
Over de Gracht (Delfzijl)*	3	1.025	114
Roofvogelbuurt (Oss)	3	1.020	134
Verspreide huizen wijk 12 (Almelo)	4	1.020	159
Spaarndammerbuurt Zuidoost (Amsterdam)*	1	1.010	86

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22
Kazernebuurt (Amsterdam)	1	960	100
Stadscentrum-Noord (Doetinchem)*	2	950	62
Landbouwbuurt (Tilburg)	2	925	152
Waldeck Pyrmontweg en omgeving (Dordrecht)	1	910	105
Bebouwde kom Harreveld (Oost Gelre)	5	860	226
Tuindorp Amstelstation (Amsterdam)*	1	850	76
Ockenburgh ('s-Gravenhage)	4	780	162
Galgenveld (Assen)*	1	740	60
Luchiesland Noord (Assen)*	2	725	74
Bomenbuurt (Venray)*	2	720	64
De Pas-Noord (Doetinchem)*	2	680	77
Bloemenbuurt (Meppel)*	3	680	65
Ter Heijde (Westland)*	3	665	60
Verspreide huizen ten oosten van Ossendrecht (Woensdrecht)	5	650	127
Beekmanstraat en omgeving (Dordrecht)*	3	650	78
Pijperring (Delft)*	1	635	64
Cambuur (Leeuwarden)*	1	590	79
Dorus Rijkersstraat en omgeving (Dordrecht)*	1	565	66
Dr. Mr. W. van den Berghstichting (Noordwijk)	5	540	66
Oosterveld (Delfzijl)*	5	540	64
Wijkermeerbuurt (Velsen)*	4	530	66
Dirksz Admiraal (Den Helder)*	3	500	75
Vredeoord (Eindhoven)	4	490	57
Miggelenberg (Apeldoorn)	5	490	137
Falga (Den Helder)*	2	490	81
Kayersmolen-Noord (Apeldoorn)*	2	470	59
Groenewoud Oost (Tilburg)*	3	470	74
Verspreide huizen Voorst en Wilpse Klei (Voorst)	5	410	156
Corridor-Oost (Zwijndrecht)*	1	410	72
AZC (Dronten)*	5	350	65
Schakenbosch en het Buitengebied (Leidschendam-Voorburg)	4	345	141
Buitengebied Groesbeek-Noord-West (Berg en Dal)	5	335	86
De Vaandel (Heerhugowaard)	5	320	124
Bebouwde kom Enumatil (Westerkwartier)*	5	265	54
Bedrijventerrein Haagweg (Delft)*	2	260	50

Buurt (gemeente)	Stedelijk-heidsgraad	Aantal inwoners	Aantal inw. 12-22
Kortehemmen (Smallingerland)	5	190	86
Valkenheide (Utrechtse Heuvelrug)*	5	165	63
Hoge Dijk (Amsterdam)	5	150	73
Berg (Eijsden-Margraten)	5	130	83
Deelen (Ede)	5	100	82
Hartelpark-West (Nissewaard)[a]	5	75	63

Noot: Buurten met minder dan 50 inwoners in de leeftijd 12-22 jaar (*n=21*) worden niet getoond.

* Minder dan 10 jeugdige verdachten.

a In deze buurt bevindt zich de justitiële jeugdinrichting de Hartelborgt.

Tabel B3.6 Top-1%-woonbuurten van jeugdige verdachten, relatief 2016-2019, geordend naar gemiddeld aantal inwoners

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijkheid[a]	Gem. aant. inw.	Gem. aant. inw. 12-22
Cool (Rotterdam)	1	5.665	637
Reigersbos Noord (Amsterdam)	1	4.356	692
Gein Noordwest (Amsterdam)	2	3.009	417
Zetten (Overbetuwe)	4	2.974	489
Holendrecht West (Amsterdam)	2	2.921	513
Staalmanbuurt (Amsterdam)	1	2.864	442
Reitdiep (Groningen)	4	2.710	310
Munsel-Selissen (Boxtel)	3	2.690	567
Binnenstad-Java (Terneuzen)	3	2.686	204
Jol (Lelystad)	3	2.299	344
Nieuw Hoograven-Noord (Utrecht)	1	2.264	222
Beerendrecht (Alphen aan den Rijn)	2	2.244	370
Abstede (Utrecht)	1	2.125	243
Veldwijk-'s Heerenloo (Ermelo)	4	1.956	349
G-buurt Noord (Amsterdam)	1	1.816	236
Oostpoort (Amsterdam)	1	1.756	200
Binckhorst ('s-Gravenhage)	1	1.729	186
De Sprookjesbuurt ('s-Hertogenbosch)	2	1.706	206
Mercatorpark (Amsterdam)	1	1.530	112
Bosgebied Beekbergen-Zuid (Apeldoorn)*	5	1.361	127
Van Ewijckstraat en omgeving (Dordrecht)	2	1.294	167
Zuiderpark (Rotterdam)*	1	1.200	80
Schermerhoek (Capelle aan den IJssel)*	2	1.168	140
Oostsloot (Den Helder)	2	1.145	127

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijkheid[a]	Gem. aant. inw.	Gem. aant. inw. 12-22
Zeestromen en Slotenbuurt (Lelystad)	2	1.125	168
Sneek binnen de grachten (Súdwest-Fryslân)	2	1.109	144
Centrum Nijkerk (Nijkerk)	2	1.090	134
Verspreide huizen Eefde (Lochem)	5	1.083	190
Hoog-Catharijne NS en Jaarbeurs (Utrecht)*	1	1.066	77
Over de Gracht (Delfzijl)*	3	1.025	114
Meeuwenbuurt (Capelle aan den IJssel)	1	1.025	133
Kazernebuurt (Amsterdam)*	1	960	108
Urmond ten westen van Julianakanaal (Stein)*	4	934	128
Reviusbuurt (Capelle aan den IJssel)	1	925	176
Landbouwbuurt (Tilburg)	2	925	153
Verspreide huizen wijk 12 (Almelo)	4	909	154
Driehuis-Dorp (Velsen)	4	903	171
Het Glacis (Bergen op Zoom)*	1	885	90
Bebouwde kom Harreveld (Oost Gelre)	5	861	235
Tolsteegsingel (Utrecht)*	1	833	92
Delfzijl-Centrum (Delfzijl)*	4	827	55
Bloemenbuurt (Zuidplas)*	3	795	98
Tuindorp-Oost (Den Helder)*	2	781	98
Wielenpôlle (Leeuwarden)	2	778	160
Ockenburgh ('s-Gravenhage)	4	751	144
Galgenveld (Assen)*	1	726	55
Luchiesland Noord (Assen)	2	718	76
Verspreide huizen ten oosten van Ossendrecht (Woensdrecht)	5	670	135
Martenshoek en Industriegebied Martenshoek (Midden-Groningen)*	3	648	74
Zeehavenlaan en omgeving (Dordrecht)*	1	648	78
Rumerslanden (Almelo)*	3	625	79
Bloemenbuurt-Oost (Capelle aan den IJssel)*	2	613	77
Kapiteinflats (Zwijndrecht)*	2	595	66
Witte Dorp (Rotterdam)*	1	586	74
Cambuur (Leeuwarden)	1	580	71
Dirksz Admiraal (Den Helder)*	3	561	88
Boswijck-Oost (Hoogezand-Sappemeer)*	3	550	55
Oosterveld (Delfzijl)*	5	540	64

Buurt (gemeente)	Gem. stedelijkheid[a]	Gem. aant. inw.	Gem. aant. inw. 12-22
Dr. Mr. W. van den Berghstichting (Noordwijk)*	5	534	68
Mastbos (Breda)*	5	526	81
Miggelenberg (Apeldoorn)	5	511	165
Vredeoord (Eindhoven)	4	504	64
Falga (Den Helder)*	2	491	78
Groenewoud Oost (Tilburg)*	3	468	70
Leeuwerik- en Fazantplein (Zwijndrecht)*	2	438	67
Corridor-Oost (Zwijndrecht)*	1	409	65
Verspreide huizen Voorst en Wilpse Klei (Voorst)	5	404	145
Schakenbosch en het Buitengebied (Leidschendam-Voorburg)	4	345	141
Schakenbosch (Leidschendam-Voorburg)	4	333	130
Buitengebied Groesbeek-Noord-West (Berg en Dal)	5	324	79
De Vaandel (Heerhugowaard)	5	321	123
Bedrijventerrein Haagweg (Delft)*	2	296	55
Bebouwde kom Enumatil (Westerkwartier)*	5	265	54
Valkenberg (Renkum)*	5	247	77
Verspreide huizen Ampsen (Lochem)*	5	229	67
Bosgebied-Oosterhout (Oosterhout)	5	221	59
Kortehemmen (Smallingerland)	5	194	90
Verspreide huizen Sassenheim (Teylingen)	5	174	84
Valkenheide (Utrechtse Heuvelrug)	5	173	65
Berg (Eijsden-Margraten)	5	130	84
Deelen (Ede)	5	126	107
Hoge Dijk (Amsterdam)	5	108	58
Hartelpark-West (Nissewaard)[b]	5	75	68

Noot: Buurten met gemiddeld minder dan 50 inwoners in de leeftijd 12-22 jaar (*n=51*) worden niet getoond.

* Minder dan 10 jeugdige verdachten.

a Bepaald door het gemiddelde te nemen van de omgevingsadressendichtheid van de vier jaar en vervolgens te categoriseren.

b In deze buurt bevindt zich de justitiële jeugdinrichting de Hartelborgt.

Bijlage 4 Beschrijvende statistieken top-1%-woonbuurten 2016-2019

Tabel B4.1 Beschrijvende statistieken buurtkenmerken voor 2016-2019, voor alle buurten in Nederland (*Nmax=13.594*) en de top-1%-woonbuurten (*Nmax=135*) qua inwonende jeugdige verdachten

	Nederland (1)			Top-1% (2)			(2)/(1)	
	M/%	SD	Med.	M/%	SD	Med.	M2/M1	SD2/SD1
Aantal inwoners	1.262,4	1.685,1	670	847,7	950,2	521,3	0,7	0,6
Aantal inwoners 12-22	163,7	228,1	83,0	118,3	132,5	69,7	0,7	0,6
Aantal man 12-22	83,7	115,1	83,7	65,0	68,9	39,0	0,8	0,6
Totale aantal verdachten woonbuurten	3,2	6,3	1	12,8	13,2	7,5	4,0	2,1
Totale aantal incidenten woonbuurten	4,6	9,4	1,3	21,7	21,7	12,5	4,6	2,3
Huizen in bezit woning-corporaties (%)	18,6	21,2	13	33,2	33,2	21,1	1,7	1,6
Huishoudens onder sociaal minimum (%)	6,0	4,7	4,7	14,6	11,7	13,2	2,4	2,5
Mate van stedelijkheid (1-5)	3,6	1,5	4	3,1	1,6	3,0	0,9	1,1
Gemiddelde afstand tot scholen (km)	1,2	0,9	0,8	1,3	1,1	1,0	1,1	1,2
Turkije	1,3	3,2	0	3,0	3,0	1,1	1,7	0,9
Marokko	1,2	3,3	0	5,3	5,3	1,2	2,9	1,6
Suriname	1,1	2,9	0,2	4,3	6,9	1,7	3,8	2,4
Vml. Nederlandse Antillen/Aruba	0,6	1,3	0,1	2,3	3,2	1,3	4,1	2,4
Westers	8,9	8,2	7,5	9,8	4,5	9,2	1,1	0,5
Overig niet-westers	3,6	5,7	2,1	8,6	9,9	5,1	2,4	1,7
Aantal bedrijfsvestigingen handel en horeca	28,6	41,2	15	37,8	75,0	15,0	1,3	1,8

Noot: De variabelen kunnen in wisselende mate ontbrekende waarden bevatten. Voor alle buurten: Nmin=9.403; voor de top-1%: Nmin=94.

Bijlage 5 Lorenz-curves naar tijd en delicttype

Figuur B5.1 Lorenz-curves registraties jeugdcriminaliteit pleeggemeenten, 2014-2019

Wapens 2014-2019

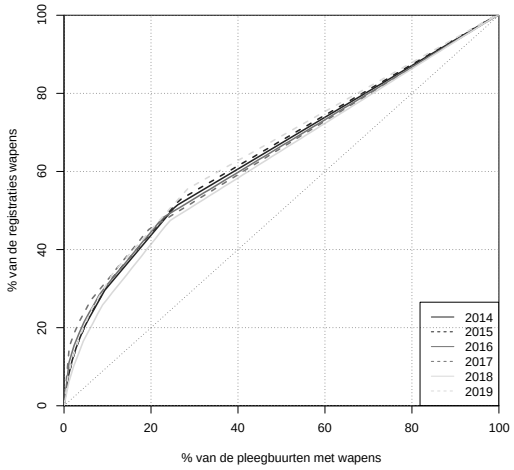

Vermogen 2014-2019

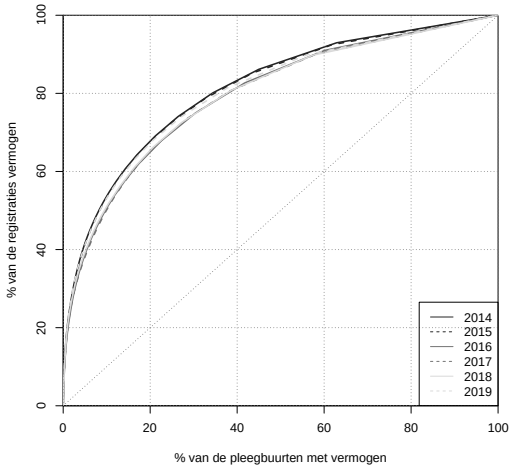

Verkeer 2014-2019

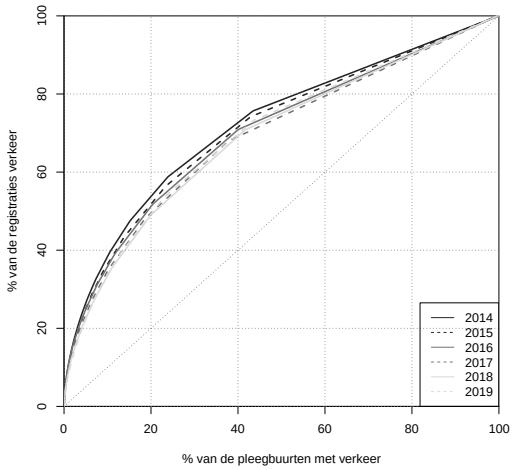

Drugs 2014-2019

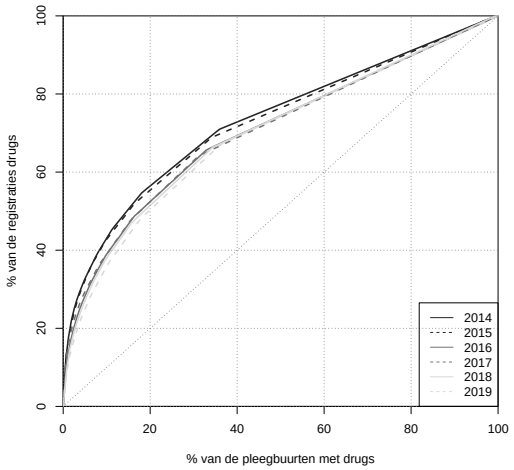

Vernieling 2014-2019

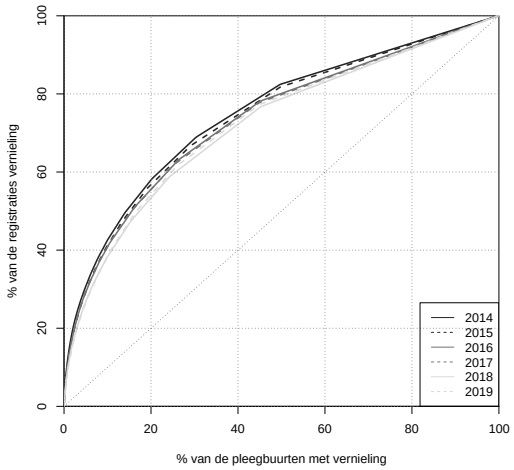

Geweld 2014-2019

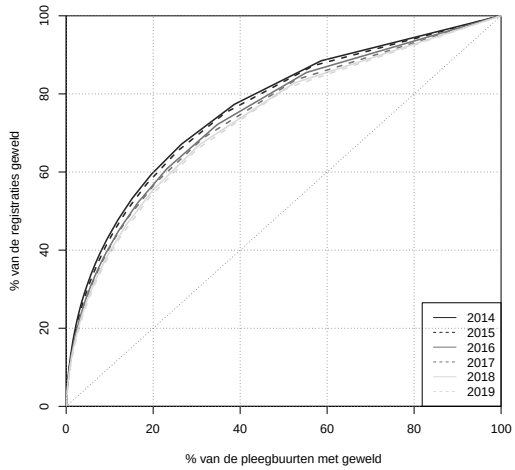

Noot: de x-as geeft het percentage weer van de buurten waarin minimaal 1 registratie van dat type gepleegd is. De stippellijn geeft de verdeling weer als de registraties met een jeugdige verdachten gelijkmatig waren verdeeld over alle buurten met minimaal 1 registratie van een bepaald type.

Figuur B5.2 Lorenz-curves jeugdverdachten woongemeenten, 2014-2019

Wapens 2014-2019

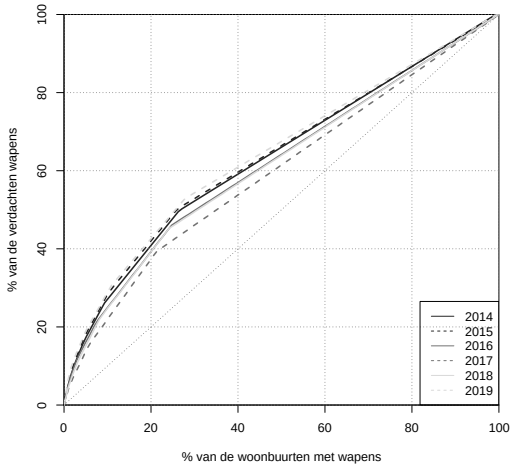

Vermogen 2014-2019

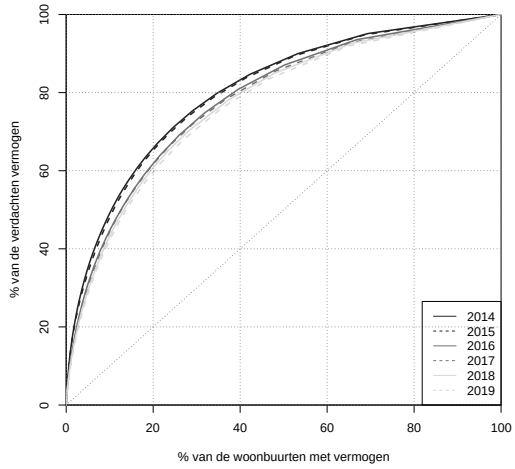

Verkeer 2014-2019

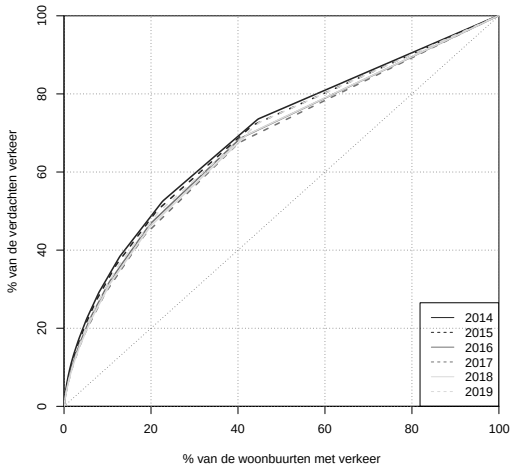

Drugs 2014-2019

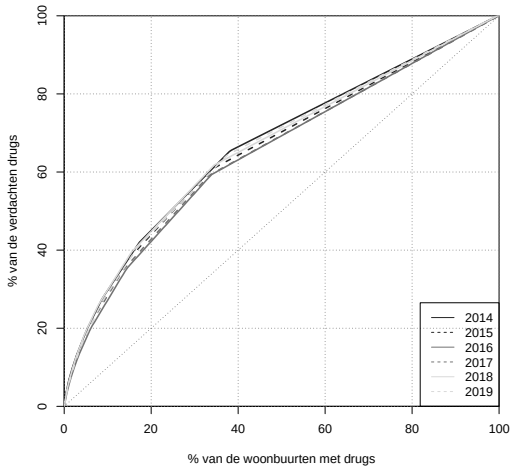

Vernieling 2014-2019

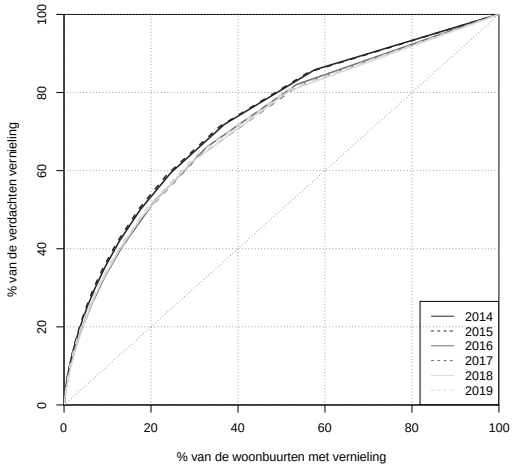

Geweld 2014-2019

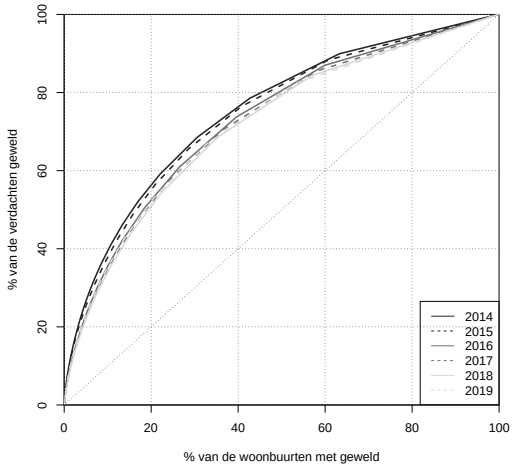

Noot: de x-as geeft het percentage weer van de buurten waarin minimaal 1 verdachte van dat type woont. De stippellijn geeft de verdeling weer als de geregistreerde jeugdige verdachten gelijkmatig waren verdeeld over alle woonbuurten met minimaal 1 verdachte van een bepaald type.

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) is het kennisinstituut voor het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het WODC doet zelf onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek of laat dit doen door erkende instituten en universiteiten, ter ondersteuning van beleid en uitvoering.

Meer informatie:

www.wodc.nl